

# 2022

SAMFÉLAGSSKÝRSLA



Fjarðaál  
alcoa.is




---

ÁHERSLUR ALCOA FJARÐAÁLS Í SAMFÉLAGS-  
ÁBYRGÐ ENDURSPEGLA MARKMIÐ OG STEFNU  
FYRIRTÆKISINS SEM SNÚA AÐ ÞVÍ AÐ LAGA  
STARFSEMI SÍNA AÐ HUGMYNDAFRÆÐI SJÁLFBÆRRAR ÞRÓUNAR.

---

# 2022 SAMFÉLAGS- SKÝRSLA



Björn Magnússon er framleiðslustarfsmaður hjá Alcoa Fjarðaáli og mikill áhugamaður um hreindýr. Hann bjó um tíma í Lapplandi og lærði þar umhirðu hreindýra af Sömum. Þirni finnst gott að fá góðan tíma á milli vinnutarna sem hann nýtir helst til að sinna hreindýrunum sínum, þeim Mosa og Garpi.

## EFNISYFIRLIT

<b>01</b>	<b>Um skýrsluna</b>	5
<b>02</b>	<b>Yfirlýsing framkvæmdastjórnar</b>	7
	2.1 Skipurit Alcoa Fjarðaáls	8
<b>03</b>	<b>Ávarp forstjóra</b>	12
<b>04</b>	<b>Stefna Alcoa Fjarðaáls um samfélagsábyrgð</b>	14
	4.1 Mannauður	14
	4.2 Umhverfi	15
	4.3 Efnahagur/virðisdeðja	15
	4.4 Samfélag	15
<b>05</b>	<b>Samfélagsmarkmið Alcoa Fjarðaáls 2023</b>	16
<b>06</b>	<b>Starfsemi Alcoa Fjarðaáls</b>	18
	6.1 Framleiðsluferli	19
<b>07</b>	<b>Umhverfismál</b>	22
	7.1 Tilkynningar	22
	7.2 Grænt bókhald	23
	7.3 Hráefnis- og auðlindanotkun	23
	7.4 Losun í andrúmsloft	25
	7.5 Flúor í grasi – umhverfisvöktun	27
	7.6 Hávaði	29
	7.7 Úrgangsmál	29
	7.8 Frárennsli	29
	7.9 Samfélagsmarkmið 2022 – árangur	31

<b>08</b>	<b>Mannauður</b>	32
	8.1 Vinnustaðurinn	34
	8.2 Kynjahlutfall og starfsmannavelta	36
	8.3 Jafnréttismál	37
	8.4 Starfs- og siðareglur	38
	8.5 Öryggi	38
	8.6 Heilsa og velferð	38
	8.7 Hlunnindi fastráðinna starfsmanna	41
	8.8 Starfsþróun og endurmenntun	41
	8.9 Samfélagsmarkmið 2022 – árangur	42
<b>09</b>	<b>Samfélag</b>	43
	9.1 Efst á baugi	43
	9.2 Hagsmunaaðilar	47
	9.3 Styrkir til góðra verka	51
	9.4 Samfélagsviðburðir og sjálfböðavinna	52
	9.5 Sjálfbær þróun á Austurlandi	52
	9.6 Samfélagsmarkmið 2022 – árangur	52
<b>10</b>	<b>Efnahagur og virðisdeðjan</b>	53
	10.1 Almennar upplýsingar	53
	10.2 Lykiltölur	53
	10.3 Fjármögnun fyrirtækisins	54
	10.4 Samstarf við birgja	54
	10.5 ASI vottun	56
	10.6 Samfélagsmarkmið 2022 – árangur	56
<b>11</b>	<b>Áritun endurskoðanda</b>	57
<b>12</b>	<b>GRI-yfirlitstafla</b>	58
<b>13</b>	<b>Stefnuyfirlýsing Fjarðaáls</b>	66

# 01

## UM SKÝRSLUNA

Alcoa vill vera fyrirmynd í samfélagsábyrgð og stuðla að jákvæðri uppbyggingu vinnustaðarins þar sem karlar og konur fá jöfn tækifæri til að vaxa og dafna í starfi.

Alcoa Fjarðaál sf. gefur nú út samfélagsskýrslu í sjöunda sinn og fylgir alþjóðlegum GRI (Global Reporting Initiative) staðli um samfélagsábyrgð sjötta árið í röð. Grænt bókhald fyrirtækisins er hluti af skýrslunni líkt og í fyrri skýrslum. Með árlegri útgáfu á samfélagsskýrslu er fyrirtækið að auka gegnsæi í starfsemi þess sem felst meðal annars í því að gera grein fyrir árangri, stöðu verkefna og tölulegum upplýsingum um umhverfisáhrif og mótvægisáðgerðir auk áhrifa á samfélag, mannauð, efnahag og virðisdeðju.

Alcoa vill vera fyrirmynd í samfélagsábyrgð og hefur markað sér stefnu sem felst meðal annars í því að draga markvisst úr umhverfisáhrifum beint frá starfsemi og í gegnum virðisdeðju félagsins, hafa jákvæð áhrif á samfélagið og stuðla að jákvæðri uppbyggingu vinnustaðarins þar sem karlar og konur fá jöfn tækifæri til að vaxa og dafna í starfi.

Alcoa Fjarðaál hefur verið aðili að Global Compact í gegnum móðurfélagið frá árinu 2009 og skrifuðu fulltrúar fyrirtækisins undir Jafnréttissáttmála UN Women árið 2012. Fyrirtækið hefur einnig verið aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð frá árinu 2014 og er þátttakandi í loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar sem felst í því að draga úr myndun úrgangs og gróðurhúsalofttegunda.

Hópur stjórnenda í fyrirtækinu hefur haldið utan um gerð skýrslunnar í samstarfi við vottaðan GRI ráðgjafa. Efnistöð skýrslunnar hafa verið skilgreind miðað við bein tengsl starfseminnar við umhverfi og samfélag, og við niðurstöður samtala við helstu hagsmunaaðila félagsins og starfsmenn. Starfsmenn hafa jafnframt verið hvattir til að taka þátt í mótun meginmarkmiða samfélagsábyrgðar félagsins.

Þær mælingar sem eru birtar í skýrslunni endurspeglar helstu snertifleti starfseminnar sem skiptast í eftirfarandi kafla: Umhverfi, mannauð, samfélag, virðisdeðju og efnahag. Stýrihópurinn vinnur eftir þessum málaflokkum en hópurinn samanstendur af framkvæmdastjórum fyrirtækisins og starfsmönnum sem sjá um gagnaöflun.

### Á forsíðu:

Ingólfur Þórhallsson starfar sem vélstjóri hjá Alcoa Fjarðaáli. Eitt af hans helstu áhugamálum er að stunda útivist með fjölskyldunni í náttúruferðum fyrir austan. Ingólfur gengur mikið á fjöll og fer á fjallaskíði á veturna til að næra bæði líkama og sál. Kjartan Óli, sonur Ingólfs fer oft með þabba sínum í gönguferðir.

# SAMFÉLAGS- STEFNA

Meginmarkmið samfélagsstefnu fyrirtækisins er að hafa jákvæð áhrif á samfélagið og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum af starfseminni.

Vinirnir Sigurgeir Svanbergsson og Einar Hafþór Heiðarsson starfahjá Alcoa Fjarðaáls. Báðir hafa þeir mikinn áhuga á hreyfingu og útivist og hafa sérstaklega gaman af því að skora á sjálfa sig og setja sér háleitt markmið. Þeir stunda sjósund af miklu kappi en þess á milli leggja þeir bæði stund á og kenna bardagaþróttir.

# 02

## YFIRLÝSING FRAMKVÆMDA- STJÓRNAR

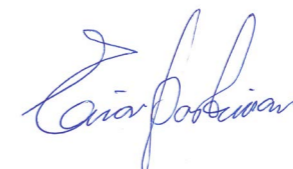
Hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar er undirliggjandi þáttur í samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls. Meginmarkmið samfélagsstefnu fyrirtækisins er að hafa jákvæð áhrif á samfélagið og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum af starfseminni. Innleiðing samfélagsábyrgðar Alcoa Fjarðaáls byggir á mælanlegum markmiðum, markvissum aðgerðum og verkefnum með það að leiðarljósi að ná jafnvægi á milli starfseminnar, samfélags, umhverfis og efnahags til lengri tíma litið. Alcoa Fjarðaál fylgir eftir gildum og leiðbeiningum móðurfélagsins Alcoa Corporation um stjórnarhætti sem stuðlar að skilvirkum stjórnarháttum á öllum sviðum félagsins. Eitt af megingildum Alcoa eru heilindi og hvetja stjórnendur félagsins starfsmenn sína að vera opnir, heiðarlegir og um leið ábyrgir og fylgja eftir leiðbeinandi vinnureglum.

Fyrirtækið leggur áherslu á gegnsæi í samskiptum við sína starfsmenn og helstu hagsmunaaðila. Félagið fylgir eftir skýrum siðareglum og skulu allir starfsmenn fá þjálfun á því sviði til að styðja við góða siðferðilega hegðun í starfi. Félagið vinnur markvisst að því að skapa góða og uppbyggilega vinnustaðarmenningu og þjóna starfsmenn þar lykilhlutverki. Allar stefnubreytingar eru innleiddar á markvissan hátt í samstarfi við starfsmenn.

Alcoa er starfrækt víðs vegar um heiminn og leggur ríka áherslu á að fylgja vinnuferlum til að draga úr spillingu og efla gegnsæi í starfsemi félagsins. Á árinu 2022 var áfram tryggt að starfsmenn hljóti þjálfun varðandi spillingu, mútugreiðslur, mansal og persónuvernd. Hagsmunaaðilar og starfsmenn geta á auðveldan hátt tilkynnt um grun á brot á lögum í starfi gegnum svokallaða Heilindalínu (Integrity Line). Í kjölfar tilkynningar er hrint úr vör rannsókn innanhúss. Innri endurskoðandi hvers félags innan Alcoa samstæðunnar fer síðan yfir allar slíkar tilkynningar og rannsóknir. Framkvæmdastjórn Fjarðaáls leggur ríka áherslu á samvinnu við hagsmunaaðila á Íslandi, byggt á leiðbeinandi vinnureglum frá móðurfélaginu, með það að markmiði að ná betri árangri á sviði efnahags-, samfélags- og umhverfismála.

Upplýsingar sem fram koma í þessari skýrslu eru réttar og veittar samkvæmt okkar bestu vitund.

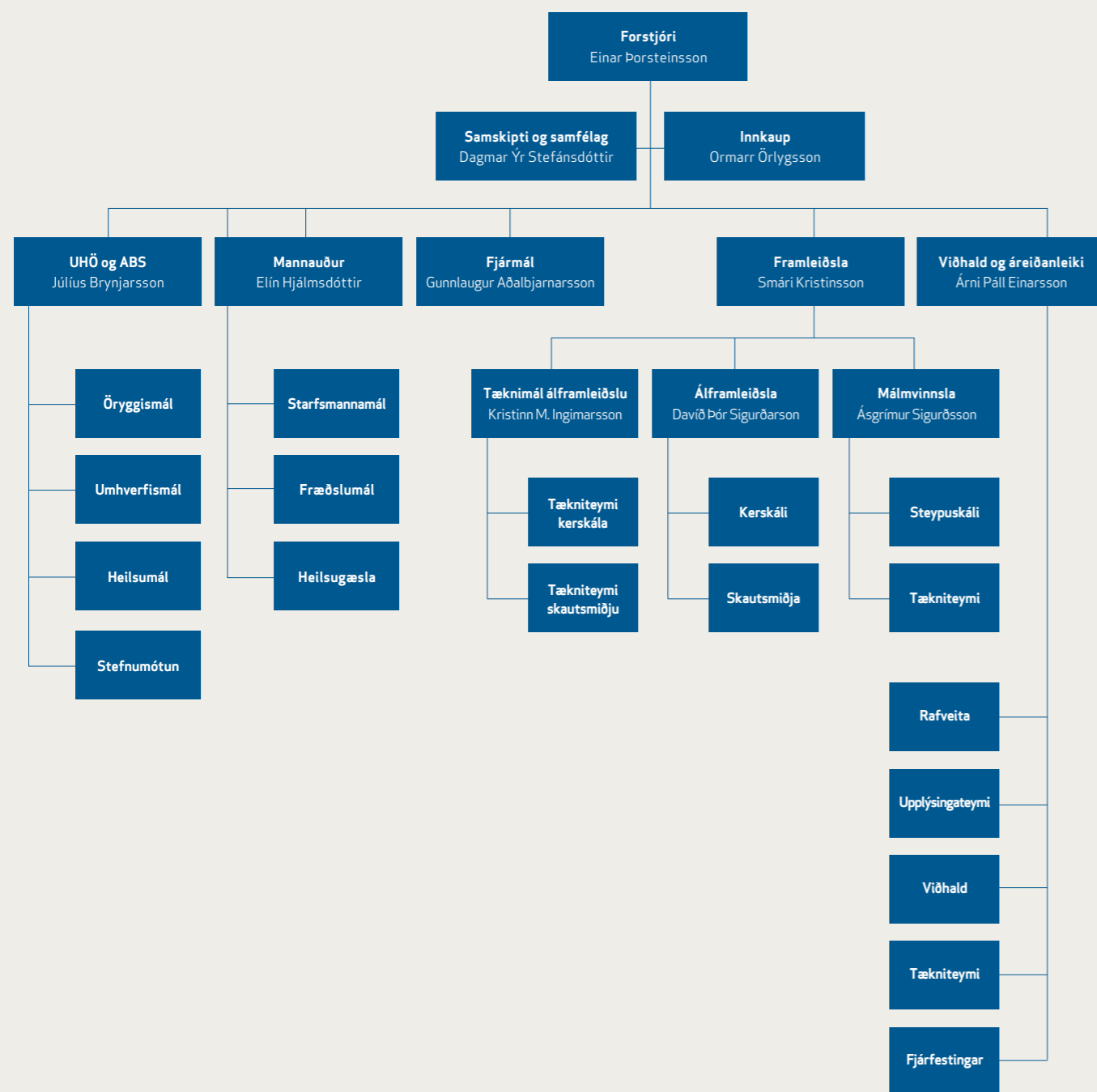
Fyrir hönd framkvæmdastjórnar,



Einar Þorsteinsson,  
forstjóri Alcoa Fjarðaáls

# 2.1

## SKIPURIT ALCOA FJARÐAÁLS 2022



**Einar Þorsteinsson, forstjóri síðan 1. desember 2021.**

Einar kom til Alcoa frá Elkem þar sem hann gegndi margvíslegum störfum á Íslandi, í Frakklandi og Kína, þar á meðal yfirráðgjafi, forstjóri, yfirmaður ferlaþróunar og umdæmisstjóri í Asíu. Áður en Einar tók til starfa hjá Elkem vann hann hjá nokkrum fyrirtækjum í stjórnunarstöðum. Sérsvið hans eru viðskipta- og stefnumótun, markaðssetning, ferla- og rekstrarstýring og hagræðing í aðfangakeðju.

Einar er með M.Sc. í framleiðslutækni og framleiðslustjórnun frá Háskóla-setrinu í Álaborg, Danmörku.



**Júlíus Brynjarsson, framkvæmdastjóri UHÖ og ABS**

Júlíus hóf störf hjá Alcoa Fjarðaáli árið 2006. Hann var fyrst verkfræðingur og svo yfirverkfræðingur hjá skautsmiðju og umhverfistækniteymi. Þá færði hann sig yfir í yfirverkfræðingsstöðu í kerskála. Árið 2015 varð hann framkvæmdastjóri skautsmiðju og árið 2018 tók hann að sér hlutverk framkvæmdastjóra steypuskála. Síðan í apríl 2022 hefur Júlíus verið framkvæmdastjóri ABS og hann tók auk þess við starfi framkvæmdastjóra umhverfis- heilsu- og öryggismála í febrúar 2023. Áður en Júlíus hóf störf hjá Alcoa starfaði hann sem sérfræðingur hjá Orkustofnun.

Júlíus er með B.Sc. gráðu í véla- og iðnaðarverkfræði og M.Sc. í framleiðslu- og vöruhönnun.



**Dagmar Ýr Stefánsdóttir, yfirmaður samskipta- og samfélagsmála**

Dagmar Ýr hefur verið yfirmaður samskipta- og samfélagsmála frá árinu 2013 þegar hún hóf störf hjá Alcoa Fjarðaáli. Áður en Dagmar Ýr hóf störf hjá Alcoa var hún fréttamaður og síðan forstöðumaður markaðs- og kynningarmála Háskólans á Akureyri.

Dagmar er með BA gráðu í fjölmiðlafræði frá Háskólanum á Akureyri.



**Elín Hjálmsdóttir, framkvæmdastjóri mannaúðs**

Elín er framkvæmdastjóri mannaúðsmála hjá Alcoa Fjarðaáli og hóf störf hjá fyrirtækinu í apríl 2023. Elín hefurstarfað sem framkvæmdastjóri mannaúðs- og markaðsmála hjá Heilsuvernd frá árinu 2021. Þar á undan starfaði Elín í rúm 15 ár hjá Eimskip, síðast sem framkvæmdastjóri mannaúðssviðs.

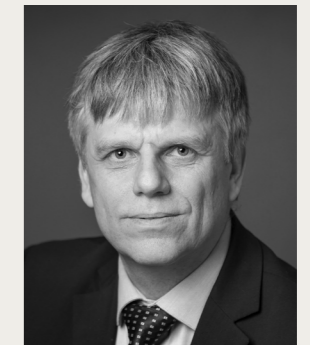
Elín er menntaður viðskiptafræðingur frá HR og er einnig með MBA gráðu frá sama skóla.



**Ormarr Örlygsson, framkvæmdastjóri innkaupa**

Ormarr er framkvæmdastjóri innkaupa fyrir Alcoa á Íslandi. Hann gekk til liðs við Alcoa árið 2007 þá sem framkvæmdastjóri steypuskála. Árið 2010 söðlaði hann um og tók við sem útibússtjóri banka en kom aftur til starfa hjá Alcoa árið 2012 þá sem innkaupastjóri. Áður en Ormarr kom til starfa hjá Alcoa rak hann Skinnaiðnað ehf. á Norðurlandi.

Ormarr er með BS gráðu í efnafræði og MBA gráðu frá Háskólanum í Reykjavík.



**Gunnlaugur Aðalbarnarsson, framkvæmdastjóri fjármála**

Gunnlaugur hóf störf hjá Fjarðaáli árið 2009 sem fjármálasérfræðingur. Árið 2015 hætti hann hjá Alcoa til að gegna stöðu fjármálastjóra hjá sveitarfélaginu Norðurþingi en sneri aftur til Alcoa Fjarðaáls árið 2017 til að taka við starfi framkvæmdastjóra fjármála. Áður en Gunnlaugur hóf störf hjá Alcoa var hann framkvæmdastjóri smásölufyrirtækis og ráðgjafi hjá hugbúnaðarfyrirtæki.

Gunnlaugur er með Cand.Oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og MBA gráðu frá Háskólanum í Reykjavík.



**Smári Kristinsson,  
framkvæmdastjóri framleiðslu**

Smári hóf störf hjá Alcoa árið 2006 þá sem ferliseigandi í kerskála. Árið 2008 tók hann við starfi framkvæmdastjóra steypuskála og gegndi því til 2014 þegar hann tók við sem framkvæmdastjóri kerskála. Árið 2018 var stýringu skautsmiðju bætt við starfið hans. Smári fluttist svo yfir í starf framkvæmdastjóra framleiðsluþróunar árið 2019 og 2021 gerðist hann framkvæmdastjóri mannauðsmála. Frá því fyrr á árinu 2023 gegnir Smári stöðu framkvæmdastjóra framleiðslu. Áður en Smári gekk til liðs við Alcoa starfaði hann sem hugbúnaðarráðgjafi.

Smári er með B.Sc. gráðu í stjórnunarfræðum.



**Árni Páll Einarsson, framkvæmdastjóri viðhalds og áreiðanleika**

Árni Páll byrjaði hjá Alcoa Fjarðaáli árið 2005 sem áreiðanleikaverkfræðingur og hefur gegnt mörgum hlutverkum á sviði viðhalds og áreiðanleika á Íslandi og í Maaden í Sádi-Arabíu. Árni var framkvæmdastjóri viðhalds- og áreiðanleika Alcoa Fjarðaáls frá 2015 til síðla árs 2017. Þá gekk hann til liðs við miðlægt teymi fræðsluseturs Alcoa og var síðan í eignastýringarteymi sem svæðisstjóri áreiðanleika (REX) en sneri aftur til Alcoa Fjarðaáls í apríl 2022.

Árni Páll er vélvirki að mennt og með meistarágráðu í vélaverkfræði frá háskólanum í Álaborg í Danmörku.



**Kristinn Már Ingimarsson,  
framkvæmdastjóri tæknimála álf framleiðslu**

Kristinn Már tók í árslok 2022 við stöðu framkvæmdastjóra tæknimála álf framleiðslu. Hann hefur starfað hjá Alcoa Fjarðaáli síðan 2011. Fyrstu sex árin starfaði hann sem verkfræðingur í tækniteymi kerskála. Frá 2017 til 2019 var hann tæknistjóri skautsmiðju og umhverfis og frá 2019 tæknistjóri kerskála, skautsmiðju og kersmiðju.

Kristinn Már er með B.Sc. og M.Sc. gráðu í iðnaðarverkfræði frá Háskóla Íslands.



**Davíð Þór Sigurðarson,  
framkvæmdastjóri álf framleiðslu.**

Davíð tekur við starfi framkvæmdastjóra álf framleiðslu Alcoa Fjarðaáls í maí 2023. Davíð starfaði sem svæðisstjóri Eimskips á Austurlandi frá 2019 en var fyrir það starfsmaður hjá Alcoa Fjarðaáli frá árinu 2006. Hann var í innkaupateymi Alcoa Fjarðaáls frá 2006 – 2008, síðan í fjármálateyminu til 2010 og eftir það verkefnastjóri útflutnings og gæða í steypuskála.

Davíð lauk viðskiptafræði frá Háskólanum á Bifröst árið 2006 og hlaut meistarágráðu í alþjóðaviðskiptum frá sama skóla árið 2014.



**Ásgrímur Sigurðsson,  
framkvæmdastjóri málmvinnslu**

Ásgrímur starfaði sem framkvæmdastjóri viðhalds- og áreiðanleika frá september 2017 og tók við starfi framkvæmdastjóra málmvinnslu í apríl 2022. Hann hóf störf hjá Alcoa Fjarðaáli árið 2007 sem framleiðslusérfræðingur í steypuskála og starfaði sem ferliseigandi málmvinnslu frá 2012. Ásgrímur var hluti af miðlægu steypuskálateymi hjá móðurfyrirtækinu og var ráðgjafi hjá ýmsum starfsstöðvum á árunum 2015-2016. Áður en Ásgrímur hóf störf hjá Alcoa starfaði hann sem vélvirki og rennismiður.

Ásgrímur er með B.Sc. gráðu í véltæknifræði frá Háskólanum í Reykjavík og diplómu í verkefnastjórnun.

# 03

## ÁVARP FORSTJÓRA



Ágæti lesandi.

Árið 2022 var um margt óvenjulegt ár enda einkenndist það af miklum sveiflum sem höfðu áhrif á rekstur Alcoa Fjarðaáls. Í upphafi árs rauk álfmarkaðsverð upp í áður óséðar hæðir en hrapaði svo fljótlega aftur niður. Á sama tíma fór verð á hrá-efnum hækkandi svo árið sem hófst afar vel endaði ekki jafn vel ef horft er til afkomu og reksturs. Úkraínustríðið og orkukreppa sem fylgdi í Evrópu höfðu mikil áhrif og það hriktili í aðfangakeðjum.

Þrátt fyrir þessar sveiflur skilaði Alcoa Fjarðaál góðu rekstrarári og ánægjulegt var að fylgjast með starfsemi ná auknum stöðugleika eftir nokkuð strembin ár þar á undan vegna óstöðugleika í rekstri kerskála. Stærsta verkefni síðasta árs var að byggja upp kerlinuna til að ná á ný fullri framleiðslugetu.

Meðal annarra stórra verkefna á síðasta ári voru breyting á vaktakerfi vaktavinnustarfsfólks sem telur um 2/3 hluta starfsmanna og nánar má lesa um í mannauðskafla þessarar skýrslu. Þá var unnið að því með Umhverfisstofnun að uppfæra starfsleyfi og vöktunaráætlun verksmiðjunnar sem byggir á því eftirliti sem hefur verið til þessa.

Síðustu sjö ár hefur Alcoa Fjarðaál gefið út samfélagsskýrslu sem fylgir stöðlum GRI um samfélagsskýrslugerð og þá fylgir félagið einnig þeim heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna sem samræmast starfsemi og stefnu okkar í samfélagsábyrgð. Við einblinum á sex af þeim sautján heimsmarkmiðum um sjálfbæra þróun sem Sameinuðu þjóðirnar hafa innleitt. Í yfirliti yfir markmið okkar í samfélagsábyrgð



2023 má sjá hvernig heimsmarkmiðin tengjast markmiðum fyrirtækisins í samfélagsmálum.

Alcoa Fjarðaál vill ganga á undan með góðu fordæmi og vera fyrirmynd annarra fyrirtækja þegar kemur að samfélagsábyrgð. Við leggjum áherslu á að vinna náið með nærsamfélaginu og hagsmunaaðilum og gegnsæ upplýsingagjöf er mikilvæg í því sambandi. Gott dæmi um slíkt er einmitt þessi skýrsla en hún verður nú í fyrsta skipti þýdd á ensku svo hún sé aðgengileg fyrir viðskiptavinum okkar sem allir eru erlendis.

Alcoa Fjarðaál er eitt stærsta iðnfyrirtæki landsins. Á síðastliðnu ári flutti félagið út vörur fyrir 143 milljarða króna (1.054M USD) og þar af urðu 43 milljarðar króna eða 30% eftir í landinu. Þá greiddi fyrirtækið ríflega einn milljarð króna í skatta og opinber gjöld á Íslandi og ljóst er að í ár mun fyrirtækið í fyrsta skipti greiða tekjuskatt af rekstrinum.

Samfélagsskýrslan er aðgengileg rafrænt á slóðinni **samfelagsskyrsla.alcoa.is** en þar eru upplýsingar um samfélagsábyrgð og starfsemi fyrirtækisins aðgengilegar öllum. Enn fremur er sú leið valin að gefa skýrsluna út rafrænt til að lágmarka umhverfisspor við útgáfuna.

Hafi fólk ábendingar eða athugasemdir er velkomið að senda póst á [fjarmaal@alcoa.com](mailto:fjarmaal@alcoa.com).

**Njótið lestursins.**

Einar Þorsteinsson, forstjóri Fjarðaáls



# 04

## STEFNA ALCOA FJARÐAÁLS UM SAMFÉLAGSÁBYRGÐ

Meginmarkmið Alcoa Fjarðaáls í samfélagsábyrgð er að ná jafnvægi milli starfsemi fyrirtækisins og umhverfis-, efnahags- og samfélagslegra þátta.

Áherslur Alcoa Fjarðaáls í samfélagsábyrgð endurspeglar markmið og stefnu fyrirtækisins sem snúa að því að laga starfsemi sína að hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar. Meginmarkmiðið er að ná jafnvægi milli starfsemi fyrirtækisins og umhverfis-, efnahags- og samfélagslegra þátta. Frá upphafi starfseminnar hefur átt sér stað vöktun umhverfis-, samfélags- og efnahagsvísa og þeim upplýsingum verið komið á framfæri á vefsíðunni [sjalibaerni.is](http://sjalibaerni.is).

Hlutverk álvers Alcoa Fjarðaáls á Reyðarfirði er að framleiða ál á öruggan, umhverfisvænan og hagkvæman hátt, í samræmi við kröfur starfsleyfis og gildandi lög og reglugerðir. Stefna félagsins er að einbeita sér að þessari kjarnastarfsemi og láta öðrum fyrirtækjum eftir ýmsa stöðþjónustu sem tengist rekstrinum. Á þennan hátt stuðlar Alcoa Fjarðaál

að uppbyggingu atvinnulífs á svæðinu. Alcoa Fjarðaál leggur ríka áherslu á að hlúa að mannauði sínum í samræmi við gildi móðurfélagsins um heilindi, árangur, umhyggju og hugrekki. Þá hefur Fjarðaál einnig innleitt Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og styðst við þau í samfélagsstefnu sinni.

### 4.1 MANNAUÐUR

Almenn velferð og öryggi starfsfólks eru ávallt í forgangi. Að sama skapi er lögð áhersla á helgun og þátttöku starfsfólks í starfsumhverfi sem hvetur til stöðugra umbóta og styður við þjálfun og menntun. Alcoa Fjarðaál vinnur markvisst að því að efla og auka jafnrétti og stuðla að fjölbreytileika og heilbrigðri vinnustaðarmenningu. Fyrirtækið fylgir viðmiðum Jafnréttissáttmála UN Women og UN Global Compact og

reynir ávallt að tryggja að allir einstaklingar hafi jafna möguleika á starfsþróun og jöfn tækifæri varðandi ábyrgð og úthlutun verkefna óháð kyni, kynþætti eða kynhneigð. Fjarðaál lítur til heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna og eru markmið númer 3 um góða heilsu og velferð og markmið númer 5 um jafnrétti kynjanna höfð að leiðarljósi í stefnu fyrirtækisins í mannauðsmálum.

### 4.2 UMHVERFI

Alcoa Fjarðaál fylgir eftir stefnu móðurfélagsins í umhverfis-, heilsu- og öryggismálum. Frammistaða fyrirtækisins í þeim efnum er vöktuð með reglulegum mælingum með það að markmiði að tryggja stöðugar umbætur. Starfsemin skilur eftir sig umhverfisfótspor sem hefur verið kortlagt til að lágmarka áhrifin á innra og ytra umhverfi. Í starfseminni er unnið að því með markvissum aðgerðum, vöktun og stýringu að nýta auðlindir betur, lágmarka magn úrgangs og spilli-efna frá starfseminni og draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Fjarðaál lítur til heimsmarkmiða númer 12 um ábyrga neyslu og framleiðslu og númer 13 um aðgerðir í loftslagsmálum þegar unnið er að umbótum í umhverfismálum hjá fyrirtækinu.

### 4.3 EFNAHAGUR/ VIRDISKEÐJA

Samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls felst í því að tryggja fjárhagslega sjálfbærni fyrirtækisins og hafa jákvæð efnahagsleg áhrif í nærsamfélaginu. Alcoa Fjarðaál stuðlar markvisst að uppbyggingu atvinnulífs á Austurlandi með því að bjóða út ýmsa stöðþjónustu til fyrirtækja í grennd við álverið. Á þann hátt gerir Alcoa Fjarðaál þeim fyrirtækjum kleift að byggja upp starfsemi sína samhliða uppbyggingu atvinnulífsins á svæðinu. Félagið gerir strangar kröfur til birgja og þjónustuaðila hvað viðkemur umhverfis-, heilsu og öryggismálum. Birgjar verða að uppfylla kröfur um samfélagsábyrgð auk þess að vera samkeppnishæfir í verði og þjónustu. Heimsmarkmið númer 8 um góða atvinnu og hagvöxt fellur vel að stefnu Fjarðaáls varðandi efnahagsmál.

### 4.4 SAMFÉLAG

Alcoa Fjarðaál leggur áherslu á opið og virkt samtal við alla hagsmunaaðila. Félagið telur að forsenda þess að treysta hag hluthafa og hagsmunaaðila liggi í góðum og gegnsæjum stjórnarháttum. Alcoa Fjarðaál á í nánu samstarfi við

hagsmunaaðila varðandi uppbyggingu innviða samfélagsins sem snerta samgöngur, nýsköpun, mennta- og félagsmál. Þar að auki leggja Alcoa Fjarðaál og Alcoa Foundation fé til ýmissa málefna, menningarviðburða og verkefna á Austurlandi. Alcoa Fjarðaál leggur mikla áherslu á að vera virkur þátttakandi í nærsamfélaginu og gagnvart sínum hagsmunaaðilum sem felst meðal annars í því að breiða út boðskap Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna. Heimsmarkmið númer 17 um samvinnu varðandi markmiðin endurspeglar þær áherslur vel.

Fyrirtækið fylgir viðmiðum Jafnréttissáttmála UN Women og UN Global Compact og reynir ávallt að tryggja að allir einstaklingar hafi jafna möguleika.





# 05

## SAMFÉLAGSMARKMIÐ ALCOA FJARÐAÁLS 2023

Alcoa Fjarðaál mun halda áfram að nýta tækifærin til að ná árangri.

Árið 2023 mun Alcoa Fjarðaál halda áfram að hafa öryggismál og öryggis- menningu í öndvegi. Starfsmenn munu vinna saman að því að skapa heilbrigða vinnustaðarmenningu og fjölskylduvænt starfsumhverfi. Aukin áhersla á jafnréttismál og nýja jafnréttisnefnd eykur fjölbreytni í starfsmannahópi og stuðlar að auknu jafnrétti á vinnustaðnum. Áfram er unnið að því að nýta tækninýjungar til að auka tækifæri í framleiðslu, auka samskipti á milli fólks og bæta framleiðni.

Alcoa Fjarðaál og starfsfólk Alcoa vinna á hverjum degi eftir gildum fyrirtækisins sem eru:

Heilindi

Árangur

Umhyggja

Hugrekki

### Markmið

### Heimsmarkmiðin (SDG)

#### Mannauður (heilsa og öryggi)

Innleiða loftræsta öryggishjálma fyrir alla starfsmenn kerskála	SDG 3
Leggja aukna áherslu á þjálfun starfsmanna og fjölga þjálfunartímum milli ára	SDG 8
Endurskoða fyrirkomulag íslenskuþjálfunar fyrir erlenda starfsmenn	SDG 8
Ljúka innleiðingu og festa í sessi breytt fyrirkomulag jafnréttisnefndar	SDG 5
Taka ákvörðun um endanlega innleiðingu á breyttu vaktakerfi	SDG 3

#### Umhverfi

Auka yfirsýn og gera aðgerðaráætlun vegna óbeinnar losunar CO2	SDG 13
Klára endurbætur á hreinsivirki til að draga úr flúor- og ryklosun	SDG 13
Halda áfram þátttöku í verkefni um endurnýtingu kerbrota	SDG 12

#### Samfélag

Auglýsa á ný eftir umsóknum um menningar- og samfélagsstyrki á Austurlandi	SDG 8
Halda ráðstefnu á Austurlandi fyrir stjórnendur fyrirtækja og stofnana	SDG 17
Þjóða upp á sameiginlegan fund með sveitastjórnarfólki á Austurlandi	SDG 17

#### Efnahagur/ virðisikeðja

Unnið að verkefni um nýja steypulínu í steypuskála	SDG 8
Stöðugleiki í kerskála leiðir af sér að framleidd verða 352 þúsund tonn af áli	SDG 8
Halda áfram með verkefni um nýja kerhönnun og stærri skaut	SDG 8
Unnið að rafvæðingu bíla og vinnuvéla á svæðinu	SDG 13
Undirbúningur að landtengingu fyrir áætlunarskip á vegum fyrirtækisins	SDG 13



# 06

## STARFSEMI ALCOA FJARÐAÁLS

Hlutverk álvers Alcoa Fjarðaáls á Reyðarfirði er að framleiða ál á öruggan, hagkvæman og samfélagslega ábyrgan hátt.

Hlutverk álvers Alcoa Fjarðaáls á Reyðarfirði er að framleiða ál á öruggan, hagkvæman og samfélagslega ábyrgan hátt. Stefna félagsins er að einbeita sér að þessari kjarna-starfsemi og láta öðrum fyrirtækjum eftir ýmsa stoðþjónustu sem tengist rekstrinum. Á þennan hátt stuðlar Alcoa Fjarðaál að uppbyggingu atvinnulífs á svæðinu. Alcoa Fjarðaál sf. að Hrauni 1 í Reyðarfirði hóf framleiðslu á áli í byrjun apríl 2007 og var framleiðslan komin í fulla afkastagetu í ágúst 2008. Framleiðsluheimild álversins í dag er allt að 360 þúsund tonn af áli á ári samkvæmt starfsleyfi. Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls voru um 570 árið 2022. Auk þeirra vinna að jafnaði um 250 verktakar á vegum

annarra fyrirtækja í álverinu eða á lóð álversins við ýmis störf svo sem framleiðslu, viðhald, þjónustu og ráðgjöf. Fyrirtækið starfar samkvæmt starfsleyfi útgefnu þann 8. nóvember 2010.

Starfsemi fyrirtækisins fellur undir fyrirtækjaflokk 2.1, álframleiðslu, samkvæmt reglugerð nr. 851/2002 um grænt bókhald. Gildistími starfsleyfisins er til 1. desember 2026 og eftirlit með starfsemi álframleiðslunnar er í höndum Umhverfisstofnunar. Þrátt fyrir að starfsleyfið gildi til 2026 þurfti að fara í uppfærslu á ákveðnum hluta þess á síðasta ári og því var ákveðið í samstarfi við Umhverfisstofnun að uppfæra leyfið í heild sinni. Reiknað er með að nýtt

leyfi taki gildi á fyrri hluta ársins 2023. Heilbrigðiseftirlit Austurlands sér um eftirlit með margs konar stoðstarfsemi innan álverslóðar, svo sem verkstæðum, spennistöð og starfsmannaaðstöðu.

### 6.1 FRAMLEIÐSLUFERLI

Framleiðslugeta Alcoa Fjarðaáls er allt að 355 þúsund tonn af áli á ári og er álið framleitt með rafgreiningu í allt að 336 kerum. Framleiðsluferlið er sýnt á mynd 1.

Ál verður til með rafgreiningu í kerum í kerskála. Þau eru úr stáli en fóðruð með eldföstum einangrunarefnum. Í kerunum eru bakskaut úr kolefni. Yfirbygging kersins heldur uppi forbrögðum forskautum, sjálfvirkum skurnbrjótum og möturum (e. pointfeeders) fyrir súrál og álflúoríð. Kerin eru höfð lokuð til að lágmarka hættuna á að gastegundir komist út í andrúmsloft kerskálanna. Gasíð er sogað burtu með afsogskerfi og leitt til þurrhrensivirkja þar sem hreint súrál er notað til þess að hreinsa flúor úr gasinu áður það

fer út í andrúmsloftið um reykháf. Þurrhrensivirkin hreinsa meira en 99,8% af heildarflúor úr afsogslofti keranna. Flúorinn er endurnýttur í rafgreiningarferlinu þegar hann fer með súrálínu aftur ofan í kerin. Þegar ker eru opnuð er afsog aukið til að lágmarka það afgang sem sleppur út í kerskála og andrúmsloft en sérstakar verklagsreglur gilda um umgengni við ker.

Fljótandi ál er flutt úr kerskála til steypuskála í sérstökum deiglum. Þar er álið blandað íblöndunarefnum eftir pöntun kaupenda og mótað í endanlega afurð sem flutt er á markað í Evrópu. Steypuskálinn er hannaður með sveigjanleika í huga svo hægt sé að bregðast skjótt við breytingum á markaði.

Á árinu 2022 skiptist framleiðslan upp í 53% álhleifa, 22% melmisstangir og 24% vír. Um 1% framleiðslunnar var frábrigðavara sem var seld til endurbæðslu. Heildarmagn vöru frá steypuskála voru tæp 333.000 tonn. Framleiðsla steypuskála er vottuð

Í steypuskála er kælivatn til framleiðslu endurnýtt. Vatnið er hreinsað í vatnshrensivirki og leitt aftur inn á vélar steypuskálans. Ekkert vatn úr framleiðsluferlum er leitt í frárennsli.

samkvæmt ISO 9001:2015 gæðastjórnunarkerfinu.

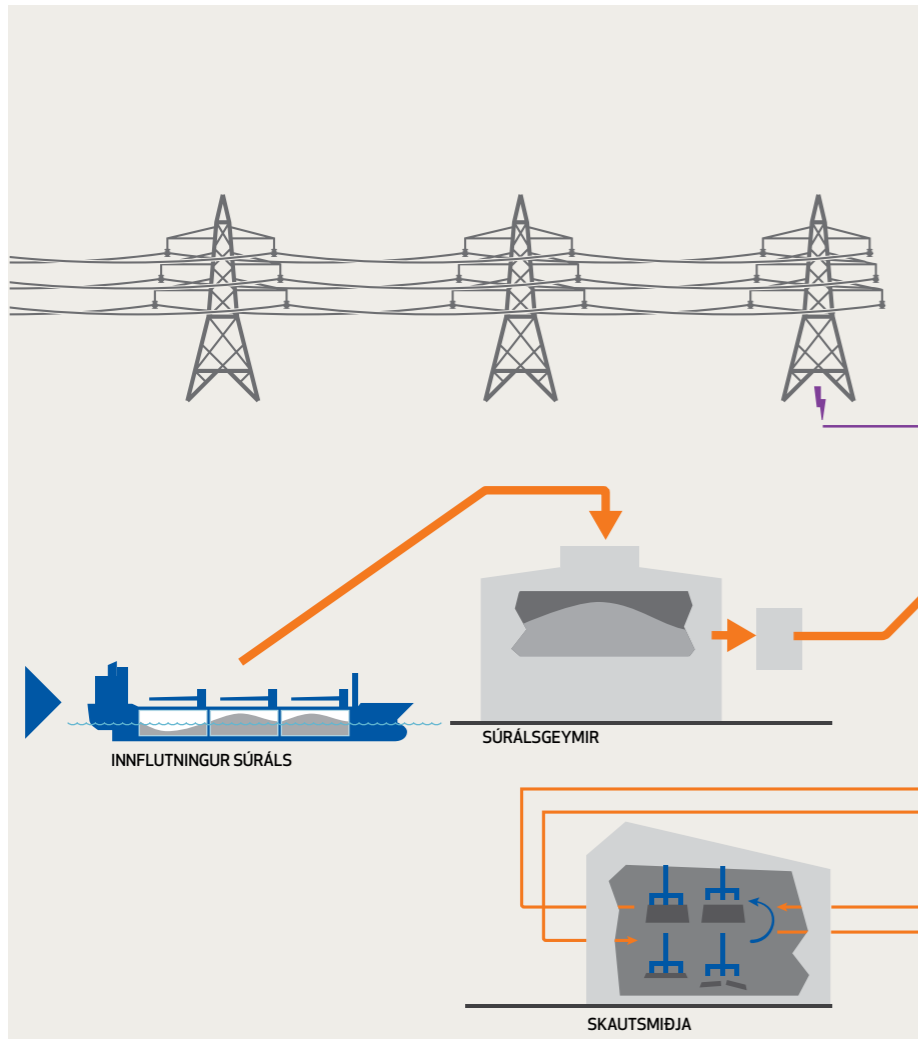
Í steypuskála er kælivatn til framleiðslu endurnýtt. Vatnið er hreinsað í vatnshrensivirki og leitt aftur inn á vélar steypuskálans. Ekkert vatn úr framleiðsluferlum er leitt í frárennsli.

FRAMLEIÐSLUFERLI Í ÁLVERI ALCOA FJARÐAÁLS

HRÁEFNI

VINNSLA

ÚTFLUTNINGUR

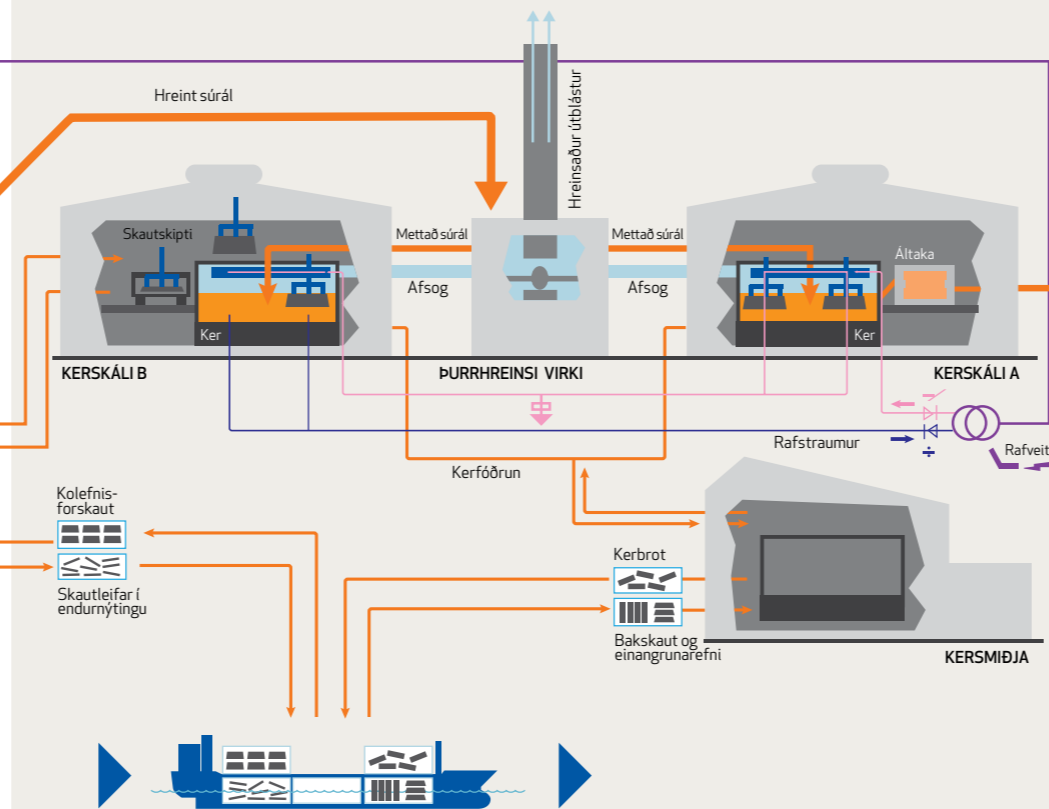


**331.574**  
ÁL FRÁ KERSKÁLA Í TONNUM

**99,8%**  
FLÚORS ENDURNÝTTUR Í FRAMLEIÐSLU

**1,53** T CO<sub>2</sub>/T ÁL  
KOLTVÍSÝRINGUR (CO<sub>2</sub>)

**0,32**  
HEILDARFLÚOR KG/T ÁL



**188.716**  
FORSKAUT, TONN

**44.644**  
SKAUTLEIFAR TIL  
ENDURVINNSLU Í TONNUM

**1.810**  
ÁLRIKUR ÚRGANGUR TIL  
ENDURVINNSLU Í TONNUM

**13,15** KG/T ÁL  
BRENNISTEINSSAMBÖND (SO<sub>2</sub>)

**0,083** T CO<sub>2</sub>-ÍG /T ÁL  
PFC EFNI

Helstu innfluttu hráefni Fjarðaáls koma annars vegar frá Ástralíu (súrál) og hins vegar frá Noregi (forskaud). Þá er álflúoríð flutt til landsins frá Noregi. Þegar súráli er landað í Mjóeyrarhöfn er það sogað upp úr lest skipsins og flutt með færíbandi í súrálssíló sem tekur 85 þúsund tonn.

**636.449**  
INNFLUTT SÚRÁL Í TONNUM

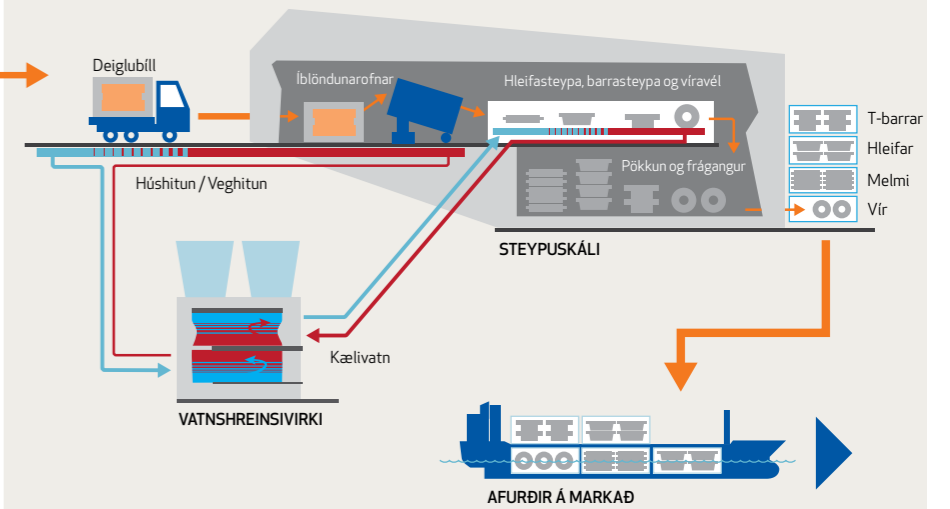
**5.976**  
INNFLUTT ÁLFLÚORÍÐ Í TONNUM

**4.793**  
RAFORKA Í GWH

**72.852**  
FERSKVATNSNOTKUN Í M<sup>3</sup>

Fljótandi ál er flutt úr kerskála í steypuskála í sérstökum deiglum. Þar er álið mótað í endanlega afurð sem flutt er á markað í Evrópu. Fjarðaál framleiðir álhleifa, vír og melmisstangir.

**143 MILLJARÐA**  
ÚTFLUTNINGSVERÐMÆTI Í KRÓNUM  
(1.054 milljónir USD)



Í steypuskála er kælivatn til framleiðslu endurnýtt. Vatnið er hreinsað í vatnshreinsivirki og leitt aftur inn á vélar steypuskálans. Aukaafurðir og spilliefni frá framleiðslu eru flutt til endurvinnsluaðila í Evrópu.

ÚTFLUTNINGUR  
STEYPUKÁLA Í TONNUM:

**176.767**  
ÁLHLEIFAR

**71.704**  
MELMI

**79.467**  
VÍR

**4.692**  
FRÁBRIGÐAVARA



# 07

## UMHVERFI

Niðurstöður umhverfsvöktunar Alcoa Fjarðaáls eru birtar árlega í ársskýrslu sem er aðgengileg á heimasíðum Alcoa Fjarðaáls og Umhverfisstofnunar.

Alcoa Fjarðaál vinnur að því að lágmarka neikvæð umhverfisáhrif af starfseminni með markvissum aðgerðum og setur sér metnaðarfull innri markmið í umhverfismálum á ári hverju. Fyrirtækið hefur frá því að álverið hóf rekstur staðið fyrir yfirgripsmikilli umhverfsvöktun í Reyðarfirði í samræmi við vöktunaráætlun sem er samþykkt af Umhverfisstofnun. Niðurstöður eru birtar árlega í ársskýrslu sem er aðgengileg á heimasíðum Alcoa Fjarðaáls og Umhverfisstofnunar. Tilgangur umhverfsvöktunarinnar er að meta áhrif starfsemi álversins á umhverfið í nágrenni þess. Helsta uppspretta mengandi efna frá framleiðslunni í lofti er útblástur frá kerskála. Sá útblástur fer annars vegar upp um rjáfur skálanna og er hins vegar sogaður burt frá kerum og leiddur um þurrhreinisvirki eins og lýst er í kafla 6.1 um framleiðsluferli.

### 7.1 TILKYNNINGAR

Á árinu 2022 sendi fyrirtækið sjö formlegar tilkynningar vegna frávíka eða til upplýsingar til Umhverfisstofnunar og Heilbrigðiseftirlits Austurlands:

- **Mai:** Niðurstöður ryklosunar frá ryksöfnurum fór yfir starfsleyfismörk.
  - **Mai:** Bilun í flutningskerfi súrúls til vestara reykhrainsisvirkis.
  - **September:** Niðurstöður ryklosunar frá ryksöfnurum fór yfir starfsleyfismörk.
- September:** Tilkynning um óvirka mælingu í rjáfri kerskála og reykhrainsisvirki vegna ofsaveðurs og rafmagnsleysis.
- Október:** Tvö atvik þar sem slökkt var á reykhrainsisvirki vegna viðhalds.
- Nóvember:** Tilkynning um flúorlosun frá starfseminni þar sem af var árinu.

Brugðist var við öllum þessum atvikum samkvæmt verk- og viðbragðsferlum fyrirtækisins.

### 7.2 GRÆNT BÓKHALD

Lykiltölur varðandi framleiðslu, hráefnis- og auðlindanotkun koma fram í kafla 7.2. sem er tafla yfir Grænt bókhald. Tölfluna má sjá á **bls. 20**.

### 7.3 HRÁEFNIS- OG AUÐLINDANOTKUN

Framleiðsla áls árið 2022 var 331.574 tonn sem er hækkun um tæp 14 þúsund tonn milli ára. Aukningin milli ára skýrist af auknum stöðuleika og fleiri kerum í rekstri í kerskála.

Heildar rafmagnsnotkun á hvert framleitt tonn af áli var 14.454 kwh sem er svipuð raforkunotkun á hverja framleiðslueiningu milli ára. Rístitími lækkaði milli ára með auknum stöðuleika og færri kerlekum en árin á undan. Þar af leiðandi var lækkun á losun PFC efna frá starfseminni. Losun CO<sub>2</sub> lækkaði einnig milli ára í kjölfar aukins stöðuleika í kerskála. Notkun á flúoríðs jókst

lítillega eða um 571 tonn milli ára vegna aukinnar framleiðslu. Heildar flúorlosun á hvert framleitt tonn af áli lækkaði milli ára og var innan ársmeðaltals starfsleyfis.

Flúor í grasi er mældur yfir sumartímann og voru þær mælingar undir viðmiðunarmörkum vöktunaráætlunar sumarið 2022, sjá nánar í kafla 7.5. Fylgst var með HF styrk í andrúmslofti á vöktunarstöðvunum líkt og fyrr í ár.

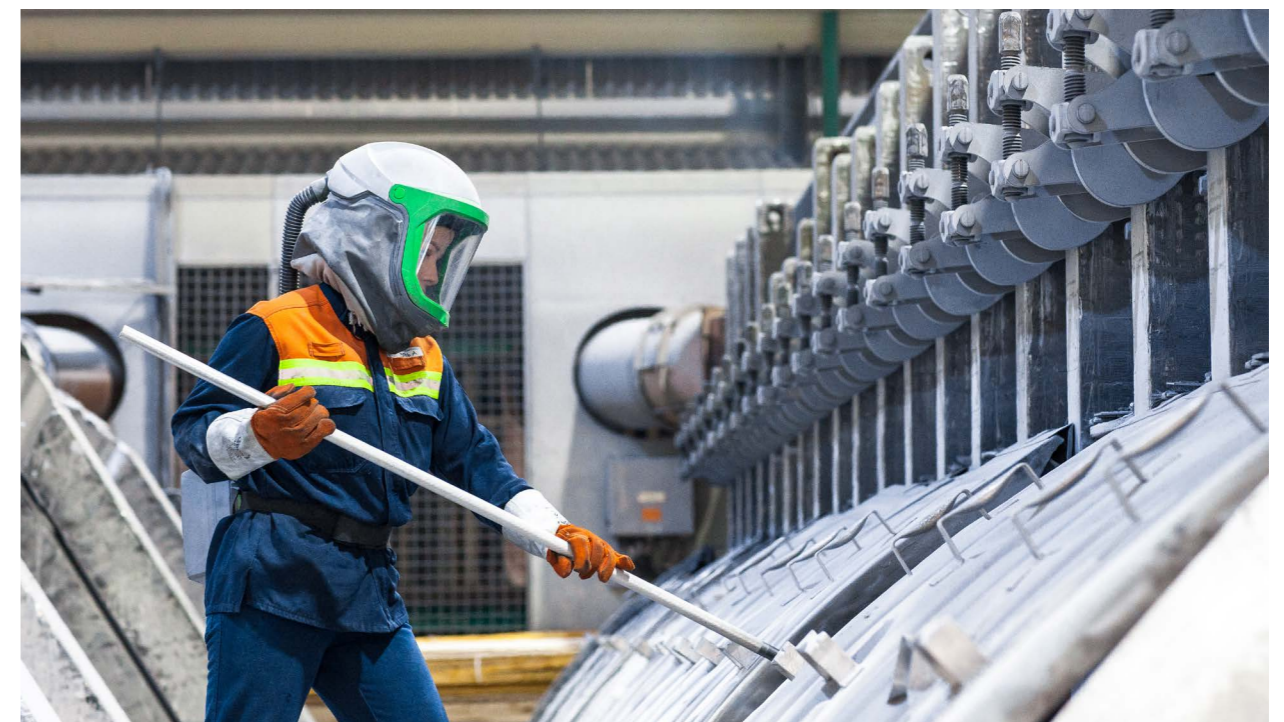
Árið 2022 var stuðlað að auknum stöðuleika með töluverðum umskiptum á kerum og er reiknað með að ná jafnvægi í framleiðslu árið 2023 með fleiri kerum í rekstri en árin á undan. Samtals voru endurfóðraðar 75 kerskeljar í kersmiðju Fjarðaáls sem rekin er af verktökum. Alls voru notuð um 1.500 bakskauf til þess að fódra skeljarnar árið 2022. Líkt og árin á undan var notaður umhverfisvænni þjöppusalli en áður hefur verið gert í endurfóðrunarferlinu, samtals um 607,5 tonn.

Allt kælivatn frá iðnaðarferlum er hreinsað í vatnshreinsivirki og endurnýtt í steypuskála, en vatnsnotkun Fjarðaáls er með því lægsta sem

þekkt innan Alcoa samstæðunnar. Vatnsnotkun minnkaði á milli ára og var ferskvatnsnotkun árið 2022 um 72.852 m<sup>3</sup>. Þar af nýttu hleifasteypuvél og HDC lárétta steypuvélin í steypuskála Fjarðaáls um 52.545 m<sup>3</sup>. Á hverjum sólarhring eru 3.500 rúmmetrar af vatni hreinsaðir í vatnshreinsivirki Fjarðaáls og endurnýttir í steypuskálanum. Þar af fóru 16.662 m<sup>3</sup> af vatninu í gegnum eimara árið 2022. Meðaltals uppgufun frá steypuvélum er 140 m<sup>3</sup> á sólarhring sem er um 40% uppgufun af rúmmáli kerfisins. Engu kælivatni frá iðnaðarferlum er veitt í frárennsli. Jafnframt er hluti varmans sem myndast frá kælivatni nýtt til húshitunar og snjóbræðslu á lóðinni.

Samanlögð notkun jarðefnaeldsneytis á farartækijókst frá fyrra ári um 14.502 L. Notkun á dísilolíu jókst úr 444.469 L í 457.964 L á milli áruna 2021 og 2022. Notkun á bensíni jókst úr 13.077 L í 14.084 L. Skýringin á hækkuninni tengist aukinni framleiðslu sem kallar á aukinn aksturstíma farartækja innan fyrirtækisins. Aukin notkun á jarðefnaeldsneyti árið 2022 samsvarar hækkun í losun um 39 tonn ígilda CO<sub>2</sub>. Þegar aksturstímar ársins 2022 voru bornir saman við árið 2021 kom í ljós að

<sup>1</sup> Rístitími er mikil aukning á spennu í rafgreiningarkeri sem er í óstöðuleika meðal annars vegna tímabundins súrálsskorts.



## 7.2 GRÆNT BÓKHALD

	Niðurstöður 2019	Niðurstöður 2020	Niðurstöður 2021	Niðurstöður 2022	Markmið 2023	Eining
<b>Framleiðsla</b>						
Hreint ál	334.858	334.619	317.869	331.574	-	t
<b>Hráefna- og auðlindanotkun</b>						
Súráll	643.765	641.809	608.724	636.449	-	t
Álflóurið	7.292	6.281	5.405	5.976	-	t
Forskaut	198.245	191.974	182.551	188.716	-	t
Bakskaut	1.892	2.570	3.903	2.460	-	t
Vatnsnotkun	47.252	98.838	88.143	72.852	-	m <sup>3</sup>
Raforka	4.839	4.832	4.617	4.793	-	GWh <sup>1</sup>
Própan	215.802	264.643	234.535	171.814	-	l
Lífdísil - B10	-	-	-	-	-	l
Dísilolía	490.980	451.605	444.469	457.964	-	l
Bensín	9.252	14.250	13.077	14.084	-	l
<b>Notkun varasamra efna</b> önnur en talin eru upp og auðkennd með varúðarmerkingum í framleiðslu og hráefnis- og auðlindanotkun						
Koltjörubik	488	600	817,5	607,5	-	t
Örveruhemjandi efni	48	38	35	47	-	t
Smurólía og smurfeiti	34.319	35.859	49.000	42.764	-	l
Kælimiðlar	524	363	339	64	-	kg
<b>Losun í andrúmsloft</b>						
<b>Heildarflúorið</b>	<b>0,34</b>	<b>0,34</b>	<b>0,34</b>	<b>0,32</b>	<b>&lt;0,31</b>	<b>kg/t áli</b>
Þar af loftkennt flúorið	0,13	0,22	0,23	0,22	-	kg/t áli
Þar af flúorið í ryki	0,21	0,11	0,11	0,10	-	kg/t áli
<b>Brennisteinssambönd sem SO<sub>2</sub></b>	<b>13,95</b>	<b>14,32</b>	<b>13,34</b>	<b>13,15</b>	-	<b>kg/t áli</b>
Þar af frá forskautum	12,68	12,65	11,85	11,71	-	kg/t áli
Þar af frá súráli og COS	1,28	1,66	1,10	1,28	-	kg/t áli
<b>Ryk</b>	<b>0,40</b>	<b>0,39</b>	<b>0,38</b>	<b>0,35</b>	<b>&lt;0,4</b>	<b>kg/t áli</b>
<b>Koltvísýringur (CO<sub>2</sub>)</b>	<b>1,60</b>	<b>1,58</b>	<b>1,55</b>	<b>1,53</b>	-	<b>t CO<sub>2</sub>/t áli</b>
<b>Flúorkolefni (PFC)</b>	<b>0,115</b>	<b>0,144</b>	<b>0,116</b>	<b>0,083</b>	<b>&lt;0,1</b>	<b>t CO<sub>2-ig</sub>/t áli</b>
<b>Brennisteinshexaflúorið (SF<sub>6</sub>)</b>	<b>0</b>	<b>0,14</b>	<b>0,37</b>	<b>0,06</b>	<b>0</b>	<b>kg CO<sub>2-ig</sub>/t áli</b>
<b>Úrgangur</b>						
<b>Til endurvinnslu/endurnýtingar</b>	<b>54.071</b>	<b>49.336</b>	<b>49.508</b>	<b>50.577</b>	-	<b>t</b>
Þar af skautleifar	45.651	42.524	41.728	44.644	-	t
Þar af álfleytur	1.235	921	216	49	-	t
<b>Úrgangur til brennslu (orkuvinnsla)</b>	<b>74</b>	<b>71</b>	<b>69</b>	<b>132</b>	-	<b>t</b>
<b>Úrgangur til urðunar</b>	<b>438</b>	<b>473</b>	<b>616</b>	<b>517</b>	-	<b>t</b>
<b>Spilliefni</b>						
<b>Til endurvinnslu/endurnýtingar</b>	<b>4.788</b>	<b>4.474</b>	<b>6.755</b>	<b>5.411</b>	-	<b>t</b>
Þar af kerbrot	0	0	0	0	-	t
Þar af álgjall	1.763	2.139	2.020	1.810	-	t
<b>Til urðunar</b>	<b>4.216</b>	<b>6.805</b>	<b>11.512</b>	<b>9.685</b>	-	<b>t</b>
<b>Til brennslu orkuvinnslu</b>	<b>85</b>	<b>109</b>	<b>116</b>	<b>221</b>	-	<b>t</b>
Þar af olíumenguð spilliefni	0	0	103	98	-	t
<b>Aukaafurðir</b>						
Raflausn	4.193	4.501	3.996	2.260	-	t
<b>Mælingar í frárennsli til sjávar<sup>3</sup></b>						
Olía og fita	<2	<2-10	<2-2	<2	-	mg/L
Ál	0,37-1,1	0,07-0,32	0,20-0,99	0,20-0,41	-	mg/L
Flúor	4,1-11	6,6-10,0	3,4-12	2,9-12	-	mg/L

<sup>1</sup> 1 GWh jafngildir 1.000.000 kWh.

<sup>2</sup> Hluti af magni spilliefna frá framleiðslu var sent til endurvinnslu á árinu 2017.

<sup>3</sup> Gildi gefin upp sem lægsta og hæsta mældu gildi fyrir árið.

<sup>4</sup> Vegna tafa í móttöku hjá úrvinnsluáðila var ekki hægt að senda kerbrot til endurvinnslu á árinu.

■ Árangur betri en innra markmið  
■ Innra markmið náðist ekki.

aksturstími vinnutækja á álverslóð jókst um 3.171 klukkustund. Sjá nánar um aksturstíma ökutækja í töflu 1.

Própan er notað til forhitunar á búnaði í steypuskála, m.a. mótum á hleifasteypuvél. Notkun própans lækkaði milli ára um 62.721 L en skýringin á því er að árið 2022 var unnið að umbótum á hleifasteypuvél sem lágmarkar gas forhitun móta auk þess sem framleiðsla á hleifasteypuvélinni var stöðugari en árið áður. Með stöðugari framleiðslu verður mikið minni þörf á forhitun móta. Heildarnotkunin nemur minni losun sem samsvarar um 82 tonnum CO<sub>2</sub> ígilda.

Í töflu 2 er yfirlit yfir orkunotkun úr þeim eldsneytisgjöfum sem notaðir voru á svæðinu, en heildarorkunotkun í gígajúlum dróst saman um 13% árið 2022 miðað við árið á undan og kemur það aðallega til vegna minni notkunar á própani.

Tafla 1

Samantölur aksturstíma ökutækja milli ára	2020	2021	2022
Lyftarar	12.045	15.960	16.450
Rafmagnslyftarar	9.593	10.074	11.792
Deigluþílar	9.435	9.599	10.103
Skautbílar	16.479	18.182	18.916
Baðbílar	3.693	4.475	3.351
Ryksugubíll	2.928	3.267	4.207
Moksturstæki	64		
Flúorbíll			58
Sópbílar	321	231	82
<b>Samtals</b>	<b>54.558</b>	<b>61.788</b>	<b>64.959</b>
Aukning akstursstunda:		7.230	3.171
Fækkun akstursstunda:	1056		

Tafla 2

Orkunotkun úr eldsneyti í gígajúlum	2022	2021	2022	Hlutfallsleg breyting milli ára
Biodíesel 10%	0	0	0	0,00%
Díesel	17.432	17.157	17.677	2,99%
Bensín	487	447	482	7,07%
Própan	18.682	21.882	16.030	-26,74%
<b>Samtals orkunotkun</b>	<b>36.601</b>	<b>39.486</b>	<b>34.189</b>	<b>-13,41%</b>

framleitt áltönn og lækkaði milli ára. Losunin var yfir innra markmiði fyrir-tækisins en undir starfsleyfismörkum.

Heildarriklosun var undir innra markmiði fyrirtækisins og mældist 0,35 kg/t ál og lækkaði milli ára. Ryklosunin var vel undir starfsleyfismörkum. Losun brennisteinsdíoxíðs (SO<sub>2</sub>) frá notkun forskauta var undir mörkum eða 11,71 kg/t áls. Losunin er svipuð milli ára. Fylgst er vel með brennisteinsinnihaldi skauta og viku-lega berast upplýsingar frá birgja um niðurstöður efnagreininga skautanna. Heildarlosun brennisteins sambanda sem SO<sub>2</sub> nam 13,15 kg/t ál og lækkaði lítillega á milli ára.

### 7.4.1 LOSUN GRÓÐURHÚSA-LOFTTEGUNDA

Losun koltvísýringa (CO<sub>2</sub>) er reiknuð út frá notkun forskauta með massajafnvægisreikningum. Losun árið 2022

## 7.4 LOSUN Í ANDRÚMSLOFT

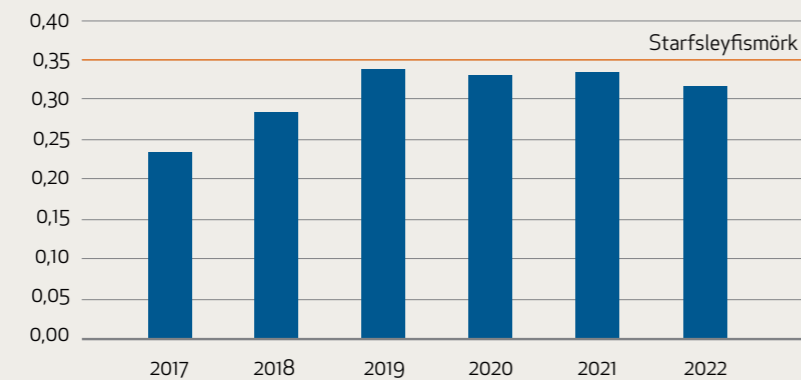
Stöðugleiki í starfsemi kerskála er ein af megin undirstöðum varðandi lága losun frá fyrirtækinu út í andrúmsloftið. Að framkvæma skautskipti er stærsti einstaki áhrifavaldurinn í losun flúors og annarra efna frá kerskála. Mesta losunin á sér stað við sjálf skautskiptin. Stöðugleiki hægr á brennslu skauta og við það fækkar skautskiptum. Auk þess lækkar ristími sem dregur úr PFC losun. Þetta tvennt leiðir til þess að rekstrarvandamálum almennt fækkar. Aukinn stöðugleiki minnkar því losun frá fyrirtækinu.

Fylgst er með losun helstu mengandi efna en þau eru loftkennt flúorið (HF), ryk og brennisteinsdíoxíð (SO<sub>2</sub>) auk gróðurhúsalofttegundanna koltvísýringa (CO<sub>2</sub>), flúorkolefna (PFC) og brennisteinshexaflúoriðs (SF<sub>6</sub>). Upplýsingar um losun eru teknar saman í kafla 7.2 (Grænt bókhald). Heildarlosun flúors var 0,32 kg á hvert

■ minnkun ■ aukning

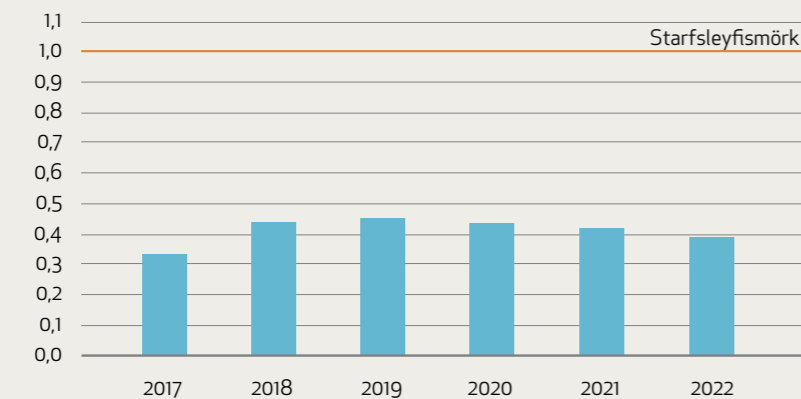
Mynd 2

### LOSUN HEILDARFLÚORÍÐS (kg/t ál)



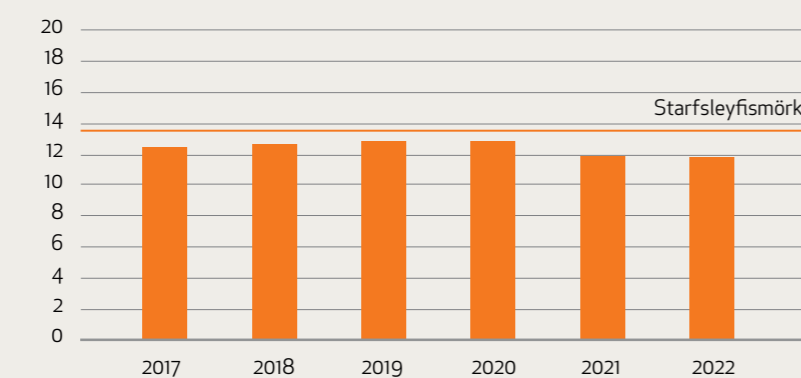
Mynd 3

### LOSUN RYKS (kg/t ál)



Mynd 4

### LOSUN BRENNISTEINSDÍOXÍÐS FRÁ FORSKAUTUM (kg/t ál)



var 1,53 t CO<sub>2</sub>/t ál og lækkaði lítillega frá fyrra ári vegna aukins stöðugleika í starfsemi kerskála.

Á mynd 6 sést losun flúorkolefna (PFC) sem ígildi CO<sub>2</sub> á árunum 2018–2022. PFC er gróðurhúsalofttegund sem myndast við spennur í kerum og útblástur þessara efna er reiknaður út frá fjölda og tímalengd spennurisa. Árið 2022 voru losuð 0,083 tonn CO<sub>2</sub>-ígilda af PFC efnunum á hvert framleitt áltonn. Þetta samsvarar að 3,87 tonn af PFC efnunum er sleppt út í andrúmsloft. Losun á PFC efnunum lækkar frá fyrra ári. Lækkunina má rekja til aukins stöðugleika í rekstri kerskála og minni ristíma.

Á árinu voru notuð tæplega 0,85 kg af brennisteinshexaflúoríð til fyllingar á rofabúnað sem er þó nokkur minnkun milli ára og samsvarar 0,06 CO<sub>2</sub> ígildum á hvert framleitt tonn. Heildarlosun gróðurhúsalofttegunda frá framleiðslu hækkaði milli ára, eða um 3,474 tonn ígilda CO<sub>2</sub>. Þessi hækkun stafar af aukinni álframleiðslu og þar af leiðandi meiri notkun skauta.

## 7.5 FLÚOR Í GRASI – UMHVERFISVÖKTUN

Umhverfissvöktun Alcoa Fjarðaáls er yfirgripsmikil en hún er í samræmi við vöktunaráætlun á helstu þáttum umhverfis í Reyðarfirði, svo sem mælingar á loftgæðum og gróður-rannsóknir. Niðurstöðurnar eru kynntar í ársskýrslu sem kemur út í maí en hún verður aðgengileg á vef Umhverfisstofnunar og vef Alcoa Fjarðaáls.

Umfangsmikill hluti þessarar vöktunaráætlunar eru mælingar á flúor í grasi yfir sumartímamann með dýraheilbrigði í huga. Gerðar eru sex mælingar, tvær á mánuði í júní, júlí og ágúst. Að hausti er tekið meðaltal allra sýna og þannig fundið meðaltal sumarsins. Sýnin eru ávallt tekin á sama stað og með sömu aðferð svo þau séu samanburðarhæf. Viðmið í vöktunaráætlun Fjarðaáls eru 40 µg F/g í grasi að meðaltali. Niðurstöður þessara mælinga eru sýndar á mynd 7.

Meðalstyrkur flúors í grasi sumarið 2022 var 25,1 µg F/g af grasi sem er undir viðmiðunarmörkum og mikil lækkun frá fyrra ári þegar niðurstöðurnar voru yfir viðmiðunarmörkum eftir einstakt sumar árið 2021. Þá ríkti einmuna veðurlíða á Austurlandi í júlí- og ágúst mánuði. Ástæðan fyrir því að

fylgst er náð með flúorstyrk í grasi er til að tryggja heilbrigði dýra sem ganga í firðinum. Gott samstarf hefur verið við bændur sem stunda sauðfjáráækt í Reyðarfirði og hafa dýralæknar skoðað dýrin árlega. Samkvæmt þessum skoðunum hafa til þessa engar vísbendingar komið fram sem gefa til kynna að flúor í Reyðarfirði hafi haft áhrif á grasbíta. Fólk stafar engin hætta af flúorútblæstri verksmiðjunnar.

## Starfsfólk fær umhverfisfræðslu svo það átti sig á mikilvægu hlutverki þess í að lágmarka losun.

Í umhverfissvöktunarskýrslu má sjá nánari upplýsingar um mælingar á gróðurfari í Reyðarfirði. Í álverinu er starfandi stýrihópur allt árið um kring til að vakta þessa vinnu og árangur. Starfsfólk fær umhverfisfræðslu svo það átti sig á mikilvægu hlutverki þess í að lágmarka losun og vel er fylgst með áreiðanleika mengunarvarnarbúnaðar.

Tafla 3

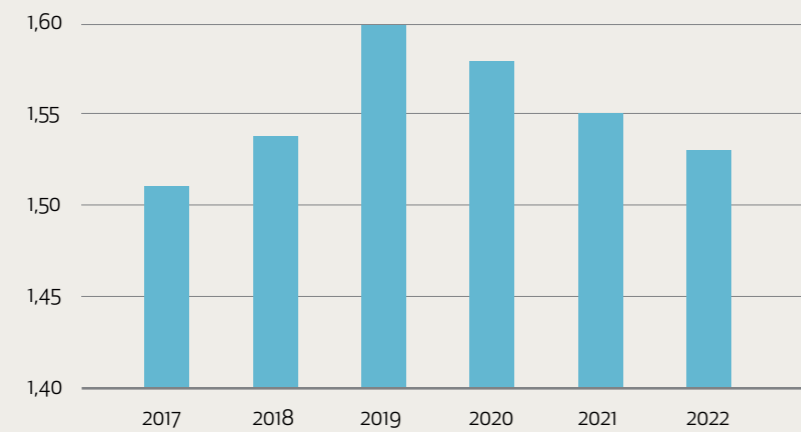
Bein og óbein losun gróðurhúsalofttegunda í tonn CO <sub>2</sub> ígilda		Losun 2020 tonn CO <sub>2</sub>	Losun 2021 tonn CO <sub>2</sub>	Losun 2022 tonn CO <sub>2</sub>	Minnkun/aukning
Scope 1*	Kolefnisnotkun	527.153,7	493.478,4	506.233,2	2,6%
	Bein losun				
	PFC	48.347,9	36.868,9	27.668,1	-25,0%
	Própan	401,0	356,8	274,8	-23,0%
	Asetýlen	0,0	0,2	0,6	234,8%
	Díesel	0,5	1,0	1,9	91,6%
Scope 2	Díesel	1.228,4	1.203,8	1.240,3	3,0%
	Óbein losun				
	Bensín	33,3	30,1	32,4	7,6%
	HFC	682,0	645,0	155,8	-75,8%
	SF <sub>6</sub>	48,0	118,3	20,3	-82,8%
Scope 3	Notkun bílaleigubíla	1,3	1,0		-100,0%
	Óbein losun				
	Urðun	422,2	549,6	573,5	4,3%
	Flutningur í urðun	2,5	20,8		-100,0%

\* „Scope“ vísar til uppruna útblásturs gróðurhúsalofttegunda, þar sem 1 er beint frá framleiðslu, 2 óbein losun tengd orkunýtingu og 3 er önnur óbein losun.

■ minnkun ■ aukning

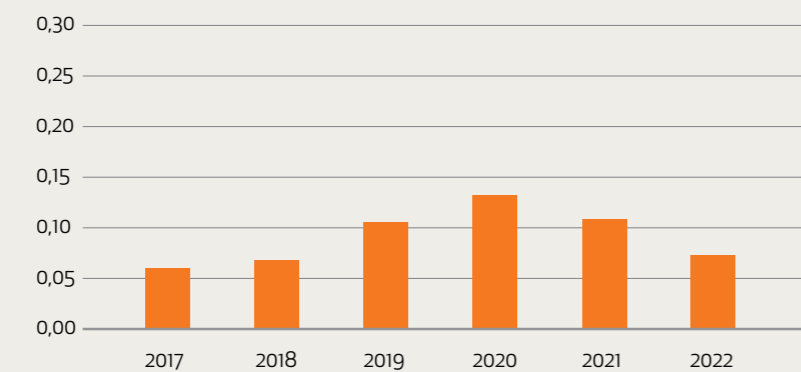
Mynd 5

### LOSUN KOLTÍSVÝRINGS (t CO<sub>2</sub>/t ál)



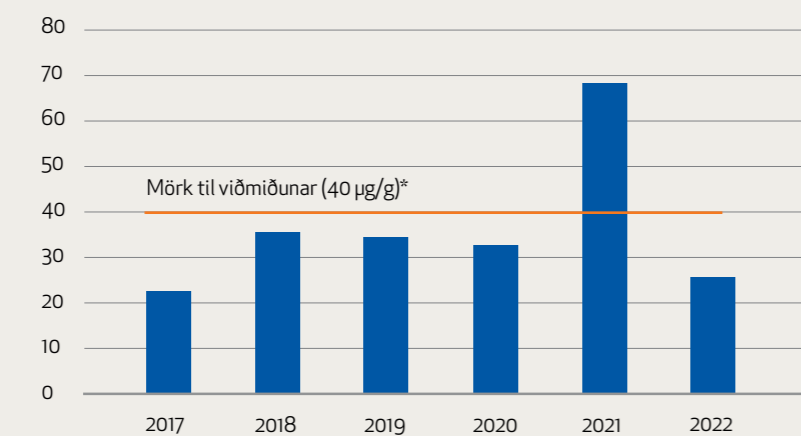
Mynd 6

### LOSUN FLÚORKOLEFNA SEM CO<sub>2</sub>-ÍGILDI (t ígildi CO<sub>2</sub>/t ál)



Mynd 7

### HEILDARNIÐURSTÖÐUR FLÚOR Í GRASI (µg/g)



Styrkur flúors í grasi. Appelsínugula línan sýnir mörk til viðmiðunar fyrir grasbíta sem sett hafa verið í vöktunaráætlun.

## 7.6 HÁVAÐI

Alcoa Fjarðaál mælir umhverfishávaða frá starfsemi sinni í samræmi við ákvæði starfsleyfis. Þessar mælingar eru gerðar á átta ára fresti samkvæmt mæliáætlun, eða ef gerðar eru breytingar á rekstri, í samræmi við reglugerð 724/2008 um hávaða. Samkvæmt áætlun voru þessar mælingar framkvæmdar síðast árið 2020 og voru niðurstöður undir viðmiðunarmörkum reglugerðarinnar.

## 7.7 ÚRGANGSMÁL

Alcoa Fjarðaál hefur þá sýn að hægt sé að endurnýta eða endurvinna allan úrgang og að urðun sé síðasti kostur. Fyrirtækið leggur áherslu á að leita leiða til að koma úrgangi og spilliefnum frá framleiðslu til endurvinnslu. Flokkun á upprunastað er undirstaða þess að hægt er að koma stærstum hluta úrgangs til endurvinnslu frá fyrirtækinu. Þar að auki er stöðugt leitað tækifæra til lágmörkunar til að koma í veg fyrir myndun úrgangs. Heildarmagn úrgangs á árinu 2022 var 66.543 tonn sem er lækkun um 2.043 tonn eða 3% milli ára og skýrist helst af færri endurfóðrunum kera.

Samtals voru 84,1% úrgangs endurninn og 0,5% send til brennslu innanlands. Alls fóru 10.202 tonn af úrgangi til urðunar, eða tæp 15,3% af heildinni. Þetta er lækkun um 2,4% á milli ára og munar þar mestu um minna magn af kerbotum sem voru send til urðunar. Frá árinu 2019 hefur ekki verið unnt að senda kerbot í endurvinnslu líkt og áður var gert og því hefur endurvinnsluhlutfallið lækkað á síðustu árum. Alcoa Fjarðaál hefur í samstarfi við móðurfélagið leitað leiða til að endurvinna kerbot og nú eru hafnar prófanir í þá veru í samstarfi við hollenskt fyrirtæki. Vonir standa til þess að á árinu 2023 verði áfram unnið með þetta verkefni svo endurvinnsluhlutfallið fari hækkandi á ný. Ákveðin rykttegund frá baðhreinistöð

og sellulósi, sem er lífrænn úrgangur frá vatnshreinsivirki, eru urðuð en það er þó lítið magn af heildinni sem fer til urðunar. Áfram verður leitað leiða til þess að lágmarka urðun og koma kerbotum í nýtingarferli.

Mestur hluti, eða um 98% úrgangs verður til vegna framleiðslunnar og um 2% frá almennum rekstri. Á mynd 8 má sjá hlutfall úrgangs og spilliefna, annars vegar frá framleiðslunni og hins vegar frá almennum rekstri. Einnig sést hlutfallslegt magn úrgangs sem fór til urðunar af heildarmagni. Hreinsaðar forskautaleifar eru um 70% af heildarmagni þess úrgangs sem er sendur til endurvinnslu. Þær eru endurunnar í Mosjøen í Noregi og notaðar í ný forskaut og voru um 25% af heildarmagni innfluttra forskauta.

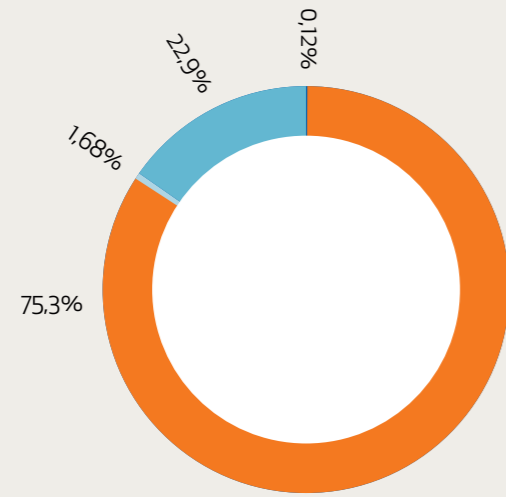
**Alcoa Fjarðaál hefur þá sýn að hægt sé að endurnýta eða endurvinna allan úrgang og að urðun sé síðasti kostur.**

## 7.8 FRÁRENSLI

Skólþ frá fyrirtækinu og nærliggjandi iðnaðarsvæði er meðhöndlað í hreinsivirki sem staðsett er á iðnaðarsvæðinu við Hraun. Skólþið fer í gegnum fjögurra þrepa hreinsun áður en því er veitt til sjávar. Föstum efnum úr skólþhreinsistöð er komið til endurvinnslu í jarðvegsgerð í tengslum við skógrækt.

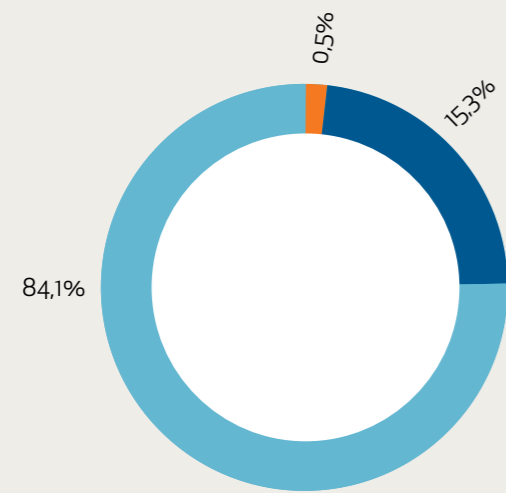


**HLUTFALLSLEG SKIPTING OG RÁÐSTÖFUN ÚRGANGS ÁRIÐ 2022**



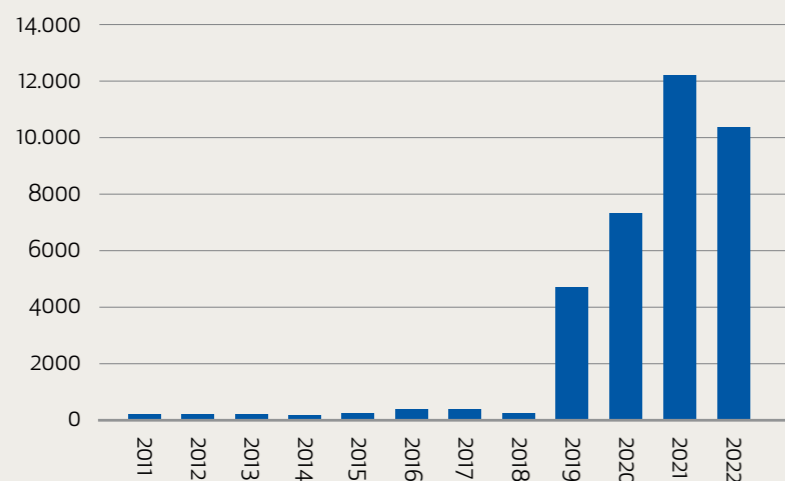
**UPPRUNI**

- Aukaafurðir frá rekstri
- Spilliefni
- Spilliefni frá framleiðslu
- Aukaafurðir frá framleiðslu



**RÁÐSTÖFUN**

- Urðun
- Brennsla
- Endurnýtt/endurunnið



**TIL URÐUNAR**

- Til urðunar í tonnum



Sigrún Ólafsdóttir hóf störf í kerskála Alcoa Fjarðaáls árið 2007. Á bænum Brekkugerði í Fljótsdal rekur hún fjárbú ásamt eiginmanni sínum og hefur einnig byggt upp skógrækt. Sigrún nýtur þess að ganga um skógræktina sína og virða fyrir sér árangurinn sem hlotist hefur af áralangri vinnu.

Hreinsivirknið er rekið af þriðja aðila.

Frárennsli af svæðum þar sem unnið er með olú eða efnavöru er leitt í gegnum olúskiljur og frárennsli frá eldhúsi er leitt gegnum fitugildru. Eru þær tæmdar reglulega og olúmenguðu vatni komið í úrvinnslu hjá viðeigandi aðilum þegar við á.

Yfirborðsvatn af iðnaðarlóð er leitt um settjarnir áður en það rennur til sjávar. Sýni eru tekin úr frárennsli tjarna að hausti og vori. Árið 2022 voru niðurstöður greininga undir starfsleyfismörkum. Niðurstöður mælinga á áli, olú/fitu og flúoríðum eru gefnar upp sem hæsta og lægsta gildi í kafla 7.2. Samkvæmt starfsleyfi má magn svifagna í frárennsli ekki aukast um meira en 10 mg/L miðað við mælt magn í innrennsli og voru þær mælingar svipaðar milli ára og undir mörkum árið 2022 líkt og fyrri ár.

**7.9 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2022 – ÁRANGUR**

**Taka þátt í Evrópuverkefni vegna úrgangsmála**

Markmið stóðst og vinna er hafin við að hanna nýtt ferli í samstarfi við hollenskt fyrirtæki um endurvinnslu kerbrota. Niðurstöður prófana lofa góðu þótt endanlegt ferli sé ekki komið í gagnið.

**Tryggja endurbætur á hreinsivirki til að minnka flúorlosun**

Markmið stóðst að hluta, unnið var að því árið 2022 að skipta út pokum í hreinsivirki en þeirri vinnu er ekki að fullu lokið og heldur áfram árið 2023.





# 08

## MANNAUÐUR

Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls eru um 570 og um 250 verktakar starfa fyrir álverið. Alls hafa því um 800 manns atvinnu á álverssvæðinu.

Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls voru um 570 á árinu 2022. Þar af voru konur um 27% starfsmanna sem er hæsta hlutfall sem þekktist innan Alcoa samsteypunnar. Í framkvæmdastjórn Alcoa Fjarðaáls sátu tíu manns í lok árs, þar af ein kona. Starfsmenn fylgja ýmist vinnustaðarsamningi Alcoa Fjarðaáls, AFLs og RSÍ, eða eru með einstaklingsbundna samninga þar sem launaþróun fylgir samningi VR við SA. Alcoa Fjarðaál hefur þá stefnu að útvista þeim verkefnum í starfsemi sem ekki tilheyrja kjarnastarfsemi. Með þeim hætti rennir fyrirtækið stoðum undir uppbyggingu og rekstur annarra fyrirtækja á svæðinu og hefur þannig jákvæð áhrif á frekari atvinnuuppbyggingu á Austurlandi.

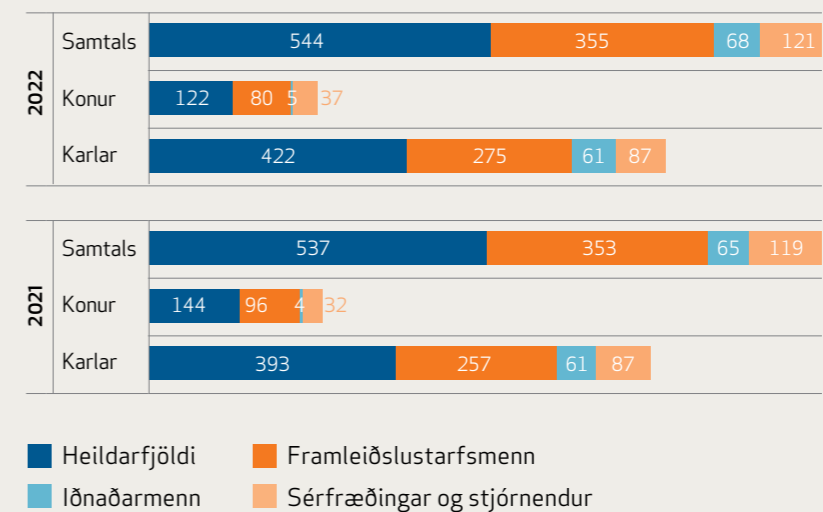
Samtals vinna um 250 manns á vegum annarra fyrirtækja í álverinu eða á álverssvæðinu. Alls hafa því um 800 manns atvinnu á álverssvæðinu við Reyðarfjörð. Verktakar hjá Alcoa Fjarðaáli starfa meðal annars við rekstur mótuneytis, þrif, verkfræðihönnun og framkvæmd fjárfestingarverkefna, starfsmannaakstur, innkaup og lagerhald á rekstrarvörum og varahlutum, við vélsníði og viðhald, hafnarstarfsemi og vöruflutninga svo eitthvað sé nefnt. Þessi starfsemi verktaka endurspeglar breytt starfssvið sem hefur jákvæð áhrif á nýsköpun og þróun á svæðinu. Mörg ný fyrirtæki hafa sprottið upp á svæðinu í gegnum árin með því að þjónusta starfsemi álversins.

Tafla 4

Búseta starfsmanna Fjarðaáls	2021	2022
Búseta í Fjarðabyggð	62%	62%
Búseta á Fljótsdalshéraði	30%	30%
Búseta annars staðar á Austurlandi	0,4%	1,70%
Búseta annars staðar á landinu	7,3%	5,8%

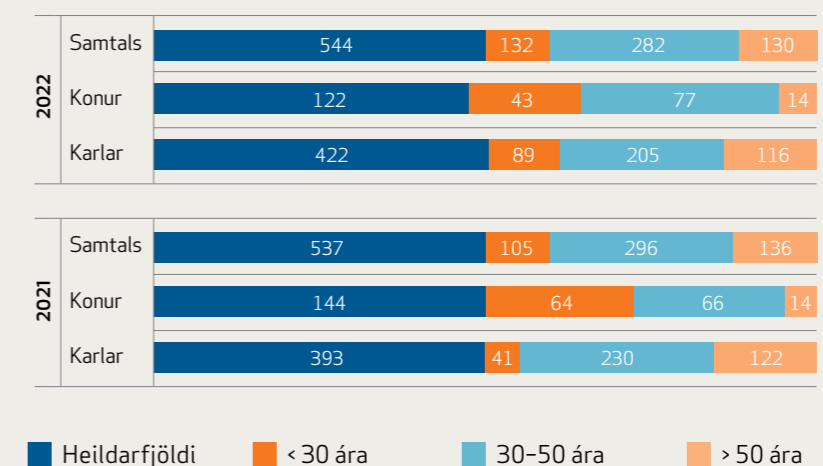
Mynd 9

### SAMSETNING VINNUAFLS EFTIR STÖRFUM



Mynd 10

### SAMSETNING VINNUAFLS EFTIR ALDRI



Tafla 5

Nýráðningar	2020	2021	2022
Fastráðningar	83	106	80
Tímabundnar ráðningar	6	10	4
Ráðningar sumarstarfsmanna	110	110	80
Íhlaupastarfsmenn í tímavinnu	61	40	35

Tafla 6

Búseta nýráðinna starfsmanna Fjarðaáls	2020	2021	2022
Búseta í Fjarðaabyggð	78%	56%	60%
Búseta á Fljótsdalshéraði	19%	15%	18%
Búseta annars staðar á Austurlandi	0%	3%	2%
Búseta annars staðar á landinu	3%	24%	20%

## 8.1 VINNUSTAÐURINN

Framan af árinu gætti enn áhrifa af COVID-19 og þeim takmörkunum sem því fylgdu. Annars var stærsta mannaúðverkefni ársins 2022 breyting á vaktakerfi vinnustaðarinnar. Ákveðið var að fara í mikla vinnu við að endurskoða vaktakerfið vorið 2022 og var það gert með því að bjóða starfsmönnum til samtals. Tilgangurinn var að bæta svefn og þar með heilsu vaktavinnustarfsmanna. Nánar er fjallað um verkefnið og niðurstöður þess í kafla 8.6.1.

Með bættum stöðugleika í kerrekstri verksmiðjunnar hefur létt á álagi sem starfsmenn hafa búið við síðustu ár. Því er reiknað með að starfsánægja muni aukast á næstu misserum samhliða auknum stöðugleika.

### 8.1.1 Starfsánægja

Árið 2022 ákvað móðurfélag Alcoa Fjarðaáls að byrja að framkvæma alþjóðlega starfsánægjukönnun meðal allra starfsstöðva sinna á 18 mánaða fresti. Þess vegna framkvæmdi Alcoa Fjarðaál ekki eigin könnun líkt og fyrri ár í samstarfi við Gallup á Íslandi. Mannauðsteymi Alcoa Fjarðaáls hefur ákveðið að leggja fyrir starfsmenn vinnustaðargreiningu Gallup á móti könnun móðurfélagsins og verður hún því einnig gerð á 18 mánaða fresti. Árið 2022 var því eingöngu framkvæmd könnun á vegum móðurfélagsins en könnun Alcoa Fjarðaáls verður næst lögð fram vorið 2023.

Þar sem spurningarnar úr könnun móðurfélagsins og könnun Alcoa Fjarðaáls eru ekki algjörlega sambærilegar og mældar á mismunandi kvörðum er erfitt að gera á þeim samanburð en miðað við svipaðar spurningar þá er vísbending um að dregið hafi lítillega úr starfsánægju milli ára. Þetta þarf ekki að koma á óvart þar sem nokkur hreyfing var á fólki í kjölfar COVID faraldursins og þá var verkefnið um breytingu vaktakerfis umdeilt í byrjun. Betur verður gert grein fyrir þessu í skýrslu næsta árs þegar lögð hefur verið fyrir Gallup könnun sem unnt verður að bera saman við sambærilega könnun frá 2021.

Í könnun móðurfélagsins var spurt út í tækifæri til þróunar í starfi og samskipti við yfirmenn. Samkvæmt könnuninni sögðust 65% eiga regluleg samskipti við leiðtoga sinn um frammistöðu sína í starfi. Þá sögðust 66% hafa góð tækifæri til að læra og þróast í starfi hjá Alcoa. Niðurstöður starfsmannakönnunar móðurfélagsins voru kynntar fyrir starfsfólki á teymisfundum og vaktskiptafundir í lok árs 2022. Fyrri hluta árs 2023 verður unnið að því með öllum vöktum að rýna niðurstöðurnar og starfsmenn koma að því að móta aðgerðir til að auka starfsánægju og helgun.

### 8.1.2 Vinnustaðarmening

Teymi eru grunneiningar í skipulagi og stjórnun Fjarðaáls. Árið 2022 komust teymisviðburðir og aðrar

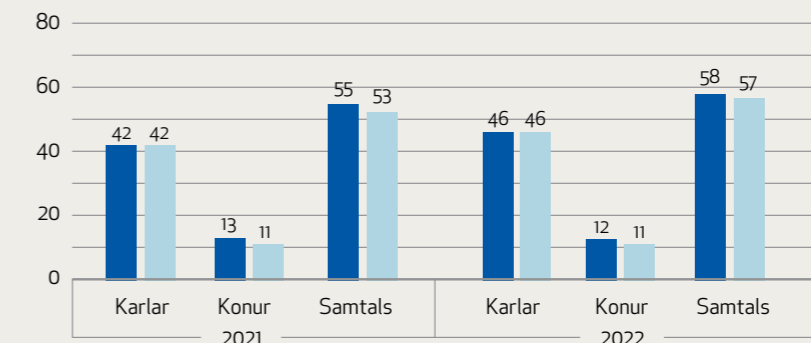
starfsmannaskemmtanir í eðlilegt horf eftir COVID-19. Árshátíð fyrirtækisins var haldin í fyrsta skipti síðan 2019 í Valaskjálfi á Egilsstöðum og tókst með ágætum. Líkt og áður voru haldnar tvær árshátíðir til að tryggja að allt vaktavinnufólk ætti kost á að mæta. Boðið var upp á jólahlaðborð í matsal fyrirtækisins auk þess sem allflest teymi fóru á jólahlaðborð ásamt mökum á veitingarstöðum víða á Austurlandi.

Alcoa Fjarðaál fagnaði 15 ára starfsafmæli á árinu og haldið var upp á það í ágúst með því að halda opið hús fyrir almenning og fjölskylduskemmtun á vinnustaðnum. Starfsfólk var hvatt til að koma með fjölskyldu sína á vinnustaðinn og starfsmannafélagið Sómi stóð fyrir metnaðarfullri fjölskyldudagskrá á útisviði sem komið var upp innan lóðar Alcoa Fjarðaáls. Þá stóð Sómi einnig fyrir árlegri aðventuskemmtun fyrir starfsmenn og fjölskyldur þeirra í matsal álvorsins í fyrsta skipti síðan 2019 en sá viðburður markar oft upphafið að jólahaldinu hjá fjölskyldum Alcoa starfsmanna og eru afar vinsælar meðal yngstu kynslóðarinnar. Fólk tók því fagnandi að hægt var að bjóða aftur upp á þessar skemmtanir og að lífið færðist aftur í eðlilegt horf í kjölfar heimsfaraldursins sem setti ansi margt úr skorðum hjá þessu fyrirtæki líkt og öðrum.

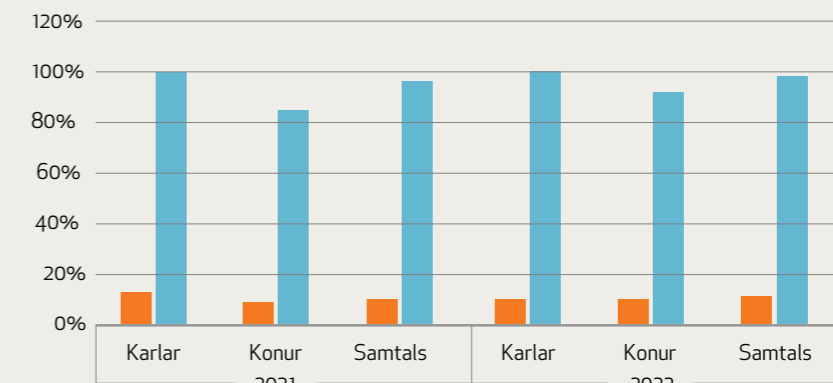
Árið 2022 hélt áfram þjálfun fyrir

Mynd 11

## ENDURKOMUHLUTFALL EFTIR FÆÐINGARORLOF



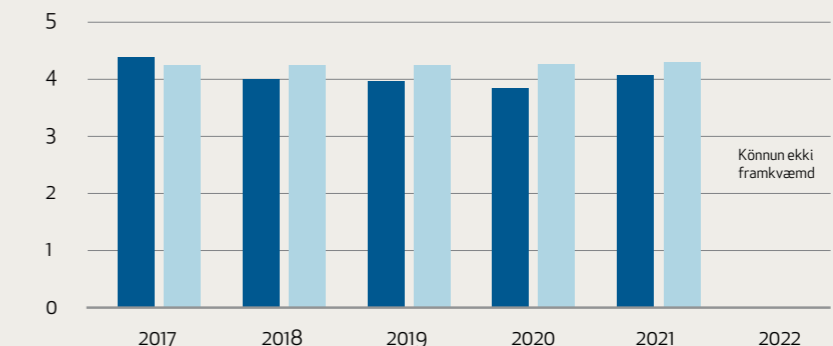
■ Fjöldi í fæðingarorlofi á árinu  
■ Aftur til vinnu eftir fæðingarorlof



■ Hlutfall af heildarfjölda sem fór í fæðingarorlof  
■ Hlutfall sem snéri aftur eftir fæðingarorlof

Mynd 12

## ÁNÆGJA STARFSMANNA



■ Alcoa Fjarðaál  
■ Meðaltal fyrirtækja hjá Gallup

leiðtoga og stjórnendur sem kallast ASE (Alcoa Supervisory Excellence) þar sem hátt í 60 manns taka þátt og fá yfirgripsmikla kennslu sem fjallar meðal annars um hvernig byggja skuli upp góða vinnustaðarmenningu.

Frá árinu 2010 hefur starfsmönnum gefist kostur á að greiða mánaðarlegt framlag í Styrktarsjóð starfsmannafélagsins Sóma. Þátttaka í sjóðnum er valfrjálsg og greiðir Alcoa Fjarðaál mótframlag. Úthlutað er úr Styrktarsjóðnum til þeirra er í hann greiða vegna alvarlegra veikinda eða slysa í nánustu fjölskyldu.

### 8.1.3 Flóttamenn frá Úkraínu ráðnir í vinnu

Haustið 2022 tók Alcoa Fjarðaál þátt í samfélagsverkefni á Austurlandi þegar tekið var á móti um 20 flóttamönnum frá Úkraínu sem settust að í gamla Alþýðuskólanum á Eiðum. Af þessum hópi voru 12 manns ráðnir til starfa hjá Alcoa Fjarðaáli. Þar sem um samfélagsverkefni var að ræða var slegið af þeim kröfum sem venjulega eru gerðar á vinnustaðnum varðandi tungumálakunnáttu. Sumir höfðu bakgrunn úr stóriðjuvinnu í heimalandinu. Flestir af mönnum

eru enn í starfi og hafa aðlagst vinnustaðnum vel.

### 8.1.4 Kjaramál

Undirbúningur vegna nýs kjarasamnings hófst haustið 2022 þar sem samningurinn sem var í gildi myndi renna út í lok febrúar 2023. Samninganefndir hittust á tveggja vikna fresti frá september og góð vinna fór fram þangað til nýir samningar náðust í byrjun árs 2023.

## 8.2 KYNJAHLUTFALL OG STARFSMANNAVELTA

Hlutfall kvenna hjá fyrirtækinu árið 2022 var 27% og hélst sú sama milli ára. Markmiðið var að fjölga konum í starfslíðinu en það gekk ekki eftir. Hlutfall kvenna í umsóknum hefur dregist saman og þarf fyrirtækið að leita skýringa á því og skoða betur hvernig má snúa þeirri þróun við. Breyting á vaktakerfi fyrirtækisins er einn liður í því að reyna að auka þetta hlutfall.

Hlutfall karla og kvenna er jafnara þegar litið er til sumarstarfsmanna. Alcoa Fjarðaál hefur ávallt haft það markmið að jafna kynjahlutföll og byggja upp

vinnustað þar sem allir fá jöfn tækifæri til að njóta sín og vaxa í starfi. Fyrirtækið hefur haft jafnréttismál í brennidepli til að skapa betri vinnustaðarmenningu sem byggir á jafnrétti og fjölbreytni. Stjórnendur fyrirtækisins eru vakandi fyrir tækifærum til að jafna kynjahlutföll og þegar auglýst er eftir nýju starfsfólki er tekið fram að störf henti fyrir öll kyn. Starfsmannavelta lækkaði milli ára. Hún var um 12% árið 2022 samanborið við 14% árið 2021. Leiða má líkum að því að aukinn stöðugleiki skili sér í minnkandi starfsmannaveltu og vonir standa til að sú þróun haldi áfram. Ljóst er þó að mikil hreyfing er á fólki á vinnumarkaði ekki síst í kjölfarið á COVID faraldrinum og óvíst hvenær sú þróun hættir. Hjá Alcoa Fjarðaáli hefur erlendum starfsmönnum verið að fjölga enda mikil spennan á vinnumarkaði og samkeppni um fólk. Þessum nýja veruleika fylgja áskoranir því um leið og erlendu starfsfólki fjölgar þarf að huga meira að íslenskukennslu og tryggja að öryggisskilaboði á vinnustað sem Alcoa Fjarðaáli ná til allra. Alcoa Fjarðaál hefur um árabíl boðið upp á íslenskukennslu fyrir erlenda starfsmenn og eru áform uppi um að setja aukinn kraft í það.



Hópurinn frá Úkraínu sem kom til starfa í álverinu

Tafla 7

Laun kvenna sem hlutfall af launum karla eftir störfum	2020	2021	2022
Stjórnendur	90%	92%	95%
Sérfræðingar	92%	91%	98%
Verkfræðingar	94%	91%	94%
Tæknar og sérmenntað starfsfólk	96%	89%	94%
Skrifstofufólk	100%	99%	100%
Þjónustu-, sölu og gæslustörf	0%	0%	0%
Iðnaðarmenn og sérhæft iðnverka fólk	86%	97%	94%
Véla- og vélagæslufólk	94%	97%	100%

## 8.3 JAFNRÉTTISMÁL

Jafnréttisáætlun Alcoa Fjarðaáls er unnin út frá lögum nr. 150/2020 um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna. Alcoa Fjarðaál stefnir að því að helmingur starfsmanna fyrirtækisins verði konur og tengir jafnréttisáætlun sína jafnframt við gildin sem Alcoa starfar eftir um allan heim (heilindi, umhyggja, árangur og hugrekki). Í öllum starfsauglýsingum fyrirtækisins hafa störf verið auglýst fyrir bæði kyn en sú nýbreytni varð árið 2020 að byrja að auglýsa þau fyrir öll kyn og hefur því verið haldið áfram síðan. Störfin í álverinu eru þannig hönnuð að þeim má sinna á öruggan hátt óháð kyni.

Báðir foreldrar eru hvattir til að huga að samræmingu fjölskyldulífs og vinnu og axla jafna ábyrgð á uppeldi og umönnun barna sinna. Í stefnu fyrirtækisins er talað um mikilvægi þess að skapa fjölskylduvænan vinnustað þar sem öllum starfsmönnum líður vel. Hjá Alcoa Fjarðaáli er kynferðisleg og kynbundin áreitni og einelti ekki liðin og eru slík mál tekin föstum tökum. Ef mál af þessum toga koma upp þá er fylgt eftir skýrum verkferlum til að tryggja heilbrigði og öryggi á vinnustaðnum. Í jafnréttisáætlun eru tilgreindir ábyrgðaraðilar að úrbótum og endurskoðun hennar.

Framkvæmdastjóri mannauðsmála ber ábyrgð á að jafnréttisáætlun sé framfylgt. Framkvæmdastjórn ber ábyrgð á eftirfylgni jafnréttisáætlunar og frávika frá henni með stuðningi

jafnréttisnefndar Alcoa Fjarðaáls. Grunnur var lagður að nýrri jafnréttisnefnd árið 2022 með því að óska eftir að tengiliðir við mannréttindahópa móðurfélagsins taki sæti í nefndinni. Formlegt starf nýrrar nefndar hefst árið 2023. Þessi hópar sem vísað er til eru EAGLE sem stendur vörð um og vekur athygli á baráttu LGBT+ fólks, Alcoa Women's Network eða AWN sem vekur athygli á stöðu kvenna og valdeflir þær í starfi og AWARE sem stendur fyrir menningarlegan fjölbreytileika. AWARE er nýjasti mannréttindahópurinn innan Alcoa.

### 8.3.1 Jafnréttisvísir

Alcoa Fjarðaál tók þátt í Jafnréttisvísi Empower, alþjóðlegu ráðgjafafyrirtæki í jafnréttismálum, sem ætlað er að meta stöðu jafnréttismála innan fyrirtækisins. Jafnréttisvísir er stefnumótun og vitundarvakning í jafnréttismálum. Unnið var með starfsfólki Empower í upphafi ársins en síðan var ákveðið að setja verkefnið á bið meðan breytingar á fyrirtækinu Empower ganga í gegn.

### 8.3.2 Laun kvenna sem hlutfall af launum karla eftir störfum

Tafla 9 sýnir laun kvenna sem hlutfall af launum karla, greind niður á starfsflokka í fyrirtækinu. Við launaákvörðunir sérfræðinga er tekið tillit til

Tafla 8

Starfsmannavelta eftir kyni	2020	2021	2022
Karl	8%	9%	8%
Kona	2%	5%	3%
Samtals	10%	14%	12%

Tafla 9

Starfsmannavelta eftir aldurshópum	2020	2021	2022
18-20	0%	1%	2%
21-25	1%	3%	2%
26-30	2%	3%	2%
31-35	1%	1%	1%
36-40	1%	1%	1%
41-45	1%	1%	1%
46-50	0%	1%	1%
51-55	1%	1%	0%
56-60	1%	0%	1%
61-66	1%	0%	1%
66-	1%	1%	1%
Samtals	10%	14%	12%

reynslu, menntunar og hæfni auk þess sem laun eru borin saman við það sem gengur og gerist á markaði með þátttöku í kjarakönnunum. Launaávarðanir starfsfólks sem starfar í framleiðslu og iðnaði eru bundnar í kjarasamningi, en mikilvægir þættir í þróun launa þessara hópa eru starfsaldur og vinnufyrirkomulag. Þá getur það haft mikil áhrif til breytinga ef fáar konur eru í ákveðnum hópum eða hafa styttri starfsaldur t.d. í hópi iðnaðarmanna, tækna og sérmenntaðs starfsfólks. Engin kona er á vöktum í iðnaðarmannahópnum og það hefur áhrif á launahlutföllin.

### 8.3.3 Jafnlaunavottun

Sumarið 2017 hlaut Fjarðaál vottun samkvæmt jafnlaunastaðli velferðar-ráðuneytisins og var fyrsta stórfyrirtækið hér á landi til að hljóta þá vottun. Árið 2022 stóðst Alcoa Fjarðaál við-haldsúttekt á staðlinum. Úttektin staðfesti að unnið er samkvæmt skjalfestu verklagi og að kynbundinn launamunur mældist ekki hjá Alcoa Fjarðaáli.

## 8.4 STARFS- OG SIÐAREGLUR

Starfs- og siðareglur Alcoa eru vegvísir fyrir heilindi starfsmanna og góða stjórnarhætti. Markmiðið er að þær veiti starfsmönnum leiðsögn til að uppfylla viðmið félagsins hvað varðar góða viðskiptahætti sem snýr fyrst og fremst að því hvernig félagið vill stunda viðskipti í heiminum. Starfsreglurnar eru endurskoðaðar árlega og fá starfsmenn markvissa fræðslu vegna þessa. Starfsmenn eru hvattir til að tilkynna meðal annars brot af ýmsu tagi, líkt og spillingu, brot á mannréttindum, mismunum eða einelti, brot á hugverkaréttindum og mögulegar öryggisógnanir. Nánari upplýsingar um starfs- og siðareglur má skoða í heild á vefsíðu fyrirtækisins, alcoa.is.

## 8.5 ÖRYGGI

Mikil áhersla er lögð á öryggi og heilsu starfsfólks og verktaka hjá Alcoa Fjarðaáli. Unnið er markvisst að því að lágmarka hættu á slysum, lágmarka mengun, efla heilsu og stuðla að öruggu vinnuumhverfi. Sú hugmyndafræði sem notast er við þegar kemur að því að greina hættur, meta aðstæður og fyrirbyggja frávik eða slys nefnist „Mannleg hegðun“. Þessi nálgun hefur reynst vel og góður árangur hefur náðst í fækkun alvarlegra frávíka. Starfsmenn beita einnig aðferðafræði sem kallast „stjórnun helstu áhættuþátta“ til að tryggja að réttu varnirnar gegn þekktum hættum séu ávallt til staðar. Mikil áhersla er lögð á rétt starfsfólks til að „Stoppa og leita sér hjálpar“ ef það upplifir öryggi eða hefur ekki næga þekkingu á verkinu sem er verið að vinna. Þá er skylda að halda verkfund áður en verk hefist ef hætta á slysum er talin vera til staðar.

Alcoa Fjarðaál fylgir stefnu sinni og móðurfélagsins í umhverfis-, heilsu-, og öryggismálum. Markvisst er unnið að umbótum í starfsumhverfi til að tryggja öryggi og heilsu starfsfólks. Öll slys og óhöpp eru skráð til að læra af þeim. Félagið er vottað af OHSAS 18001 heilsu- og öryggis-stjórnunarkerfinu. Allir starfsmenn fá grunnþjálfun í umhverfis-, heilsu-, og öryggismálum. Hjá Alcoa Fjarðaáli eru starfandi 15 heilsu- og öryggisnefndir en hlutverk þeirra er að stuðla að bættu heilbrigði og öryggi á vinnustað. Tæp 10% starfsmanna taka virkan þátt í þessu nefndarstarfi á vinnutíma. Nefndir vinna að ýmsum málefnum og koma að þjálfun svo sem í fallvörnum, „læsa, merkja, prófa“ og „hættuleg efni“ svo einhver dæmi séu nefnd. Jafnframt stuðla nefndir að ýmsum endurbótum sem miða að því að gera vinnustaðinn öruggari með því að útrýma hættum og bæta vinnuástandi og verklag.

### 8.5.1 Slys og frávik gagnvart heilsu og öryggi

Slys, næstum-því-slys og frávik gagnvart heilsu og öryggi eru skráð inn í atvikaskráningakerfi og tilkynnt í samræmi við gildandi lög og reglugerðir. Framkvæmdir eru rótar-greiningar og fyrirbyggjandi aðgerðir innleiddar til þess að samskonar atvik endurtaki sig ekki. Á síðastliðnu ári voru skráð átta „næstum því slys“ og tvö vinnutakmörkunarslys þ.e. þar sem starfsmaður slasast og getur því ekki sinnt sínu hefðbundna starfi í framleiðslunni. Fyrra slíka slysið var handarklemma og í því síðara hrasaði starfsmaður úr tröppu. Eitt fjarveruslys var skráð þar sem starfsmaður verktaka fótbrotnað við vinnu og var frá vinnu um tíma.

Framkvæmdir voru 18.766 öryggis-úttektir árið 2022 samanborið við um 17.400 úttektir árið á undan. Þessar úttektir eru afar mikilvægar fyrir starfsmenn því með þeim má koma auga á tækifæri til umbóta í öryggismálum áður en slys eiga sér stað auk þess sem þær stuðla að aukinni viðveru stjórnenda á framleiðsluvæðunum og að röng hegðun sé leiðrétt á staðnum. Sýnt hefur verið fram á fylgni milli tíðni úttekta og fækkunar slysa.

## 8.6 HEILSA OG VELFERÐ

Alcoa Fjarðaáli er annt um heilsu starfsmanna sinna og leggur mikla vinnu í að fyrirbyggja atvinnu-tengda sjúkdóma eins og t.d. öndunarferasjúkdóma, heyrnar-skerðingu, húðvandamál og lang-varandi stoðkerfissjúkdóma.

Á hverju ári er framkvæmdur mikill fjöldi mælinga á t.d. hávaða eða mengun í andrúmslofti starfsmanna, til þess að fylgjast með vinnuumhverfinu og tryggja að starfsmenn séu varðir á þann besta hátt sem völ er á. Þessar

Tafla 10

Slys og slysatíðni	2018	2019	2020	2021	2022
Fjarveruslys	0	2	0	1	h
Næstum-því-slys	13	11	5	6	8
Tíðni fjarveruslysa	0	0,462	0	0,23	0,22
Tíðni meðferðaslysa	2,05	2,543	3,495	3,06	2,38
Tíðni allra slysa	16,4	14,33	16,543	15,8	13,73
Tíðni fjarveru og vinnutakmarkana	0,45	1,618	1,398	1,40	1,22

Tíðni vinnuslysa er gefin upp sem H-tala (H200), þ.e. fjöldi slysa á hverjar 200.000 vinnustundir. 200.000 vinnustundir samsvara vinnu 100 starfsmanna yfir árið.

mælingar stýra heilsufarsskoðunum starfsmanna sem fara fram á heilsugæslu Fjarðaáls, hvaða varnir starfsmenn þurfa að nota, ásamt umbótastarfi sem hefur það að markmiði að bæta vinnuumhverfi starfsmanna.

### 8.6.1 Nýtt vaktakerfi

Stærsta verkefnið sem varðaði mannaúð fyrirtækisins árið 2022 var breyting á vaktakerfi. Ákveðið var að fara í þessa vinnu þar sem ljóst var að þorri vaktavinnufólks var ekki að hvílast nógu vel milli vakta og það ógnaði bæði öryggi og heilsu fólks.

Í gamla kerfinu voru tvær hoppvaktir í hverri vaktalotu sem merkir að tvisvar sinnum fékk fólk aðeins átta tíma milli vakta og þurfti á þeim tíma að komast heim úr vinnu, nærast og hvílast fyrir næstu vakt.

Samkvæmt rannsókn sem fyrrum starfsmaður og meistaranemi í mannaúðsfræði gerði hjá fyrirtækinu sem hluta af meistaraverkefni sínu, voru 89% vaktavinnustarfsmanna aðeins að ná fimm tímum eða minna í svefn á milli þessara vakta og 36% sváfu þrjár klukkustundir eða skemur. Í gamla kerfinu voru unnar sex vaktir á fimm dögum, tvær næturvaktir, þá tvær kvöldvaktir og í lokin tvær dagvaktir.

Ljóst var að málið yrði flókið í vinnslu enda sterkar skoðanir á vaktakerfinu sem hefur gífurlega mikil áhrif á líf vaktavinnufólks. Ákveðið var að

bjóða til viðtæks samráðs og var öllum vaktavinnustarfsmönnum boðið að taka þátt í vinnuhópi vegna verkefnisins. Alls buðu 54 sig fram til að taka þátt í vinnunni. Eftir fyrstu lotu var ljóst að niðurstaða hennar væri umdeild og því var ákveðið að efna til annarrar umræðu. Eftir hana stóðu eftir fimm vaktakerfi sem komu frá fjölbreyttum hópi starfsmanna og framkvæmdastjórna.

Starfsfólk fékk að kjósa um hvaða vaktakerfi þeim leist best á af þeim sem komu út úr vinnu hópsins sem vann að hugmyndum um breytt kerfi. Ríflega 80% vaktavinnustarfsmanna kusu það kerfi sem innleitt var í september 2022. Í því kerfi sem var valið er tekið tillit til ólíkra hagsmuna, haldið er í nokkurra daga frí milli vaktalota en hoppvöktum fækkað. Á 20 daga tímabili er nú ein hoppvakt í staðinn fyrir fjórar áður ásamt því að hvíldartími á milli vakta lengdist og er að meðaltali 16 klukkustundir á móti 12,8 klukkustund fyrir breytingu.

Í núverandi kerfi eru fyrst tvær næturvaktir og síðan fjórar dagvaktir í röð en á milli nætur- og dagvaktar eru 24 tímar. Í næstu lotu vinnur fólk aftur tvær næturvaktir en hoptar síðan yfir á fjórar kvöldvaktir. Frá seinni næturvakt yfir á fyrstu kvöldvakt eru þá einungis átta tímar en þetta er mun betri staða en fyrir breytingu. Ákveðið var að hafa nýja kerfið til reynslu í eitt ár og því liggur fyrir að taka þarf endanlega ákvörðun um vaktakerfi haustið 2023. Þess má geta að

samhliða innleiðingunni var ráðist í rannsókn í samstarfi við Svefnsetur Háskólans í Reykjavík en sérfræðingar þeirra voru til ráðgjafar í ferlinu og fræddu starfsfólk um mikilvægi svefnis fyrir heilsu. Rannsóknin miðar að því að skoða hvernig vaktavinnufólk hvílir á nýja kerfinu og stuðst verður við þær niðurstöður þegar endanleg ákvörðun um kerfi verður tekin.

### 8.6.2 Velferðarþjónusta

Öflug velferðarþjónusta er rekin fyrir starfsfólk og nánustu ættingja þeirra þar sem boðið er upp á ýmiss konar sérfræðiþjónustu. Þjónustan felur í sér að starfsmenn og nánustu ættingjar þeirra geta leitað aðstoðar hjá breiðum hópi fagaðila vegna persónulegra erfiðleika eða óvæntra áfalla. Þjónustan er starfsmönnum að kostnaðarlausu og án milligöngu stjórnenda fyrirtækisins. Fullur trúnaður er viðhafður og upplýsingar ekki veittar til vinnustaðar. Um er að ræða sex tíma á ári á sviði fjármálaráðgjafar, lögfræðiaðstoðar, sálfræðiráðgjafar, lífsstíllsráðgjafar og svefnmeðferðar á netinu svo dæmi séu tekin. Algengast hefur verið að starfsmenn nýti sér lögfræði- og sálfræðiþjónustu. Árið 2022 nýttu um 74 starfsmenn Alcoa Fjarðaáls þessa þjónustu.

### 8.6.3 Heilsuefninga

Hjá Alcoa Fjarðaáli hefur í gegnum tíðina verið starfrækt heilsuefningar-nefnd sem skipuleggur ýmsa hreyfi-viðburði og heilsuefningu fyrir starfsfólk. Starf nefndarinnar lagðist af vegna COVID-19 faraldursins en var

<sup>1</sup>„Næstum-því-slys“ eru byggð á upplýsingum vegna óhappa sem urðu og hefðu hugsanlega getað valdið varanlegri örorku eða banaslysi.



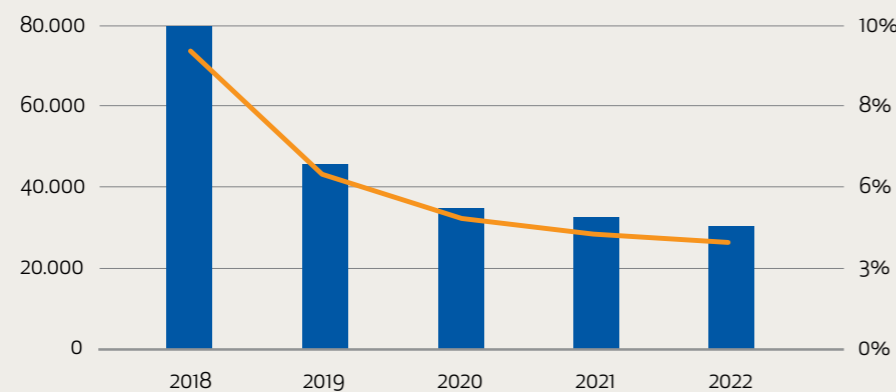
**32.660**  
VINNUSTUNDUM VARIÐ Í ÞJÁLFUN  
STARFSMANNA ÁRIÐ 2022



**3,68%**  
AF VINNUTÍMA  
STARFSMANNA ÞAÐ ÁRIÐ

Mynd 13

**ÞJÁLFUN SEM HLUTFALL AF HEILDARVINNUSTUNDAFJÖLDA**



■ Þjálfunartímar  
— Hlutfall af vinnutíma

endurvakin í lok árs 2022 og hélt nýja nefndin fyrsta viðburðinn í upphafi árs 2023 og fleiri eru á döfni.

**8.6.4 Heilsugæsla**

Heilsugæsla Alcoa Fjarðaáls er opin alla virka daga frá 8-16 og er þjónustan þar fjölbreytt. Til dæmis komu á árinu um 184 manns í lækni skoðun, 284 í öndunarmælingu og 406 starfsmenn í heyrnarmælingu. Líkt og árið á undan mættu frekar fáir í inplúensubólusetningu árið 2022 eða 33 starfsmenn.

Hjúkrunarfræðingar heilsugæslunnar sjá um almenna heilsufræðslu til starfsmanna og sjá um að skipuleggja komur lækna á staðinn þrisvar sinnum í mánuði. Á síðasta ári voru 122 skoðanir vegna nýráðninga.

**8.7 HLUNNINDI FAST-RÁÐINNA STARFSMANNA**

Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls hafa aðgang að mötuneyti og heilsugæslu á vinnustaðnum. Jafnframt fá þeir fríar rútuferðir til og frá vinnu. Sex raftenglar eru á aðalbilastæði starfsmannabyggingar þar sem starfsmönnum gefst kostur á að hlaða rafbíla á vinnutíma. Þar sem rafbílum í eigu starfsmanna fer fjölgandi hefur verið sett af stað verkefni til að fjölga tenglum á bilastæðinu. Tenglarnir hafa verið vel nýttir frá því að þeir voru settir upp og merkja má aukningu í notkun þeirra milli ára.

Fyrirtækið gefur starfsmönnum sínum jólagjöf á hverju ári sem er veglegur matarpakki og eins frá starfsmenn páskaegg fyrir páskana.

Starfsmenn geta sótt um styrki vegna líkamsræktar, gleraugnakaupa, laser-aðgerða á augum, meðferðar hjá hnykkklækni, sjúkráþjálfara, nuddara eða fótáaðgerðasérfræðingi og vegna

göngugreiningar og innleggja í skó. Ristilspeglun í forvarnarskyni gegn krabbameini fyrir 50 ára og eldri er að fullu greidd.

**8.8 STARFSÞRÓUN OG ENDURMENNTUN**

Alcoa Fjarðaál leggur mikinn metnað í menntun, þjálfun og fræðslu starfsfólks á hverjum degi. Fyrirtækið býður starfsmönnum sem uppfylla vissar kröfur að stunda nám við Stóriðjuskóla Fjarðaáls en námið skiptist í grunnnám og framhaldsnám. Skólinn er samstarfsverkefni Fjarðaáls, Austurbrúar og Verkmenntaskóla Austurlands.

Frá því að skólinn tók til starfa haustið 2011 hafa alls 282 nemendur útskrifast úr náminu, þar af 150 úr grunnnámi



Útskriftarnemendurna má sjá á myndinni hér fyrir neðan en þau eru:

Í efstu röð: Guttormur Kristmannsson, Michal Mischke, Piotr Hnatkowski, Henryk Jan Snarski, Bragi Freyr Vilhjálmsson, Sigurður Steinar Viðarsson, Ágúst Ívar Vilhjálmsson og Skarphéðinn Haraldsson. Í miðju: Monika Agnieszka Starczewska, Jan Paweł Stotą, Kristinn Hallgrímsson, Eðvald Gestsson, Sigurður Halldórsson, Iða Hrund Hauksdóttir, Adam Eiður Óttarsson, Sonja Margrét Karlsdóttir og Marius Þór Eysteinnsson. Fremst sitja: Brynjar Atli Hjörleifsson, Thomas Joshua Cox, Herbert Ásgeir Herbertsson, Marzena Baginska og Karl Patrick N. Boateng. Á myndina vantar þá Kristinn Magnús Þorbergsson og Stefan Schulz.

og 132 úr framhaldsnámi. Í desember 2022 útskrifuðust 24 starfsmenn úr grunnnámi og munu flestir úr þeim hópi hefja framhaldsnám haustið 2023 auk þess sem nýr hópur hóf nám í grunnnámi í janúar 2023.

Hugmyndin að Stóriðjuskólanum er upphaflega fengin frá Rio Tinto Alcan en við erum búin að aðlaga skólann að okkar þörfum. Stóriðjuskólinn er hagar bæði fyrirtækis og starfsmanna. Starfsmenn sækja í námið til að bæta við sig þekkingu og fá launahækkun og fyrirtækið fær hæfara starfsfólk sem getur tekið á sig aukna ábyrgð og leiðbeint reynsluminna samstarfsfólki. Þá er hluti námsins metinn til stúdentsprófs vilji fólk halda áfram að bæta við sig námi.

Það skiptir sköpum fyrir stöðugleika verksmiðjunnar að hafa hæft og reynslumikið fólk. Starfsfólk sem hefur farið í gegnum skólann er líklegra til að halda áfram að vinna hjá okkur og eru helgaðir starfsmenn. Fyrir útskriftarathöfnina kynntu nemendurnir lokaverkefni sín fyrir samnemendum og stjórnendum fyrirtækisins. Þar litu ljós margar góðar umbótahugmyndir sem áfram verður unnið með.

Á árinu 2022 vörðu starfsmenn Alcoa Fjarðaáls 32.800 klukkustundum til þjálfunar, sem var sambærileg tala og árið áður. Hver starfsmaður notaði um 3,6% af sínum vinnutíma til þjálfunar á árinu samanborið við 5,3% fyrir COVID-19. Gera má ráð fyrir að þjálfunartölur fari hækkandi á árinu 2023 þar sem enn er verið að ná upp sama takti og var fyrir heimsfaraldur.

## 8.9 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2022 – ÁRANGUR

### Fylgja áætlun um bættu vinnuvistfræði

Markmið stóðst, þau verkefni sem voru sett upp fyrir árið voru unnin og áfram verður unnið með þetta á nýju ári

### Fylgja áætlun um Jafnréttisvísi

Markmið stóðst ekki þar sem vinna við innleiðingu var frestað tímabundið

### Bregðast við niðurstöðum rýnihóps um vaktakerfi

Markmið stóðst, innleitt var nýtt vaktakerfi haustið 2022

### Ljúka sjálfvirkiverkefni fyrir handstöflun í steypuskála

Markmið stóðst að hluta, unnið var að verkefninu en því er ekki lokið og vinna heldur áfram á nýju ári



# 09

## SAMFÉLAG

### Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa veita fé til mikilvægra málefna með áherslu á verkefni sem tengjast áhrifasvæði álversins.

Alcoa Fjarðaál telur að forsenda þess að treysta hag hluthafa og hagsmunaaðila liggja í góðum stjórnarháttum þar sem hlutverk og ábyrgð stjórnenda eru skýr. Fyrirtækið leggur áherslu á opið og virkt samtal við nærsamfélagið. Stjórnendur eiga í reglulegum samskiptum við hagsmunaaðila og funda með þeim um sameiginleg hagsmunamál. Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa (Alcoa Foundation) veita fé til mikilvægra málefna með áherslu á verkefni sem tengjast áhrifasvæði álversins. Alcoa Fjarðaál hefur vaktað samfélagsvísa frá því rekstur álversins hófst.

#### 9.1 EFST Á BAUGI 2022

Hér verður farið yfir það sem bar hæst á árinu hjá Alcoa Fjarðaáli, bæði sem tengist starfsemi inn á við og út á við. Á fyrstu mánuðum

ársins vorum við að koma okkur út úr COVID-19 ástandinu sem var buið að vera viðvarandi í tvö ár og það var ánægjulegt að sjá hlutina komast í aftur í eðlilegt horf. Þá var aftur hægt að fara að halda ýmsa viðburði og upp úr stóð vel heppnuð afmælishátíð þar sem 15 ára starfsafmæli Alcoa Fjarðaáls var fagnað í lok ágúst.

#### 9.1.1 Helstu fréttir af starfsemi árið 2022

##### Orkuskerðing

Í byrjun janúar tilkynnti Landsvirkjun að vegna orkuskortis í landinu þurfti að virkja ákvæði um skerðanlega orku í raforkusamningi Alcoa Fjarðaáls. Skerðanleg orka í samningi er allt að 10% en ekki kom til þess að skerða þurfti orku svo mikið. Orkuskerðingin stóð frá miðjum febrúar fram í miðjan apríl. Framleiðslutap vegna orkuskerðingar var um 4.000 tonn af áli eða sem nam um 1% af framleiðslugetu.



Júni var gleðimánuður hjá Alcoa Fjarðaáli og af því tilefni voru málaðar tvær regnbogagangbrautir við álverið



Fjölmenni og gleði á 15 ára starfsafmæli Alcoa Fjarðaáls



Sigga Kling skemmti gestum á kvenréttindadeginum

#### Mottumars

Starfsmenn Alcoa Fjarðaáls lögðu sitt af mörkum til að safna fjármunum fyrir Krabbameinsfélagið með því að stofna lið og taka þátt í Mottumars árið 2022. Alls voru 13 meðlimir í Alcoa Fjarðaáls-liðinu og söfnuðust alls 601.600 krónur. Þar munaði reyndar um 500.000 kr. framlag fyrirtækisins í söfnunina. Af þessu tilefni færði Krabbameinsfélag Austfjarða liðsmönnum viðurkenningu fyrir þátttökuna sem var (sk)egg, sérmerkt páskaegg frá Krabbameinsfélaginu.

#### Forsætisráðherra heimsótti Alcoa Fjarðaál

Katrín Jakobsdóttir forsætisráðherra var meðal gesta hjá Alcoa Fjarðaáli í aðdraganda sveitastjórnarkosninga vorið 2022. Þetta var í fyrsta skipti sem Katrín heimsótti álverið. Einnig komu fulltrúar frá framboðum Sjálfstæðisflokks í Múlaþingi og Fjarðabyggð og fulltrúar Fjarðalistans í heimsókn til fyrirtækisins fyrir kosningar. Pólitíkusarnir fengu almenna kynningu á fyrirtækinu frá Einari Þorsteinssyni forstjóra.

#### Gleðivika

Innan Alcoa eru starfandi samtök sem leggja áherslu á baráttumál minnihlutahópa, t.d. EAGLE (LGBT+ samfélagið), AWARE (samtök um fjölbreytileika og meðtalningu) og AWN (samtök kvenna um auknið jafnrétti).

Alcoa heldur LGBT+ samfélaginu á lofti allt árið en júnímánuður er á heimsvísu tileinkaður baráttu þess. Alcoa fagnar öllu litrófi mannlífsins og vinnur gegn hvers kyns fordómum og vill gera stuðninginn sýnilegan. Í júnímánuði stóðu EAGLE samtökin að fjölbreyttum viðburðum bæði hjá móðurfélaginu og í hverju landi fyrir sig.

Snemma í júní voru tvær gangbrautir á álverslóð Alcoa Fjarðaáls málaðar í regnbogalitunum til að minna okkur á mikilvægi fjölbreytileikans. Síðar í mánuðinum bauð fyrirtækið upp á fræðsluerindi á vegum EAGLE þar sem tveir starfsmenn, Benedikt Jónsson og Marteinn Lundi Kjartansson deildu sínum sögum. Enn fremur bauð móðurfélagið upp á þjálfun á vegum PFLAG sem er alþjóðleg stofnun sem hefur það hlutverk að styðja, fræða

og berjast fyrir LGBT+ fólk og fjölskyldur þeirra. Í þjálfuninni fólst m.a. upplýsingar um bandamenn, hlutverk staðalimynda kynjanna í hlutdrægni, fornafnanotkun og fleira með sérstakri áherslu á transfólk og kynsegin (non-binary) hluta LGBT+ samfélagsins.

#### Álversstarfsmenn í tjaldi

Tveir sumarstarfsmenn vöktu landsathygli þegar þeir ákváðu að búa sumarlangt í tjaldi meðan þeir ynnu í álverinu og gerðust svo einnig tjaldverðir á tjaldstæðinu. Þeir Hinrik Orri Thorsson og Kristófer Blanco buðust til að taka að sér tjaldvörslu á Eskifirði meðfram sumarstarfinu hjá Alcoa Fjarðaáli þegar til stóð að loka tjaldsvæðinu. Þeir Hinrik og Kristófer komu báðir frá Reykjavík og ákváðu af einskærri ævintýramennsku að flytja austur sumarlangt til að vinna í álverinu. Að sögn þeirra var erfitt að finna viðeigandi húsnæði yfir sumartímann svo þeir ákváðu að búa í tjaldi og létu vel af því en rætt var við þá féлага af nokkrum fjölmiðlum.

#### Kvenréttindadagurinn

Þann 19. júní bauð Alcoa Fjarðaál konum heim í tilefni af kvenréttindadeginum en því var fagnað að 107 ár eru liðin frá því að konur á Íslandi fengu kosningarrétt til Alþingis. Boðið var upp á veglegar veitingar og skemmtidagskrá. Um 70 gestir þáðu boðið og héldu upp á daginn saman. Rebekka Rán Egilsdóttir yfirmaður verktakaþjónustu hjá Alcoa Fjarðaáli flutti ávarp og sagði sögu sína sem starfsmaður hjá fyrirtækinu. Hún hóf störf í framleiðslu og hefur núna unnið sig upp í starf hjá móðurfélaginu. Um skemmtiatriði sáu annars vegar Sigríður Klingenberg spákona og hins vegar þau Nanna lmsland söngkona og Jón Hilmar Kárason gítarleikari.

#### Fjölmenni og gleði á 15 ára starfsafmæli Alcoa Fjarðaáls

Gleðin var sannarlega við völd laugar-daginn 27. ágúst þegar starfsfólk Alcoa Fjarðaáls, fjölskyldur þeirra og íbúar í samfélaginu fögnuðu því að 15 ár eru liðin frá því að álverið tók til starfa við Reyðarfjörð. Blásið var til mikillar veislu á álverssvæðinu til að fagna tímamótunum. Gestir gátu farið í skoðunarferðir um framleiðslusvæðin,

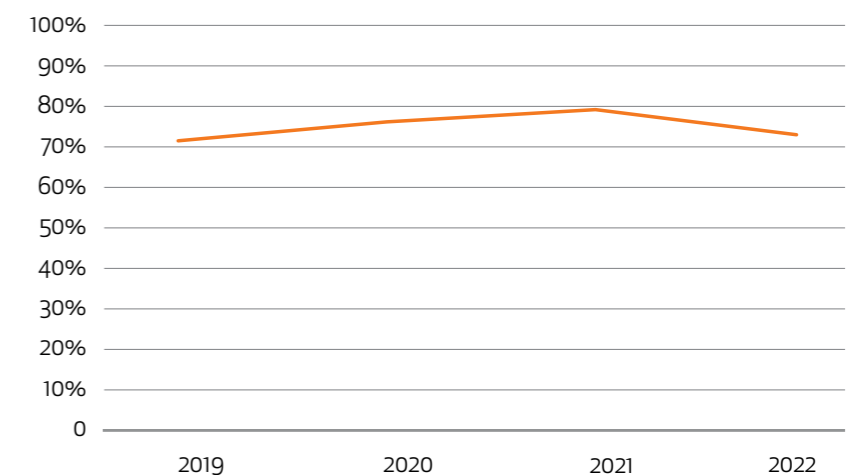
kerskála, skautsmiðju og steypuskála og á stóru sviði sem var komið upp á hátíðarsvæðinu voru fjölbreytt skemmtiatriði. Í stóru veitingatjaldi á lóðinni var gestum og gangandi boðið upp á góðan mat sem Lostæti og Sesam brauðhús töfrðu fram. Á hátíðarsvæðinu var hægt að skoða ljósmyndasýninguna „Lífið í þorpinu“ sem Samál, Samtök álframleiðenda á Íslandi, stóð fyrir. Myndefnið er starfsmenn í álverunum þremur á

Íslandi og þeim fylgir viðtöl við hvern og einn um starfið, áhugamálin og fjölskylduna.

Mikill fjöldi gesta sótti álverið heim þennan dag og var augljóst að gestir skemmtu sér konunglega. Þá þótti fjölskyldum starfsmanna gaman að geta komið og skoðað vinnustað ástvina sinna en það er öllu jafna ekki hægt þar sem álverið er lokaður vinnustaður af öryggisástæðum.

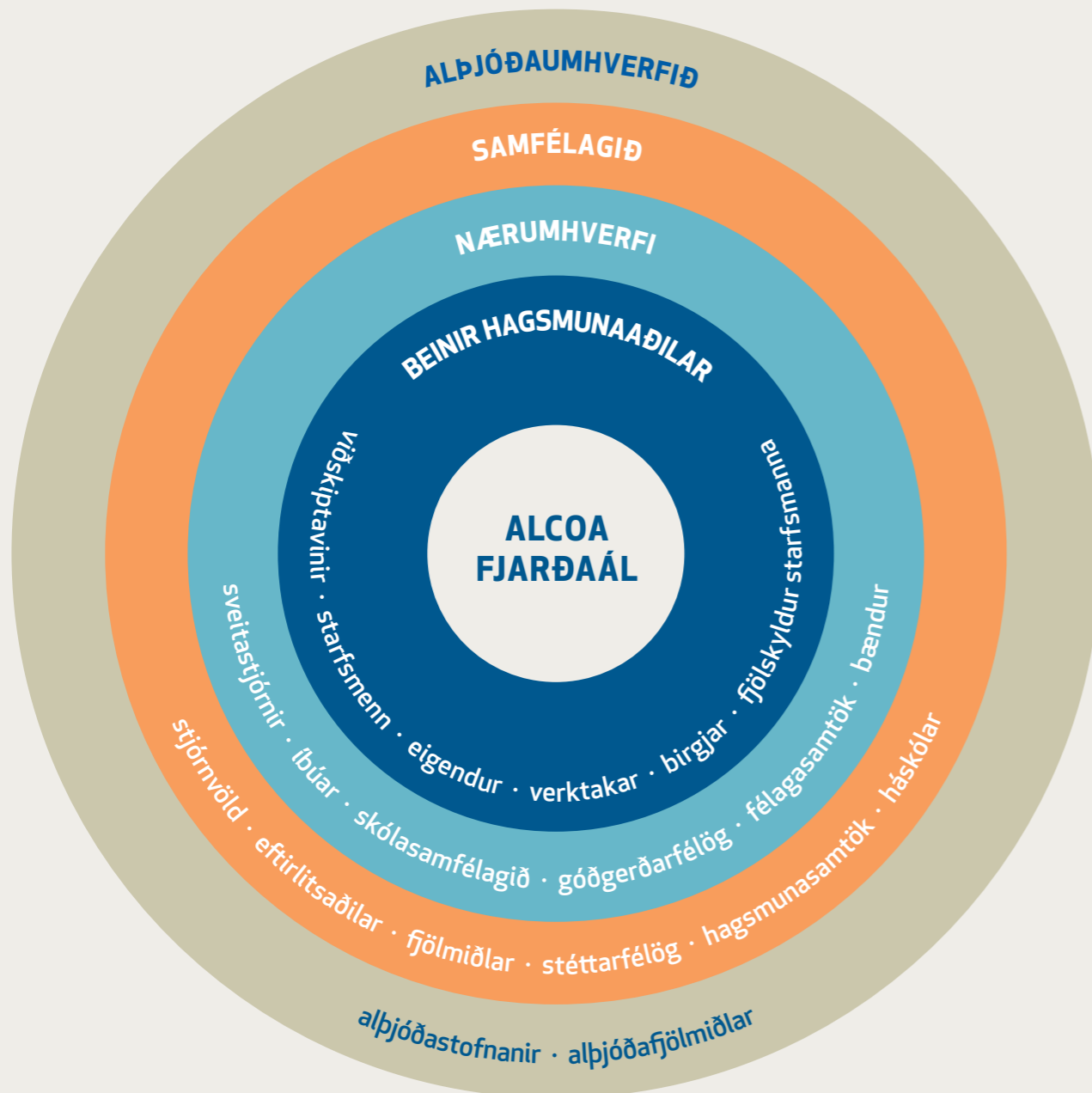
Mynd 14

#### JÁKVÆDIR Í GARÐ ALCOA FJARÐAÁLS Á AUSTURLANDI



## HAGSMUNAAÐILAGREINING

Fjarðaál hefur unnið greiningu á hagsmunaaðilum félagsins til að gera sér betur grein fyrir þörfum og áherslum hópanna. Hagsmunaaðilar skiptast í beina hagsmunaaðila, nærumhverfi, samfélag og alþjóðaumhverfi. Hagsmunaaðilagreining fyrirtækisins var gerð á hugarflugsfundi með þverfaglegum hópi starfsmanna. Taldir voru upp hagsmunaaðilar og þeir skilgreindir eftir snertifleti og mikilvægi.



Sérstaklega var það stjórnendum mikil ánægja að geta boðið börnum að koma í heimsókn á vinnustað foreldra sinna og mörgum þótti umhverfið afar stórfenglegt.

### Foktjón vegna storms

Í lok september gerði ofsaveður í Reyðarfirði sem olli miklu tjóni bæði hjá fyrirtækjum og einstaklingum. Alcoa Fjarðaál fór ekki varhluta af veðrinu og nokkurt foktjón varð á álverssvæðinu, aðallega vegna klæðninga sem losnuðu af byggingum. Þá varð einnig um tveggja tíma rafmagnsleysi í álverinu með tilheyrandi truflunum á starfsemi. Talið er að rafmagnið hafi farið þegar eitthvað f auk á rafmagnslínuna. Starfsfólk álversins stóð sig afar vel við erfiðar aðstæður meðan veðrið gekk yfir og meðan á rafmagnsleysinu stóð.

### Rafveitan bjargar málum

Þegar rafmagnslaust varð á Reyðarfirði í lok desember komu starfsmenn rafveitu Alcoa Fjarðaáls til bjargar svo hægt væri að koma rafmagni aftur á bæinn fyrr en ella hefði orðið. Bilun varð í spennu sem nánast öll rafmagnsnotkun bæjarins fer um og ekki þótti

óhætt að endurræsa hann án þess að framkvæma fyrst ákveðnar mælingar. Rafveita Alcoa Fjarðaáls býr yfir þekkingu og tækjabúnaði til að framkvæma þær greiningar sem til þurfti og stúkku því starfsmenn þar til og framkvæmdu greiningar sem sýndu fram á að óhætt var að ræsa spenninn aftur.

### Fjarðaálsfréttir

Í lok desember kom út tímaritið Fjarðaálsfréttir en það hefur verið gefið út árlega hjá Alcoa Fjarðaáli frá því að fyrirtækið hóf starfsemi, að undanskildu árinu 2020. Í blaðinu er rætt við starfsfólk hjá Fjarðaáli og sagðar ýmsar fréttir af starfseminni. Blaðið má nálagst á heimasíðu Alcoa Fjarðaáls, [alcoa.is](http://alcoa.is).

## 9.2 HAGSMUNAAÐILAR

Alcoa Fjarðaál er stórt fyrirtæki í litlu samfélagi og því fylgir mikil ábyrgð. Fyrirtækið hefur ávallt lagt mikið upp úr góðum samskiptum við fjölbreytta hópa hagsmunaaðila með reglulegum fundum og samstarfi.

### 9.2.1 Könnun meðal hagsmunaaðila

Gerð var könnun meðal helstu hagsmunaaðila Fjarðaáls árið 2019 aftur árið 2022. Í þessari könnun er fyrst og fremst horft til birgja, verktaka og annarra samstarfsaðila til að kanna viðhorf til fyrirtækisins og hvernig þeir meta árangur Alcoa Fjarðaáls í samfélagsábyrgð. Könnunin var send til 110 hagsmunaaðila og svarhlutfall var 63%.

Þegar þessi hópur var spurður hversu vel eða illa Alcoa Fjarðaál stendur sig varðandi ákveðna þætti samfélagsábyrgðar sögðu flestir að fyrirtækið stæði sig vel í heilsu- og öryggismálum eða 95%. Þá telja um 92% að fyrirtækið standi sig vel þegar kemur að jafnréttismálum. Helstu tækifærin hefur fyrirtækið í því að eiga aukin samskipti við almenning. Sjá nánar á mynd 16.

Í könnunni var spurt hvort viðmælendur myndu mæla með Alcoa Fjarðaáli sem góðum viðskiptaaðila við önnur fyrirtæki. Alls sögðust 50% þátttakenda mæla með Fjarðaáli sem góðum viðskiptaaðila, 40% voru hlutlausir en tæp 11% sögðust ekki mæla með því. Af þeim sem mæltu með Fjarðaáli sem góðum viðskiptafélaga nefndu





flestir að fyrirtækið væri traust og þar ríkti fagmennska. Einnig var spurt hvort fólk teldi eftirsóknarvert að starfa hjá Alcoa Fjarðaáli og það töldu 86% viðmælenda og þá töldu 92% að eftirsóknarvert væri fyrir verktaka að starfa fyrir Alcoa Fjarðaál.

### 9.2.2 Könnun meðal íbúa

Mikilvægt er að sátt ríki um starfsemi fyrirtækisins í nærsamfélaginu. Því skiptir sköpum að rækta það samband á markvissan hátt með samtali og samstarfi. Virkt samtal við samfélagið er ein af meginstöðum í samfélagsstefnu Alcoa Fjarðaáls og árlega er mæld ánægja íbúa á Austurlandi með fyrirtækið. Í könnun sem Gallup framkvæmdi haustið 2022 reyndust 70,4% svarenda jákvæðir eða frekar jákvæðir í garð Alcoa Fjarðaáls sem er nokkur lækun milli ára en árið 2021 voru 78,5% svarenda jákvæðir. Erfitt er að segja til um hvað veldur þessari lækun en samkvæmt sérfræðingi Gallup er þetta sama þróun og sést í könnunum fyrirtækisins fyrir fyrirtæki og opinberar stofnanir

á síðasta ári. Markmið fyrirtækisins er að 75% íbúa eða fleiri séu jákvæðir í garð fyrirtækisins og það náðist því ekki árið 2022.

Í sömu könnun var spurt hvernig íbúum á Austurlandi þyki Alcoa Fjarðaál standa sig í nokkrum þáttum samfélagsábyrðar. Niðurstöðurnar má sjá á mynd 17.

Íbúar á Austurlandi telja Alcoa Fjarðaál standa sig best þegar kemur að jafnréttismálum og heilsu- og öryggismálum. Fyrirtækið stendur sig síst í umhverfismálum að mati almennings. Þar eru því tækifæri til úrbóta en þó ber að geta þess að í öllum spurningum voru vel yfir helmingur svarenda ánægðir með frammistöðu fyrirtækisins. Líkt og minnst er á í kafla 8.1.1 var ákveðið að gera innanhússkönnun meðal starfsfólks annað hvert ár á móti könnun sem móðurfélagið stendur fyrir. Þar af leiðandi eru ekki til sambærilegar upplýsingar frá 2022 varðandi hvernig starfsfólk metur

samfélagsábyrgð hjá Alcoa Fjarðaáli en slíkar tölur munu fást á árinu 2023.

### 9.2.3 Fjölbreytt upplýsingagjöf

Alcoa Fjarðaál leggur ríka áherslu á miðlun upplýsinga um starfsemi félagsins til íbúa á Austurlandi. Útgáfa samfélagskýrslu var vel auglýst í miðlum á svæðinu og á samfélagsmiðlum en í henni eru mikilvægar upplýsingar fyrir íbúa á svæðinu. Þá er Alcoa Fjarðaál með fasta síðu mánaðarlega í Austurglugganum sem er héraðsfréttablað á Austurlandi og þar eru fluttar fréttir af fyrirtækinu.

Árið 2018 stofnaði Alcoa Fjarðaál síðu á Facebook og nýtir hana til að eiga í gagnvirkum samskiptum við fólk og miðla upplýsingum varðandi Alcoa Fjarðaál og áliðnaðinn á Íslandi. Stjórnendur Alcoa Fjarðaáls eiga í reglulegum samskiptum við aðra hagsmunaaðila svo sem bændur á svæðinu, þingmenn kjördæmisins og ráðherra sem hafa með mála-flokka fyrirtækisins að gera. Alcoa Fjarðaál er aðili að Samáli, samtökum álframleiðenda á Íslandi, Samtökum iðnaðarins og Samtökum atvinnulífsins. Fjarðaál er einnig þátttakandi í samstarfi álvera í Noregi og á Íslandi í gegnum samtökin AMS en þar er unnið að sameiginlegum verkefnum á sviði umhverfis-, öryggis- og heilsamála.

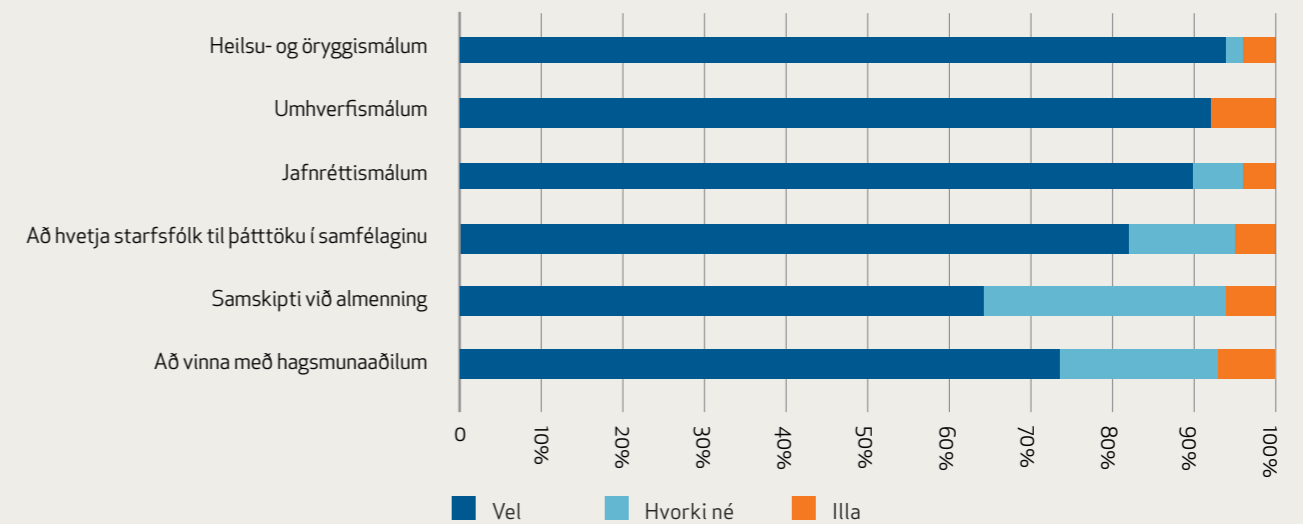
Tafla 11

Styrkveitingar 2022 – upphæðir eftir flokkum	
Öryggi og heilsa	2.100.000
Menning og félagsstörf	5.600.000
Íþróttir	13.450.000
Alcoa Foundation styrkir	27.000.000
<b>Samtals</b>	<b>48.150.000</b>

Mynd 16

## SAMFÉLAGSÁBYRGÐ – NÁNIR HAGSMUNAAÐILAR

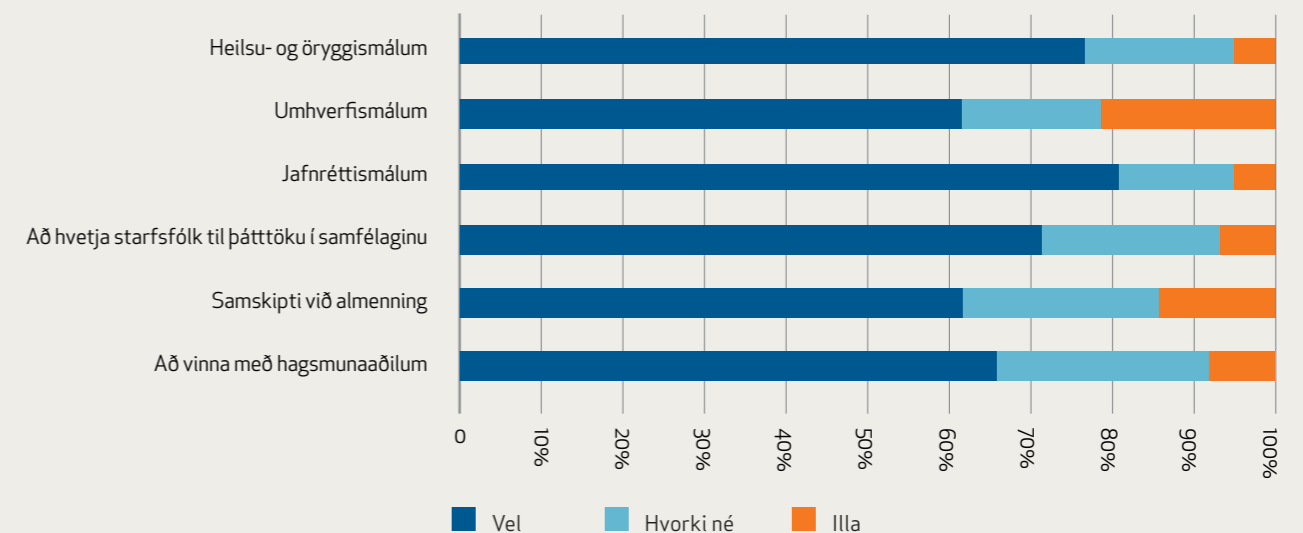
Hversu vel eða illa stendur Alcoa Fjarðaál sig í eftirfarandi þáttum samfélagsábyrðar?



Mynd 17

## SAMFÉLAGSÁBYRGÐ – NÁNIR HAGSMUNAAÐILAR

Hversu vel eða illa stendur Alcoa Fjarðaál sig í eftirfarandi þáttum samfélagsábyrðar?



# SAMFÉLAGS- VERKEFNI

Árið 2022 vörðu Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa (Alcoa Foundation) samtals rúmum 48 milljónum króna í styrki til hinna ýmsu samfélagsverkefna, fyrst og fremst á Austurlandi.



Hörður Kristjánsson og Ólaf Ísaksdóttir hafa starfað hjá Alcoa Fjarðaáli í rúm 10 ár. Þau eiga saman fjögur börn og leggja mikið upp úr samverustundum fjölskyldunnar. Þegar Kristján sonur þeirra byrjaði að stunda mótorkross kvíknaði áhugi foreldranna á íþróttinni og fljótlega mun yngsta dóttirin bæstast í hópinn.

Góð upplýsingagjöf skiptir miklu máli í starfsemi fyrirtækisins bæði innan þess og í samskiptum við verktaka. Reglulegir starfsmannafundir eru haldnir með öllum starfsmönnum þar sem fjallað er um málefni og stöðu fyrirtækisins frá ýmsum hliðum. Einnig eru reglulegir fundir með verktakafyrirtækjum og birgjum þar sem farið er yfir helstu mál og stöðu í málaflokkum sem tengjast m.a. rekstri fyrirtækisins, umhverfi, heilsu og öryggi. Nánar má lesa um líðan starfsfólks og samskipti fyrirtækisins við það í mannauðskafla skýrslunnar. Alcoa Fjarðaál hvetur íbúa til þess að koma á framfæri ábendingum til fyrirtækisins í símanúmerið 470 7700 eða með tölvupósti á [fjarmaal@alcoa.com](mailto:fjarmaal@alcoa.com).

## 9.2.4 Fundir með sveitastjórnarfólki

Fundað er með bæjarráðum bæði Fjarðabyggðar og Múlaþings eftir því sem þurfa þykir, til að upplýsa bæjar-yfirvöld um það sem efst er á baugi hjá fyrirtækinu. Árlega er haldinn fundur í álverinu þar sem öllu sveitastjórnarfólki af Mið-Austurlandi er boðið en hann féll niður árin 2020 og 2021 vegna COVID-19. Ekki var heldur unnt að bjóða upp á slíkan fund árið 2022 en til stendur að gera það árið 2023.

## 9.3 STYRKIR TIL GÓÐRA VERKA

Árið 2022 vörðu Alcoa Fjarðaál og Samfélagssjóður Alcoa (Alcoa Foundation) samtals rúmum 48 milljónum króna í styrki til hinna ýmsu samfélagsverkefna, fyrst og fremst á Austurlandi. Það var nokkur samdráttur milli ára sem skýrist af minna framlagi frá Alcoa Foundation en í fyrra lauk stóru verkefni hjá Landgræðslunni sem sjóðurinn styrkti. Frá árinu 2003 hefur fyrirtækið varið samtals yfir tveimur milljörðum króna til samfélagsstyrkja af margvíslegu tagi. Ekki er veittur stuðningur til einstaklinga, stjórnálagssamtaka, trúfélaga eða til almenns reksturs félaga. Í töflu 11 má sjá skiptingu styrkja í þeim flokkum sem Alcoa Fjarðaál veitir styrki í.

### 9.3.1 Styrktarsjóður Alcoa Fjarðaáls

Um árabíl var starfræktur styrktarsjóður á vegum Alcoa Fjarðaáls sem úthlutaði styrkjum til samfélagsverkefna tvisvar á ári. Í úthlutunarnefnd sat fólk víðsvegar að úr samfélaginu ásamt fulltrúum Alcoa Fjarðaáls. Þessi sjóður var lagður niður árið 2020 vegna erfiðrar rekstrarstöðu og var því ekki úthlutað úr honum árið 2021 og 2022. Ákveðið hefur verið að sjóðurinn verði endurvakinn árið 2023 í ljósi betri stöðu á álmörkuðum og hjá fyrirtækinu.

Þrátt fyrir að ekki hafi verið úthlutað úr þessum sjóði árið 2022 með þeim formlega hætti sem áður var gert voru veittir styrkir til fjölmargra verkefna. Þar má til dæmis nefna BRAS, menningarhátið barna á Austurlandi sem hlaut milljón króna styrk. Alcoa Fjarðaál hefur stutt hátíðina frá upphafi og hefur hún hlotið samtals um fimm milljónir í styrk frá fyrirtækinu.

Þá veitti Alcoa Fjarðaál Tónlistarmiðstöð Austurlands árlegan styrk til að standa fyrir menningarviðburðum, samtals 2,5 milljónir árið 2022 og einnig fékk Sláturhúsið menningar- miðstöð eina milljón til að standa að menningarviðburðum. Rithöfundalestin var styrkt líkt og oftast áður og einnig ungmennahátíðin Kuldaboli sem haldin er á Reyðarfirði árlega.

Greiddir voru styrkir til Íþróttafélaga samkvæmt samningum, samtals rúmar 13 milljónir og venju samkvæmt voru jólasjóðirnir í Fjarðabyggð og Múlaþingi styrktir um 500 þúsund hvor. Nýtt verkefni á síðasta ári var að styrkja komu veltibílsins til Austurlands en þar er á ferðinni forvarnarverkefni til að hvetja ungmenni til að aka aldrei undir áhrifum áfengis. Farið var með bílinn milli skóla á Austurlandi og fengu börnin að upplifa það hvernig það er að vera í bíl sem er að velta.

### 9.3.2 Styrkir frá Alcoa Foundation

Samfélagssjóður Alcoa í Bandaríkjunum (Alcoa Foundation) hefur veitt samfélagsstyrki til verkefna

hérlandis, mest megnis á Austurlandi, frá því að Alcoa hóf starfsemi hér á landi. Sjóðurinn leggur áherslu á að styðja við verkefni sem hafa sjálfbærni að leiðarljósi annað hvort á sviði umhverfismála eða menntamála.

Árið 2022 styrkti Alcoa Foundation verkefni hér landi fyrir um 27 milljónir króna eða 195 þúsund dali. Hæsta styrkinn árið 2022 hlaut menntunarsjóður Björgunarsveita á Austurlandi til að efla endurmenntun og standa fyrir námskeiðum fyrir björgunarsveitarfólk á Austurlandi. Um er að ræða styrk til þriggja ára sem hljóðar upp á 170 þúsund dali en árið 2022 hlaut sjóðurinn 70 þúsund dali í verkefnið eða um 10 milljónir íslenskra króna.

Þá var ákveðið að vinna áfram að samstarfsverkefni stóru sveitarfélaganna tveggja á Austurlandi, Fjarðabyggðar og Múlaþings um að efla sjálfsvitund og sjálfstraust ungmenna í grunnskólum sveitarfélaganna og einnig leggja áherslu á að kynna STEM greinar fyrir sama hópi með það að markmiði að fjölga þeim sem velja slíkt svið í framhaldsnámi. Verkefnið verður til þriggja ára, heildarupphæð 190 þúsund dalir en fyrsti hlutinn var greiddur út árið 2022, 50 þúsund dalir eða um 7 milljónir króna.

Sveitarfélagið Múlaþing fékk styrk frá Alcoa Foundation árið 2022 að upphæð 50 þúsundir dala til að styðja við móttöku flóttamanna frá Úkraínu á Eiðum. Styrkurinn var veittur til að koma á reglulegum almenningssamgöngum fyrir fólkið frá Eiðum í Egilsstaði.

Síðasti styrkurinn frá Alcoa Foundation til Íslands árið 2022 var til Fjarðabyggðar til að bæta tjón sem varð í storminum sem olli mikilli eyðileggingu á Reyðarfirði og nágrenni í október. Upphæð styrksins var 25 þúsund dalir.

### 9.3.3 Skógrækt

Haustið 2021 var hafist handa við stórt gróðursetningarverkefni fyrir ofan kerskála álversins en þar stendur

til að rækta upp lítinn skóg sem mun þjóna sem skjólbelti í slæmum veðrum, fegra umhverfið og binda koltvísýring á svæðinu að einhverju marki. Í fyrsta áfanga verkefnisins haustið 2021 var plantað 2.000 plöntum og haldið var áfram með verkefnið haustið 2022 en þá var plantað um 7.000 plöntum í reitinn.

Um margra ára skeið tók Alcoa Fjarðaál í átaki sem var stofnað til af móðurfélaginu sem fólst í að planta trjám og var það gert í samvinnu við Skógræktarfélag Íslands hér á landi. Þessi samningur rann út árið 2021 en þá átti eftir að panta 2.500 plöntum og var það gert vorið 2022 við Úlfjótuvatn.

Því var samtals plantað 9.500 plöntum á vegum Alcoa hér á landi á síðasta ári. Fjöldi plantna sem hafa verið gróðursettir á vegum Alcoa Fjarðaáls er kominn í 176.264. Binding kolefnis í gróðri samsvarar bindingu um 352,5 tonna koltvísýrings á ári frá því að gróðursetning hófst árið 2003.

## 9.4 SAMFÉLAGSVIÐBURÐIR OG SJÁLFBÖÐAVINNA

Starfsmenn Alcoa eru hvattir til þess að taka þátt í sjálfbæðandi starfi og samfélagsverkefnum af ýmsu tagi. Vanalega stendur Fjarðaál fyrir nokkrum svokölluðum Action sjálfbæðandi viðburðum á hverju ári. Action er stytting á orðasambandinu „Alcoans Coming Together In Our Neighbourhood.”

Þessi hugmynd byggir á því að starfsmaður óskar eftir stuðningi annarra starfsmanna í formi vinnuframlags í sjálfböðavinnu. Þá eru félagar í samtökunum líka hvattir til að mæta, ásamt fjölskyldum sínum. Unnið er í fjóra tíma. Ef átta starfsmenn eða fleiri mæta á viðburðinn, greiðir Alcoa Fjarðaál 300 þúsund krónur beint til félagsamtakanna til að standa straum af hráefniskostnaði t.d. málningu og þess háttar. Ef styrkurinn nemur hærri upphæð en verkefni krefst, rennur umframfjárhæðin til félagsins til að nýta til góðra verka.

Á hverju ári má skilgreina hluta þessara verkefna sem svokallað „hreyfiverkefni” en í því felst að starfsmenn Alcoa ásamt fjölskyldu þeirra og fleiri þátttakendum hreyfa sig saman (t.d. í sundi eða fjallgöngu) og styrkja um leið góðgerðarsamtök með 300 þúsund króna framlagi. Vegna COVID-19 voru engin Action verkefni árið 2020 og 2021. Til stóð að endurvekja Action verkefni árið 2022 en undirtektir voru litlar og þarf að vinna betur í að innleiða verkefnið að nýju.

## 9.5 SJÁLFBÆR ÞRÓUN Á AUSTURLANDI

Sjálfbærni verkefni Alcoa Fjarðaáls og Landsvirkjunar var sett á laggirnar árið 2004 til að fylgjast með áhrifum framkvæmda og reksturs Kárahnjúka-virkjunar og álvers í Reyðarfirði á samfélag, umhverfi og efnahag á Austurlandi. Markmiðið er að fylgjast með þróun vísa sem í flestum tilfellum eru tölulegir mælikvarðar sem gefa vísibendingu um þróun umhverfis-, efnahags- og samfélagsmála á byggingar- og rekstrartíma álvers og virkjunar.

Verkefnið er kynnt á heimasíðunni sjalfbærni.is. Gagnasöfnun á vegum fyrirtækjanna í verkefnið hefur nú staðið yfir í 18 ár og hefur það vakið athygli víða út fyrir landssteinana.

Árið 2020 sómdu Landsvirkjun, Alcoa Fjarðaál og Austurbrú um að Austurbrú sjái um áframhaldandi ráðgjafarþjónustu, viðhald og þróun Sjálfbærni verkefnisins út árið 2024. Hlutverk Austurbrúar er að vinna með stýrihópi verkefnisins að hvers konar kynningu þess, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, undirbúningi funda, skipulagningu ásamt viðhaldi og rekstri á vef verkefnisins sem og önnur tilfallandi verkefni sem stýrihópur felur ráðgjafa að vinna.

Ársfundur Sjálfbærni verkefnisins 2022 var haldinn í Valaskjálfi á Egilsstöðum 27. apríl. Yfirskrift hans var Húsnæðismál á Austurlandi. Fundarstjóri á fundinum var Jóna Árný Þórðardóttir, framkvæmdastjóri Austurbrúar. Einar Már Sigurðarson, formaður Sambands sveitarfélaga á Austurlandi, flutti upphafsávarp og setti fundinn. Nánari upplýsingar um fundinn má nálgast á heimasíðu verkefnisins.

## 9.6 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2022 – ÁRANGUR

**Halda 19. júní skemmtun til að fagna kosningarrétti kvenna**  
Markmið stóðst.

**Skipuleggja veisluhöld í tilefni af 15 ára afmælis Fjarðaáls**  
Markmið stóðst.

**Halda ráðstefnu á Austurlandi fyrir stjórnendur fyrirtækja og stofnana**  
Markmið stóðst ekki og var ákveðið að fresta þessu verkefni um ár.



# 10

## EFNAHAGUR OG VIRÐISKEÐJAN

Alcoa Fjarðaál hvetur viðskiptavinum, birgja og þjónustuaðila til aukinnar samfélagslegrar ábyrgðar.

Megináherslan í samfélagsábyrgð Alcoa Fjarðaáls er að stuðla að uppbyggingu atvinnulífs á Austurlandi. Alcoa Fjarðaál býður út ýmsa stoðþjónustu til annarra fyrirtækja og gerir þeim þannig kleift að byggja upp starfsemi sína á svæðinu. Fyrirtækið hvetur viðskiptavinum, birgja og þjónustuaðila til aukinnar samfélagslegrar ábyrgðar og er með ákvæði þess efnis í samstarfssamningum við birgja. Alcoa Fjarðaál tekur tillit til umhverfisstefnu birgja og þjónustuaðila sem fyrirtækið á viðskipti við.

### 10.1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR

Í kerskálum Alcoa Fjarðaáls eru 336 ker sem framleiða ál. Þau eru endurnýjuð á 5-7 ára fresti. Á árinu 2022 voru að meðaltali um 315 ker í rekstri. Framleiðslan var um 332 þúsund tonn sem er aukning frá fyrra ári en nokkuð minna en framleiðslugeta

verksmiðjunnar er. Áætlanir gera ráð fyrir að öll ker verði í rekstri snemma á árinu 2023 en mikil endurfóðrun kerja hefur staðið yfir síðustu ár til að koma þeim öllum í rekstur.

Alcoa Fjarðaál sf. selur alla framleiðslu félagsins til sölufyrirtækis í Hollandi sem er eiga Alcoa Corporation. Megnið af framleiðsluvörum fyrirtækisins fer síðan til evrópskra viðskiptavina. Súrálkaup Alcoa Fjarðaáls á árinu 2022 voru eingöngu frá súrálframleiðslu í Ástralíu (Alcoa of Australia-Alumina). Forskaut félagsins eru framleidd í Mosjøen í Noregi hjá Alcoa Norway ANS sem er í eiga Alcoa Corp. Viðskiptasamningar milli tengdra félaga eru sambærilegir og við ótengd félög í samræmi við fjárfestingasamning íslenska ríkisins og Alcoa.

### 10.2 LYKILTÖLUR

Ástand á mörkuðum var hagstætt fyrir

Alcoa Fjarðaál fyrri hluta ársins 2022. Í kjölfar Úkraínustríðsins og orku-kreppu í Evrópu dóluðu álmargaðir verulega. Meðal álverð var 2.732 USD á hvert tonn af áli miðað við 2.419 USD árið 2021. Þá hækkaði svokölluð premía á Evrópumarkaði um 206 USD milli ára en hún leggst ofan á allar vörur sem Alcoa Fjarðaál framleiðir þar sem allar afurðir eru seldar til Evrópu. Meðal premía á virðisaukandi vörur hækkaði um 50% milli ára en Alcoa Fjarðaál framleiðir bæði álvir og melmi sem falla undir þá skilgreiningu.

Hráefnisverð til álframleiðslu hækkaði verulega milli ára. Þrátt fyrir það var afkoman góð og hækkaði milli ára líkt og sjá má á mynd 18.

## Kolefnisfótspor áls frá Alcoa Fjarðaáli er með því lægsta sem þekkt í álframleiðslu í heiminum.

Spár gera ráð fyrir vaxandi eftirspurn eftir áli og sérstaklega með lágu kolefnisfótspori. Kolefnisfótspor áls frá Alcoa Fjarðaáli er með því lægsta sem þekkt í álframleiðslu í heiminum. Framboð af áli frá Kína hefur haft veruleg áhrif á verðlagningu áls síðustu ár enda framleiðir Kína meiri hluta þess áls sem notað er í heiminum. Ljóst er

að í Kína er ekki framleitt hlutfallslega mikið ál með lágt kolefnisfótspor þar sem þar eru notuð kol við raforkuframleiðslu í miklum mæli.

Útflutningsverðmæti Alcoa Fjarðaáls á árinu 2022 nam 143 milljörðum íslenskra króna (1.054 M USD) og af þeim tekjum urðu um 30% eftir í landinu, eða um 43 milljarðar króna, í formi opinberra gjalda, launa og innkaupa frá innlendum birgjum á vöru og þjónustu. Launagreiðslur ásamt launatengdum gjöldum námu tæpum 8 milljörðum íslenskra króna.

Alcoa skilar verðmætum til samfélagsins með ýmsum hætti, meðal annars í formi skattgreiðslna en félagið greiddi 1,3 milljarð króna í skatta og opinber gjöld á Íslandi árið 2022<sup>1</sup>. Fjárfesting Alcoa Fjarðaáls á sínum tíma var ein sú mesta sem um getur í Íslandssögunni en hún nam um 230 milljörðum króna.

### 10.3 FJÁRMÖGNUN FYRIRTÆKISINS

Árið 2003 var undirritaður fjárfestingarsamningur milli ríkisstjórnar Íslands og Alcoa Inc. Samningurinn byggir á lögum nr. 12/2003 um heimild til samninga um álverksmiðju í Reyðarfirði sem samþykkt voru frá Alþingi 11. mars það ár. Samningurinn er opinber og öllum aðgengilegur á vef Alþingis. Alcoa Fjarðaál hefur alla tíð starfað í samræmi við fjárfestingarsamninginn og almenn lög sem gilda í landinu.

Í lok árs 2018 var fjármögnun Alcoa á Íslandi endurskoðuð af móðurfélaginu. Eigið fé fyrirtækisins var aukið um 1.169 milljónir dollara og var það nýtt til að greiða niður skuld Alcoa á Íslandi við móðurfélagið um samsvarandi upphæð. Með þessari aðgerð og lægra vaxtarstigi drógust vaxtagjöld saman úr 75 milljón Bandaríkjadala árið 2018 í 24 milljón Bandaríkjadala árið 2022.

## Alcoa Fjarðaál hefur mikil og jákvæð áhrif á íslenskan efnahag.

Eins og sjá má á mynd 18 var afkoma fyrirtækisins árið 2022 góð ekki síst vegna góðra aðstæðna á álmörkuðum fyrri hluta ársins.

Alcoa Fjarðaál hefur mikil og jákvæð áhrif á íslenskan efnahag með öflun gjaldeyrstekna, innkaupum á innlendra vöru og þjónustu, greiðslu skatta og opinberra gjalda, sköpun fjölmargra vel launaðra starfa og almennum og viðtækum stuðningi við samfélagið á Austurlandi.

### 10.4 SAMSTARF VIÐ BIRGJA

Alcoa leggur áherslu á að stunda viðskipti á siðferðilegan og samfélags-

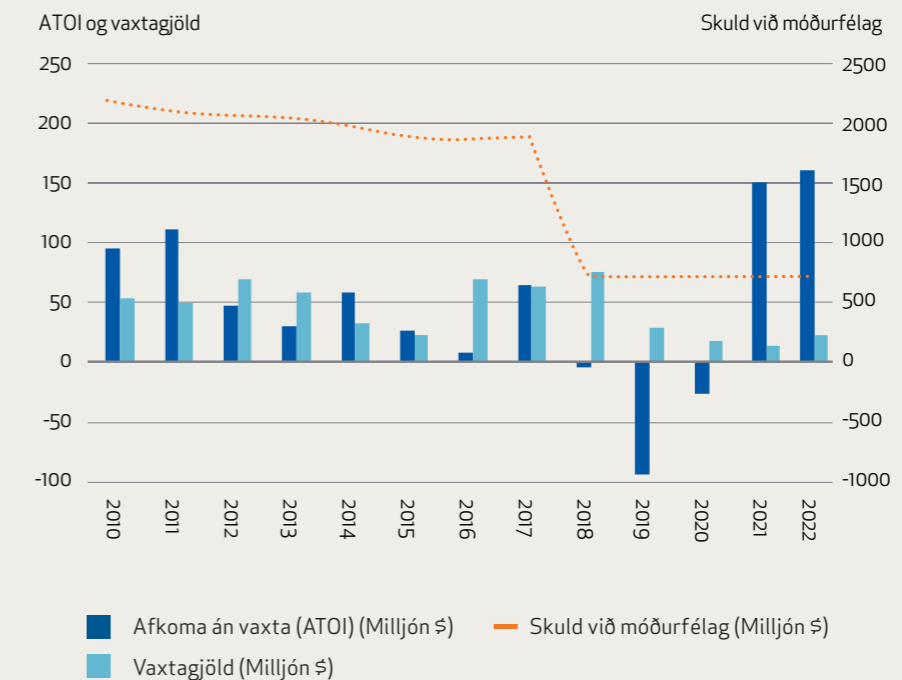
<sup>1</sup> Opinber gjöld innihalda fasteignagjöld, vatnsskatt, gjöld til hafnarsjóða og tryggingagjöld.

Tafla 12

Lykiltölur – Upphæðir eru í milljörðum króna á gengi hvers árs	2020	2021	2022
Launagreiðslur og launatengd gjöld, þar með tryggingagjöld	7,1	7,8	8,0
Samtals greiðslur Fjarðaáls til íslenskra aðila	31,6	37,3	43,1
Brúttó útflutningur milljarðar ISK	82,5	110,7	142,7
Hlutfall innlendra innkaupa af heildartekjum félagsins	38%	34%	30%
Samtals opinber gjöld	1,1	1,1	1,3
Meðallaun starfsmanna í milljónum kr. á ári	9,4	9,9	10,3

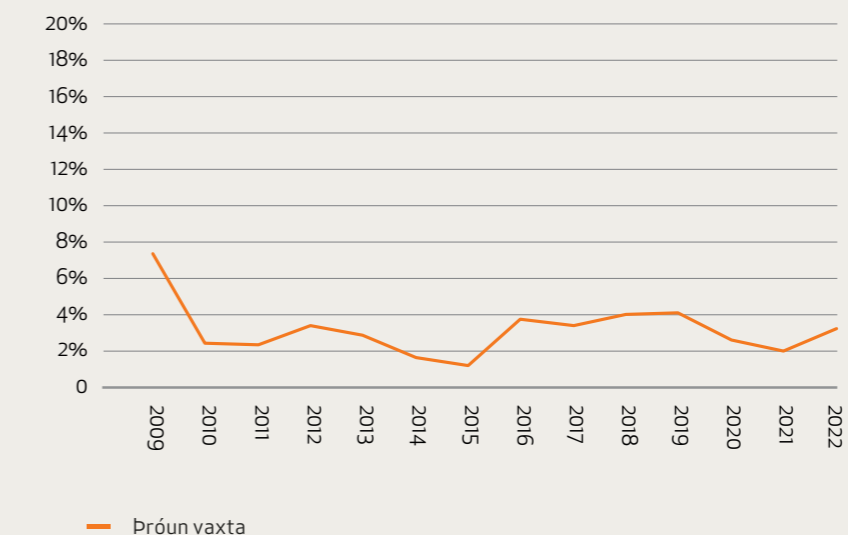
Mynd 18

### ÞRÓUN SKULDAR VIÐ MÓÐURFÉLAG, VAXTAGJÖLD OG AFKOMA ÁN VAXTA (ATOI)



Mynd 19

### ÞRÓUN VAXTA Á LÁNUM FJARÐAÁLS VIÐ MÓÐURFÉLAGIÐ



vænan hátt í anda sjálfbærrar þróunar og hefur sömu væntingar til þeirra fyrirtækja sem skipt er við. Til að tryggja að þessari grundvallarreglu sé fylgt eftir er fyrirtækið félagi í TRACE eftirlitskerfinu, sem rekið er af TRACE International. TRACE nýtir skilvirkar aðferðir til að framkvæma áreiðanleikakönnun til grunnviðmiðunar á kerfisbundinn hátt með því að safna upplýsingum frá fyrirtækjum um allan heim. TRACE ber þær upplýsingar saman við valista sem stjórnvöld ýmissa landa og alþjóðastofnanir hafa komið sér upp. Gerð er krafa um að ákveðnir birgjar séu skráðir í þetta kerfi. Ekki hafa komið upp athugasemdir vegna birgja Fjarðaáls.

Alcoa hefur einnig valið fyrirtækið EcoVadis CSR til samtarfs. EcoVadis er sérhæft á sviði samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækja og hefur innleitt rafræn kerfi til að auka gegnsæi, staðla skýrslugerð og auðvelda frammistöðuprófun og ferlaumbætur sem draga úr vinnuálagi vegna samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækja með því að gera þeim kleift að deila stigaspjaldi sínu með viðskiptavinum sínum.

Sérstakur forvalsgrunnur er notaður við val á birgjum sem vinna innan lóðar Alcoa Fjarðaáls, en nýir birgjar þurfa að svara spurningum samkvæmt

birgjastaðli Alcoa. Á þeim forsendum er tekin ákvörðun hvort birgjar teljast hæfir til samtarfs. Lögð er áhersla á fylgni við gildandi lög og reglugerðir og ábyrgð í umhverfis-, heilsu- og öryggismálum. Einnig er gerð krafa um að umsækjendur svari spurningum varðandi spillingu og að vinnuréttindi starfsfólks séu virt. Alcoa Fjarðaál hefur þurft að hafna tveimur innlendum birgjum frá upphafi, sem ekki uppfylltu þær kröfur sem gerðar eru. Þær koma m.a. inn á öryggisþætti, líkt og slysatíðni og öryggismenningu.

Krafa er gerð um að fyrirtæki sem vinna fyrir Alcoa Fjarðaál uppfylli ákvæði kjarasamnings við stéttarfélag og gildir það jafnt um verktaka sem og þeirra undirverktaka. Einstaklingar verða að hafa náð 18 ára aldri til að fá að vinna á svæðinu.

Fyrirtækið á í reglubundnum samskiptum við birgja og hvetur þá til góðra verka í samfélags- og umhverfismálum og veitir leiðsögn ef svo ber undir. Jafnframt hvetur fyrirtækið starfsmenn birgja og verktaka að taka þátt í sjálfbærniáætlunum á vegum fyrirtækisins.

## 10.5 ASI VOTTUN

Alcoa Fjarðaál er vottað gagnvart ASI staðli sem stendur fyrir Aluminium

Stewardship Initiative og á heimasíðu staðalsins er honum lýst svo: „Við sameinum framleiðendur, notendur og hagsmunaaðila í allri virðiskeðju áliðnaðar til að hámarka framlag áliðnaðar að sjálfbæru samfélagi. Með samvinnu að leiðarljósi stefnum við að því að tryggja ábyrga framleiðslu, hráefnanýtingu og stjórnun í áliðnaði.“ ASI vottun er mjög eftirsótt í alheiminum í dag þar sem hagsmunaaðilar, þar með taldir viðskiptavinir,

## Krafa er gerð um að fyrirtæki sem vinna fyrir Alcoa Fjarðaál uppfylli ákvæði kjarasamnings við stéttarfélag.

geta treyst því að þau fyrirtæki sem ná að standast kröfurnar starfa á ábyrgan hátt í anda sjálfbærrar þróunar. Kröfuharðir viðskiptavinir horfa til þessarar vottunar.

Alcoa Fjarðaál hlaut bráðabirgðavottun gagnvart staðlinum árið 2020 og fullnaðarvottun árið 2021 þegar vottunaraðilar gátu ferðast til landsins en það tafðist vegna heimsfaraldurs. Því til viðbótar var Alcoa Fjarðaál hluti af vottun móðurfyrirtækisins vegna birgðakeðju (Chain of Custody Standard Certification). Sá staðall gerir þær kröfur að birgðakeðja noti skráð og rekjanleg efni sem framleidd eru og unnin í álframleiðslu. Til þess að fyrirtæki geti selt vörur með ASI gæðavottun þarf það að standast kröfur beggja staðlanna.

# 11

## ÁRITUN ENDURSKOÐANDA Á GRÆNU BÓKHALDI KAFLA 7.2

Ég hef endurskoðað útreikninga og yfirfarið upplýsingar sem fram koma í umhverfisskýrslu Alcoa Fjarðaáls sf. fyrir árið 2022. Þetta er gert í samræmi við kröfur í reglugerð nr. 851/2002 um grænt bókhald. Fjarðaáls sf. er í flokki þeirra fyrirtækja sem falla undir viðauka þeirrar reglugerðar, flokk 2.1 álframleiðsla. Samfélagskýrslan er lögð fram af stjórnendum Fjarðaáls sf. og á ábyrgð þeirra. Ábyrgð mín felst í því mati sem ég læt í ljós á framsettum umhverfisgögnum í samfélagskýrslunni.

Endurskoðunin felur í sér úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna umhverfisupplýsingar og gögn sem sett eru fram í umhverfiskafla samfélagskýrslunnar og að þau séu í samræmi við fjárhagsbókhald fyrirtækisins og niðurstöður viðurkenndra mælinga.

Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á útreikningum sem beitt er við mat á stærðargráðu einstakra þátta sem upp eru taldir í skýrslunni.

Ég tel að endurskoðunin sé nægjanleg traustur grunnur til þess að byggja á álit mitt.

Það er álit mitt að samfélagskýrslan gefi góða mynd af umhverfisáhrifum rekstrarins fyrir árið 2022, í samræmi við góðar og viðteknar venjur í atvinnugreininni.

Reykjavík, 18.04.2022  
VSÓ Ráðgjöf



Guðjón Jónsson  
efnaverkerfræðingur

## 10.6 SAMFÉLAGSMARKMIÐ 2022 – ÁRANGUR

### Endurfóðra ofna fyrir víravél

Stóðst ekki þar sem ákveðið var að fresta verkefninu

### Ná fullri framleiðslugetu í kerskála á ný

Markmiðið náðist í febrúar 2023

### Fylgja eftir verkefni um nýja kerhönnun og stærri skaut

Markmið stóðst og áfram verður unnið í verkefninu

# 12

## GRI -YFIRLITSTAFLA

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>FYRIRTÆKIÐ OG UPPLÝSINGAGJÖF</b>				
2,1	Um fyrirtækið	Já	6 Alcoa Fjarðaál sf.	
2,2	Rekstrareiningar/aðilar sem falla undir upplýsingagjöf fyrirtækisins um sjálfbærni	Já	Skýrsla fjallar um rekstur og starfsemi Alcoa Fjarðaál sf.	
2,3	Skýrslutímabil, tíðni og samskiptaupplýsingar	Já	3, baksíða Skýrslutímabilið er frá 1. janúar - 31. desember 2022	
2,4	Endurframsettar upplýsingar	Já	3 Þetta er sjöunda sameiginlega árs- og sjálfbærnisráðgjafar sem Alcoa Fjarðaál gefur út og í sjötta skipti sem GRI staðli er fylgt.	
2,5	Ytri úttekt og vottun	Já	1, 10.5, 11 Langbrók ehf. endurskoðar GRI mælikvarða og sjálfbærniupplýsingar með takmarkaðri vissu (reasonably assured). Sjálfbærnistefna Alcoa Fjarðaáls er samþykkt af stjórn og framkvæmdastjórn félagsins. Starfsemi er vottuð af ISO9001, ISO14001, ASI og ÍST 85:2012	
2,6	Starfsemi, virðisbætur og önnur viðskiptasambönd	Já	6, 9,2, 10,1, 10,4 Alcoa Fjarðaál framleiðir ál með öruggum, hagkvæmum og sjálfbærum hætti.	
2,7	Starfsfólk	Já	8	
2,8	Vinnuafli sem er ekki starfsfólk	Já	8, 10,4	

### STJÓRNARHÆTTIR

2,9	Stjórnskipulag og skipurit	Já	2,1	
2,10	Tilnefning og val á æðstu stjórnendum	Já	Fylgt eftir stjórnarháttum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
2,11	Stjórnarformaður / forstjóri	Já	3	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>STJÓRNARHÆTTIR</b>				
2,12	Aðkoma æðstu stjórnar að eftirliti með stýringu áhrifa af starfsemi	Já	2 Forstjóri ber ábyrgð á sjálfbærni-stefnu félagsins og er samþykkt af framkvæmdastjórn. Framkvæmdastjórn bera ábyrgð á þeim málaflokkum sem snúa að þeirra rekstrareiningum/ starfssviði. Samfélagsskýrslan er samþykkt af forstjóra og framkvæmdastjórn.	
2,13	Framsál ábyrgðar fyrir stýringu áhrifa	Já	Fylgt eftir stjórnarháttum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
2,14	Aðkoma æðstu stjórnar að upplýsingagjöf um sjálfbærni	Já	2 Forstjóri ber ábyrgð á sjálfbærni-stefnu félagsins og er samþykkt af framkvæmdastjórn. Framkvæmdastjórn bera ábyrgð á þeim málaflokkum sem snúa að þeirra rekstrareiningum/ starfssviði.	
2,15	Hagsmunaárekstrar	Já	Fylgt eftir stjórnarháttum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
2,16	Upplýsingagjöf um veigamikil atriði	Já	6, 7, 8, 9, 10	
2,17	Heildarþekking æðstu stjórnar	Já	2	
2,18	Mat á frammistöðu æðstu stjórnar	Já	2 Fylgt eftir stjórnarháttum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
2,19	Starfskjarastefnur	Já	8 Allir starfsmenn fyrir utan framkvæmdastjóra eru kjarasamningsbundir. Laun framkvæmdastjóra taka mið af markaðslaunum starfsmanna í sambærilegum sambærilegum störfum hjá fyrirtækjum í sambærilegum iðnaði og þróun á milli ára skv. niðurstöðum kjarakannana.	
2,20	Launaákvörðunarferli	Já	8.3.2 og 8.3.3 Fylgt eftir starfsreglum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
2,21	Árlegur launasamanburður	Já	8.3.3 Árlega tekur Alcoa Fjarðaál þátt í kjarkönnunum PwC og Intellecta og ber laun hjá fyrirtækinu saman við þær kannanir. Þá er jafnlaunakerfið tekið út árlega.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>STEFNA, STEFNUMIÐ OG STARFSHÆTTIR</b>				
2,22	Yfirlýsing um stefnu í sjálfbærri þróun	Já	3, 4	
2,23	Skuldbindingar samkvæmt stefnumiðum	Já	1, 4, 5	
2,24	Sambætting skuldbindinga samkvæmt stefnumiðum	Já	5 Markmið eru sett og aðgerðir/ferlar innleiddir byggt á stefnu Alcoa Fjarðaáls.	
2,25	Úrbótaferli vegna neikvæðra áhrifa	Já að hluta	7, 9.2.3 Neikvæð áhrif starfseminnar hafa verið kortlögð að hluta. Áframhaldandi greining er fyrirhuguð er varðar losun í virðisæðju (umfang 3) til að innleiða frekari mótvægisáðgerðir til framtíðar. Alcoa Fjarðaál hvetur almenning til að koma á framfæri ábendingum við fyrirtækið.	
2,26	Verkferlar til að leita ráðgjafar og tilkynna álitamál	Já	2. Heilindalína Alcoa	
2,27	Samkvæmni við lög og reglur	Já	4, 6, 8.5.1, 10.3, 10.4 Engin tilvik tilkynnt árið 2022.	
2,28	Aðild að samstarfi og félögum	Já	9.2.3	
2,29	Aðkoma hagsmunaaðila	Já	9.2	
2,30	Kjarasamningar	Já	8 Allt starfsfólk, utan framkvæmdastjóra, starfar samkvæmt kjarasamningum.	
3,1	Mikilvægisþættir	Já	4 Langbrók ehf. í samstarfi við stýrihóp hefur unnið að mikilvægisgreiningu skýrslunnar.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>EFNAHAGUR</b>				
<b>201</b>				
201-1	Bein efnahagsleg verðmæti sem hafa skapast	Já	10.2	
201-2	Efnahagslegur tilkostnaður og aðrar hættur sem skapast vegna loftlagsbreytinga	Já	6, 7.4, 7.4.1: Starfsemi Fjarðaáls fellur undir viðskiptakerfi ESB um losun gróðurhúsalofttegunda í samræmi við lög 70/2012 um loftslagsmál	
201-3	Tryggingar fyrirtækisins vegna bótaáætlunar	Já	Fjarðaál greiðir mótframlag í lífeyrisjóði starfsmanna í samræmi við gildandi kröfur	
201-4	Fjárhagsleg aðstoð frá hinu opinbera	Já	10.3	
<b>202</b>				
202-1	Byrjunarlaun eftir kyni miðað við lágmarkslaun á markaði	Já að hluta	8.3.2, 8.3.3	
202-2	Hlutfall æðstu stjórnenda sem hafa verið ráðnir úr nærsamfélagi fyrirtækisins	Já	9 af 10 meðlimum framkvæmdastjórnar komu úr nærsamfélagi árið 2022 eða 90%.	
<b>203</b>				
203-1	Áhrif fjárfestinga í innviðum og þjónustu	Já	10.2, 10.4, 9.3, 9.3.1, 9.3.2	
203-2	Óbein efnahagsleg áhrif	Já að hluta	8, 10.4	
<b>204 - Virðisæðjan</b>				
204-1	Hlutfall útgjalda til birgja í nærsamfélaginu	Já	10, 10.2	
<b>205 - Efnahagur</b>				
205-1	Áhættumat og aðgerðir til að auðkenna spillingu	Já að hluta/ ekki mæling á árangri en fjöldi atvika er skráð (þ.e. fjöldi tilkynninga)	2 Heilindalínan Siðareglur (Code of Conduct). <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
205-2	Miðlun og þjálfun til að sporna við spillingu	Já	8.4: Allir dagvinnustarfsmenn, rúmlega 150 fengu kennslu til að sporna við spillingu á árinu	
205-3	Staðfest atvik um spillingu og aðgerðir	Já (ef ekkert tilvik þá að greina frá því)	Engin atvik voru tilkynnt á árinu 2022.	
<b>206</b>				
206-1	Heildarfjöldi lögsókna og niðurstöður mála vegna brota á samkeppnislögum, auðhringjamyndun og einokunar.	Já (ef ekkert tilvik þá að greina frá því)	Engin brot voru tilkynnt á árinu 2022.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>UMHVERFI</b>				
<b>301</b>				
301-1	Notkun hráefna eftir þyngd eða rúmmáli	Já	7.2, 7.3	
301-2	Hlutfall nýtttra efna sem koma frá endurvinnslu	Já	7.2, 7.3, 7.7	
301-3	Tilvik um innkallaðar vörur og umbúðir	Á ekki við		
<b>302</b>				
302-1	Orkunotkun innan fyrirtækis	Já	7.2, 7.3	
302-2	Orkunotkun utan fyrirtækis	Já að hluta	7.4	
302-3	Orkunotkun á framleiðslueiningu	Já	7.3	
302-4	Aðgerðir til að draga úr orkunotkun	Já	7.3	
302-5	Aðgerðir til að draga úr orkunotkun vegna vöru og þjónustu	Ekki mælt		
<b>303</b>				
303-1	Heildarvatnsnotkun eftir uppruna	Já	7.2 Vatn er upprunnið frá vatnsbóli Fjarðabyggðar við Geithúsaá	
303-2	Stjórnun og áhrif vatnsrennslis	Já	7.3	
303-3	Vatnsupptaka - Heildarrúmmál notað og endurunnið	Já	7.3	
303-4	Heildarrennslis og sundurliðun vatnsnotkunar	Já	7.3	
303-5	Heildarmagn vatnsnotkunar	Já	7.3	
<b>304</b>				
304-1	Starfsemi í nálægð við eða á vernduðum landssvæðum	Á ekki við		
304-2	Áhrif starfsemi á líffræðilegan fjölbreytileika	Já	Umhverfsvöktunarskýrsla á alcoa.is	
304-3	Verndaður eða endurreistur jarðvegur	Á ekki við		
304-4	Fjöldi tegunda á náttúruverndarlistum sem verða fyrir umhverfisáhrifum af starfsemi	Á ekki við		
<b>305</b>				
305-1	Bein losun gróðurhúsalofttegunda frá framleiðslu	Já	7.4.1	
305-2	Óbein losun gróðurhúsalofttegunda vegna orkunotkunar (Scope 2)	Já	7.4.1	
305-3	Önnur óbein losun gróðurhúsalofttegunda (Scope 3)	Já að hluta	7.4.1	
305-4	Magn gróðurhúsalofttegunda á framleiðslueiningu	Já	7.2	
305-5	Aðgerðir að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda	Já	7.4, 7.4.1.	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>UMHVERFI</b>				
305-6	Losun ósoneyðandi efna (ODS)	Fjarðaál notast ekki við ósoneyðandi efni í sinni framleiðslu		
305-7	Losun köfnunarefnisoxíðs (NOx), brennisteinsoxíðs (SOx) og önnur losun	Á ekki við	Losun þessara lofttegunda er óverulegur hluti af heildarlosun fyrirtækisins	
<b>306</b>				
306-1	Heildar vatnsfrárennslis eftir viðtökustað og gæðum	Á ekki við		
306-2	Tegund úrgangs og ráðstöfunaraðferðir	Já	7.3, 7.7	
306-3	Fjöldi tilvika og magn marktækra efnaleka	Já	7.1	
306-4	Flutningur og meðferð spilliefna	Já	7.7 Flutningur spilliefna er samkvæmt ströngu verklagi og sérstakir gámar notaðir undir þennan úrgang. Spilliefni eru flutt sjóleiðina til vottaðra endurvinnsluáðila.	
306-5	Áhrif frárennslis á vatnssuppsprettu	Já	7.3 Engu frárennslis er veitt frá starfsemi	
<b>307</b>				
307-1	Atvik tilgreind þar sem ekki var fylgt eftir umhverfislögum og/eða reglugerðum	Já	7.1	
<b>308</b>				
308-1	Greining á nýjum birgjum byggt á umhverfisviðmiðum	Já	Alcoa Fjarðaál fylgir reglum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
308-2	Neikvæð umhverfisáhrif innan virðisraðunnar og mótvægisáðgerðir	Já	ASI vottun. Alcoa Fjarðaál fylgir reglum móðurfélagsins. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	

## MANNAUÐUR

<b>401</b>				
401-1	Heildarfjöldi og hlutfall nýrra starfsmanna og starfsmannavelta eftir aldurshópum	Já	8, 8.2: Starfmannavelta er ekki skilgreind eftir búsetu.	
401-2	Hlunnindi fastráðinna starfsmanna í fullu starfi sem hluta- eða lausráðnir starfsmenn fá ekki	Já	8.7	
401-3	Fæðingaorlof - Hlutfall þeirra sem snúa aftur til vinnu eftir fæðingaorlof	Já	8 (Mynd 11)	
<b>402</b>				
402-1	Tilkynningar til starfsmanna varðandi breytingar á starfsemi fyrirtækisins	Já	Liður 4.5 í kjarasamningi Alcoa Fjarðaáls, Afls og RSÍ.	



GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>MANNAUÐUR</b>				
<b>403</b>				
403-1	Skipulag og stjórnun heilbrigðis og öryggismála	Já	8.5	
403-2	Áhættumat, áhættugreining og rannsókn á slysum	Já	8.5.1	
403-3	Vinnueftirlit er varðar hættuleg störf	Já	8.6	
403-4	Þáttaka starfsmanna í fræðslu og forvörnum á heilsu og öryggi í starfi	Já	8.5 Liður 7 í kjarasamningi Alcoa Fjarðaáls, Afsl og RSI	
403-5	Heilsu- og öryggismálefni starfsmanna	Já	8.6	
403-6	Fræðsla til starfsmanna varðandi heilsu	Já	8.6	
403-7	Forvarnir og inngrip í tengslum við heilsu og þjónustu starfsmanna tengt viðskiptasamböndum	Á ekki við		
403-8	Starfsmenn sem falla undir sérstakt heilbrigðis- og öryggisstjórnunarkerfi	Já	8.5	
403-9	Atvinnutengd slys	Já	8.5.1	
403-10	Atvinnutengd sjúkdómar	Já	8.6.4	
<b>404</b>				
404-1	Meðalfjöldi klukkustunda sem starfsmenn fá í þjálfun á ári eftir kyni og starfsgrein	Já	8.8: Mælt sem hlutfall af vinnutíma ekki skipt á kyn eða starfsgrein	
404-2	Námskeið eða þjálfun sem stuðla að því að efla tækifæri starfsmanna til framþróunar í starfi	Já	8.8: Mælt sem hlutfall af vinnutíma ekki skipt á kyn eða starfsgrein	
404-3	Hlutfall starfsmanna sem fá regluleg starfsmanna-samtöl til þróunar í starfi, flokkað eftir kyni og starfaflokki	Já að hluta	8.1.1 Ekki flokkað eftir kyni og starfaflokki	
<b>405</b>				
405-1	Fjölbreytileiki stjórnarhátta og starfsmanna	Já	2,8	
405-2	Hlutfall grunnlauna og hlunninda kvenna af launum karla eftir starfi og starfsstöðvum	Já	8.3.2.	
<b>406</b>				
406-1	Brot á vinnuréttindum og mótvægisáðgerðir	Já (tilgreina ef ekkert brot á sér stað)	Engin tilkynnt brot á árinu 2022	
<b>407</b>				
407-1	Starfsstöðvar og birgjar sem eru í áhættu varðandi brot á rétti einstaklinga til félagafrelsis og kjarasamninga	Já	Engin tilkynnt frávik á árinu 2022	
<b>408</b>				
408-1	Starfsstöðvar og birgjar sem mögulega geta brotið á réttindum barna	Já	Engin tilkynnt frávik á árinu 2022	

GRI staðlar	Titill	Skýrslugjöf	Kafli í skýrslu	Heimsmarkmið/SDG
<b>SAMFÉLAG</b>				
<b>409</b>				
409-1	Starfsstöðvar og birgjar sem mögulega geta brotið á vinnuréttindum starfsmanna	Já	Engin tilkynnt frávik á árinu 2022	
<b>410</b>				
410-1	Þjálfun starfsmanna í mannréttindastefnu eða verklagsreglum fyrir tækisins	Já	8.8 Árlega eru haldin námskeið fyrir starfsmenn með fjár- og mannarforáð. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
<b>411</b>				
411-1	Atvik þar sem brotið er á réttindum frumbyggja	Á ekki við		
<b>412</b>				
412-1	Fjöldi atvika sem hafa varðað mannréttindabrot	Á ekki við		
412-2	Þjálfun og fræðsla starfsmanna um mannréttindamál	Já	8.8 Árlega eru haldin námskeið fyrir starfsmenn með fjár- og mannarforáð. <a href="#">Sjá nánar hér.</a>	
412-3	Samningar sem innihalda mannréttindaákvæði eða voru kortlagðir með viðmið mannréttinda að leiðarljósi	Á ekki við		
<b>413</b>				
413-1	Aðgerðir/verkefni í samstarfi við nærsamfélagið - Þróun og stöðumat.	Já	9.1.1, 9.2 - 9.3	
413-2	Starfsstöðvar sem gætu haft neikvæð áhrif á nærsamfélagið	Já	7	
<b>414</b>				
414-1	Kortlagning á félagslegum krítírum nýrra birgja	Já	10.4: 100%	
414-2	Neikvæð samfélagsáhrif í virðisdeðju og aðgerðir	Já	10.4	
<b>415</b>				
415-1	Fjárframlag stjórnvalda	Engin fjárframlög frá		
<b>416</b>				
416-1	Mat á áhrifum á heilsu og öryggi á sviði vöru og þjónustu	Á ekki við		
416-2	Heilsa og öryggi - Atvik þar sem ekki var fylgt eftir lögum og reglum	Já	Ekkert atvik tilgreint á árinu 2022	
<b>417</b>				
417-1	Reglur varðandi merkingu á vöru og þjónustu	Á ekki við		
417-2	Atvik þar sem ekki var fylgt eftir reglum varðandi merkingar á sviði vöru og þjónustu	Á ekki við		
417-3	Atvik þar sem ekki var fylgt eftir vinnuferlum í kynningar- og markaðsmálum	Á ekki við		
<b>418</b>				
418-1	Kvartanir er varða brot á persónuvernd eða tap á gögnum viðskiptavina	Já	Engin staðfest atvik á árinu 2022	
<b>419</b>				
419-1	Atvik þar sem ekki er fylgt eftir lögum og reglugerðum á sviði félags- og efnahagsmála	Já	Alcoa Fjarðaál hlaut engar sektir á árinu 2022	

# STEFNU- YFIRLÝSING

## ALCOA FJARÐAÁLS

### GILDI

#### Heilindi

Við erum heiðarleg, ábyrg og fylgjum lögum og reglugerðum í hvívetna. Við tryggjum öryggi gagna og persónuupplýsinga fyrirtækisins. Við byggjum upp traust með opnum samskiptum við kaupendur, birgja og starfsfólk.

#### Árangur

Stöðugar umbætur eru undirstaða góðs árangurs Alcoa Fjarðaáls. Við stefnum alltaf að bestu gæðum og framleiðni til að mæta kröfum og fara fram úr væntingum viðskiptavina. Við erum stöðugt að finna nýjar leiðir til að vernda umhverfið og starfsfólk á sjálfbæran og samfélagslega ábyrgan hátt.

#### Umhyggja

Við sýnum samkennd, vinsemd og virðingu í öllum samskiptum og metum framlag allra að verðleikum. Þannig myndum við gagnkvæmt traust og sköpum öryggi fyrir alla. Við hlustum, hjálpum og hrósum.

#### Hugrekki

Við leggjum grunn að framtíðinni með nýsköpun og forðumst kyrrstöðu. Við fögnum öllum tækifærum til að þróast og höfum hugrekki til að setja fram og prófa nýjar hugmyndir.

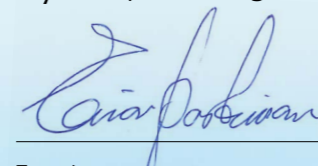
### FRAMTÍÐARSÝN

Alcoa Fjarðaál uppfyllir lagalegar kröfur og aðrar kröfur sem gerðar eru til fyrirtækisins. Alcoa Fjarðaál byggir upp fyrirtækjamenningu með sameiginlegri sýn um sjálfbæra þróun og samfélagslega ábyrgð með gildi fyrirtækisins að leiðarljósi. Í starfsemi sinni notar Alcoa Fjarðaál endurnýjanlega orku þar sem því verður við komið og notast við skilvirkt orkustjórnunarkerfi til að hámarka orkunýtni.

Alcoa Fjarðaál skuldbindur sig til að tryggja öruggt og heilbrigt vinnuumhverfi þar sem markmiðið er að koma í veg fyrir vinnutengd meiðsl og atvinnusjúkdóma ásamt því að stuðla að andlegu og líkamlegu heilbrigði starfsfólks.

Með samráði við starfsfólk og þátttöku þess er stöðugt unnið að umbótum í umhverfis-, heilsu- og öryggismálum. Markmiðið er ávallt að útrýma hættum í vinnuumhverfinu og lágmarka heilsufarslegan skaða. Starfsfólk Alcoa Fjarðaáls vinnur á öruggan og ábyrgan hátt og ber virðingu fyrir umhverfinu. Við förnum ekki umhverfis-, heilsu- og öryggisgildum fyrir hagnað eða framleiðslu.

Reyðarfirði, 1. mars 2023



Einar Þorsteinsson  
forstjóri Alcoa Fjarðaáls

Fjarðaál  
alcoa.is



#### Ábyrgð og ritstjórn:

Dagmar Ýr Stefánsdóttir, yfirmaður samskipta og samfélagsmála hjá Alcoa Fjarðaáli, [dagmar.stefansdottir@alcoa.com](mailto:dagmar.stefansdottir@alcoa.com)

Ráðgjöf: Soffía Sigurgeirsdóttir, Langbrók

**asi** Aluminium  
Stewardship  
Initiative



